

GLIWICE

Raport o stanie miasta
Gliwice 2023

Spis treści:

1. Gliwice i Gliwiczanie	5
1.1. Demografia	6
2. Zarządzanie samorządowe	9
2.1. Zarządzanie miastem	10
2.2. Radni Rady Miasta Gliwice w kadencji 2018–2023	10
2.3. Planowanie rozwoju miasta	12
2.4. Gliwicki Budżet Obywatelski	12
2.5. Współpraca lokalna i regionalna	14
2.6. Działalność Centrum 3.0 – Gliwickiego Ośrodka Działań Społecznych	19
2.7. Projekty unijne	19
3. Infrastruktura	21
3.1. Planowanie przestrzenne, architektura i urbanistyka	23
3.2. Transport	25
3.3. Większe inwestycje zakończone w 2023 roku	28
4. Środowisko	29
4.1. Powietrze	30
4.2. Obszary zielone	31
4.3. Strategiczna mapa hałasu i program ochrony przed hałasem	32
4.4. Program ochrony środowiska	33
4.5. Plan adaptacji Miasta Gliwice do zmian klimatu do roku 2030	33
4.6. Program usuwania wyrobów zawierających azbest	33
4.7. Edukacja ekologiczna	34
4.8. Energia odnawialna oraz proekologiczne systemy grzewcze	34
4.9. Założenia do planu zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe dla Miasta Gliwice	35
4.10. Wody	35
4.11. Gospodarka komunalna	36
4.12. Program opieki nad zwierzętami bezdomnymi	40
5. Gospodarka i finanse	41
5.1. Gospodarka	42
5.1.1. Podmioty gospodarcze	42
5.1.2. Atrakcyjność inwestycyjna	43
5.1.3. Klastery i sieci współpracy biznesowo-badawczej	46
5.1.4. Rynek pracy i przeciwdziałanie bezrobociu	46
5.2. Finanse	49
5.2.1. Budżet	49
5.2.2. Dochody	51
5.2.3. Wydatki	53
5.2.4. Rating	56
5.2.5. Majątek miasta	57

6.	Zdrowie i polityka społeczna	61
6.1.	Zdrowie	62
6.2.	Wsparcie rodziny	65
6.3.	Działania na rzecz seniorów	67
6.4.	Działania na rzecz osób z niepełnosprawnością	68
6.5.	Działania na rzecz zapewniania dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami	69
6.6.	Pomoc społeczna	70
6.7.	Pieczna zastępcza	71
6.8.	Nieodpłatna pomoc prawna	72
7.	Kultura, edukacja i sport	73
7.1.	Kultura	74
7.1.1.	Instytucje i ośrodki zaangażowane w rozwój kultury w Gliwicach	74
7.1.2.	Nagrody za osiągnięcia w dziedzinie kultury	76
7.1.3.	Wydarzenia kulturalne	76
7.2.	Edukacja	77
7.2.1.	Edukacja przedszkolna	77
7.2.2.	Edukacja szkolna	77
7.2.3.	Nauczanie dwujęzyczne	78
7.2.4.	Egzamin maturalny	79
7.2.5.	Stypendia Prezydenta Miasta dla uzdolnionych uczniów	79
7.2.6.	Kadra pedagogiczna	80
7.2.7.	Nauczanie integracyjne, specjalne i indywidualne	80
7.2.8.	Wczesne wspomaganie rozwoju dziecka	81
7.2.9.	Szkolnictwo wyższe	82
7.3.	Sport	84
8.	Bezpieczeństwo i porządek	89
8.1.	Przestępczość	90
8.2.	System monitoringu wizyjnego	91
8.2.1.	Program Bezpieczne Gliwice	94
8.2.2.	Ochrona przeciwpowodziowa	94
8.2.3.	Zagrożenia miejscowe	94
8.2.4.	Działalność porządkowa Straży Miejskiej	95
9.	Podsumowanie działalności Prezydenta Miasta w 2023 roku	97
9.1.	Działania Prezydenta Miasta na rzecz obywateli Ukrainy przebywających na terenie RP	107
9.1.1.	Działania Centrum Ratownictwa Gliwice	107
9.1.2.	Działania Ośrodka Pomocy Społecznej	107
9.1.3.	Działania Powiatowego Urzędu Pracy	109
9.1.4.	Działania Straży Miejskiej	110
9.1.5.	Działania Wydziału Spraw Obywatelskich	110
9.1.6.	Działania Wydziału Edukacji	111
9.1.7.	Działania Zakładu Gospodarki Mieszkaniowej	112
■	Spis tabel	113
■	Spis wykresów	116
■	Spis infografik	117
■	Spis załączników	118

O raporcie

Niniejszy raport stanowi opracowanie zgodne z wymogami art. 28aa ust. 1 ustawy z 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym. Raport obejmuje podsumowanie działalności Prezydenta Miasta Gliwice w 2023 roku, w szczególności przedstawia realizację polityk, programów i strategii, uchwał Rady Miasta oraz budżetu obywatelskiego.

Dla pełniejszego obrazu stanu miasta niniejszy dokument prezentuje rozwój Gliwic na przestrzeni lat 2018–2023. Diagnoza została dokonana w ośmiu kluczowych obszarach: demograficzno-geograficznym, samorządności, infrastruktury, środowiska, gospodarki i finansów, zdrowia i pomocy społecznej, kultury, edukacji i sportu oraz bezpieczeństwa i porządku. Tak nakreślone ramy pozwalają na zarysowanie podstawowych tendencji rozwoju.

W raporcie prezentowane są wybrane dane statystyczne, które pozyskane zostały z wydziałów Urzędu Miejskiego, miejskich jedno-

stek organizacyjnych oraz spółek miejskich i przedstawiają stan na 31 grudnia 2023 roku. Dane statystyczne pozyskane ze strony Głównego Urzędu Statystycznego (www.stat.gov.pl) dotyczą natomiast 2022 roku. W trakcie opracowywania niniejszego dokumentu GUS nie udostępnił bardziej aktualnych danych. Natomiast wszystkie dane statystyczne, które były prezentowane w poprzednich edycjach Raportu, od 2024 roku zasilają bazę pn. „Gliwice Otwarte Dane” (<https://open-data-gliwice.hub.arcgis.com/>), której ideą jest ogólna dostępność informacji z różnych poziomów. Prezentowanych jest w niej wiele istotnych informacji z różnych zakresów tematycznych, zgodnych z rozdziałami „Raportu o stanie miasta”, w formie m.in. interaktywnych map, wykresów, infografik itp. Dodatkowo dane można podglądać np. w postaci tabel i pobierać w różnych formatach, a następnie dalej wykorzystywać w dowolny sposób.

Portal będzie uzupełnieniem „Raportu o stanie miasta”, corocznego podsumowania informacji o mieście i działań samorządu, jakim jest dokument w znanej nam dotychczas formie.

Gliwice Otwarte Dane Biblioteka Danych Plansze o mieście Raport o stanie miasta Gliwice Strategia 2040 Gliwicka Platforma Partycypacyjna Więcej

Gliwice Otwarte Dane

<https://open-data-gliwice.hub.arcgis.com/>

Wybierz dane według kategorii

Gliwickie Otwarte Dane służą do odkrywania, pobierania otwartych danych, poznawania historii Gliwic oraz analizowania i łączenia zbiorów danych w celu opowiedzenia własnej historii i interpretacji danych. Odkrywaj otwarte dane według kategorii lub eksploruj całą kolekcję zbiorów danych. Znajdziesz tutaj zawsze aktualne informacje, analizy i narzędzia, których możesz dowolnie używać.

- GLIWICE GLIWICZANIE
- ZARZĄDZANIE SAMORZĄDOWE
- INFRASTRUKTURA
- ŚRODOWISKO
- GOSPODARKA FINANSE
- ZDROWIE OPIEKA SPOŁECZNA
- KULTURA EDUKACJA SPORT
- BEZPIECZEŃSTWO PORZĄDEK

Gliwice i gliwiczanie

<https://open-data-gliwice.hub.arcgis.com/pages/open-data-gliwice-gliwice-i-gliwiczanie>

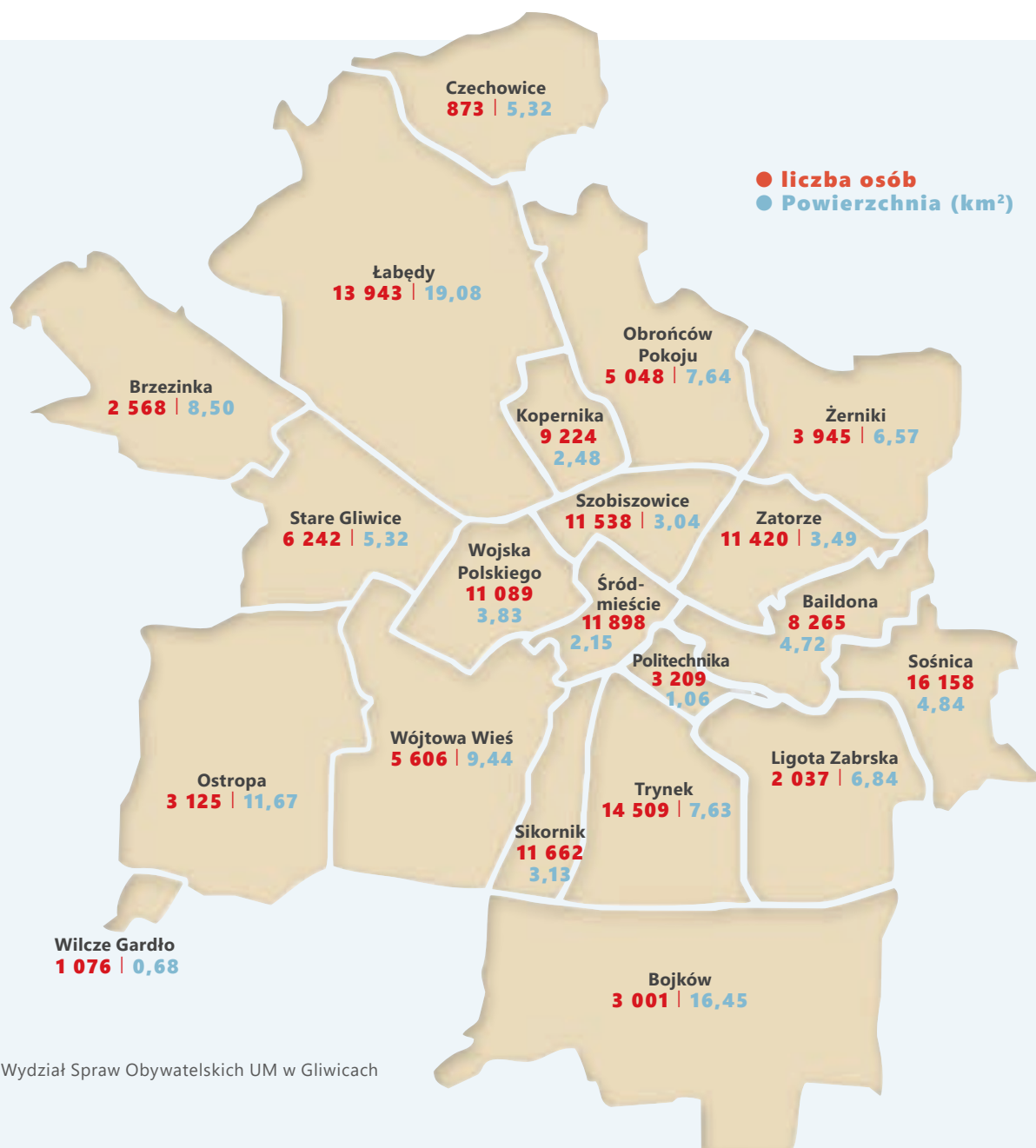
1.1. Demografia

Gliwice to miasto na prawach powiatu, o powierzchni 134 km², położone w południowo-zachodniej Polsce, w województwie śląskim, na zachodnim krańcu Metropolii. Geograficznie leży na Wyżynie Śląskiej nad rzeką Kłodnicą. Statystycznie miasto plasuje się na 19. miejscu zarówno pod względem powierzchni (www.polskawliczbach.pl/Rankingi_Polskich_Miast), jak i liczby ludności w Polsce oraz 4. pozycji pod względem liczby mieszkańców w województwie śląskim, w oparciu o dane Głównego Urzędu Statystycznego z 2022

roku. Społeczność gliwicka to jednak nie tylko osoby zameldowane w mieście. Gliwice, jako ważne i atrakcyjne centrum nauki, biznesu, kultury itp., przyciąga na co dzień duże grupy ludzi, np. mieszkańców sąsiednich miejscowości (Knuruwa, Kleszczowa) gmin (Zbrostawice, Rudziniec), czy miast (na przykład Zabrze, Bytomia, Tarnowskich Gór), spędzających tutaj większość swojego czasu w pracy, na uczelni, w szkole, spotykając się z krewnymi lub korzystając z bogatej oferty kulturalnej, rekreacyjnej, handlowej.

Infografika 1.

Liczba osób zameldowanych na pobyt stały w dzielnicach Gliwic w 2023 roku

Źródło: Wydział Spraw Obywatelskich UM w Gliwicach

Tab. 1. Napływ i odpływ ludności w Gliwicach w latach 2018–2023

	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Napływ (liczba osób z innych miejscowości, meldujących się na pobyt stały w Gliwicach)	1 705	1 699	1 623	1 399	1 417	1 513
Odpływ (liczba osób wymeldowanych z pobytu stałego w Gliwicach do innej miejscowości na terenie Rzeczypospolitej Polskiej)*	1 803	1 907	1 593	1 640	1 409	1 465
Saldo migracji o charakterze stałym	-98	-208	30	-241	8	48
Saldo migracji na 1 000 mieszkańców zameldowanych na pobyt stały	-0,59	-1,26	0,18	-1,50	0,05	0,31

* Nie obejmuje osób, które po wymeldowaniu nie dokonały zameldowania na terenie RP.

Źródło: Wydział Spraw Obywatelskich UM w Gliwicach

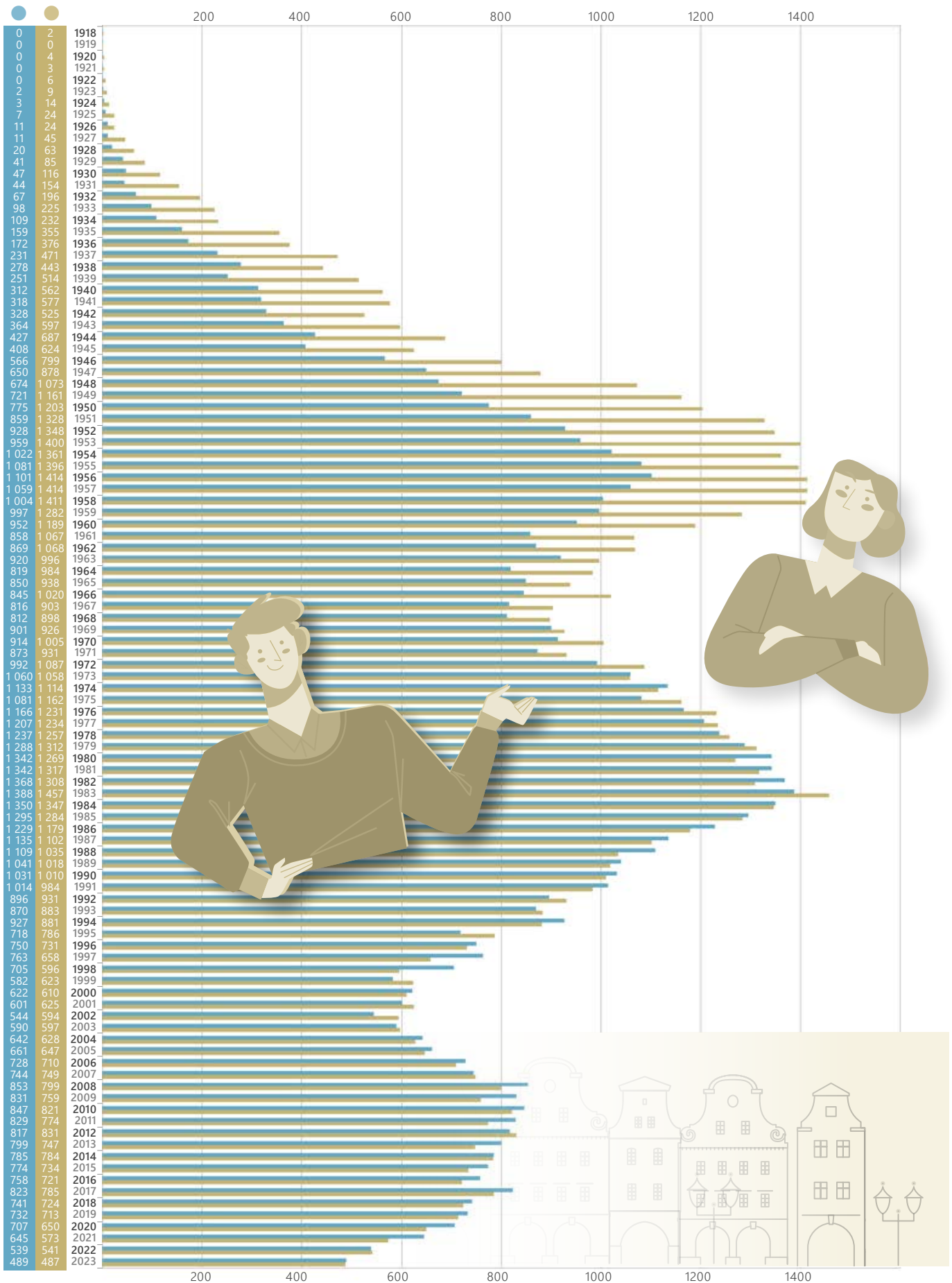
Infografika 2. Liczba mieszkańców Gliwic według rodzaju pobytu w latach 2018–2023

	2018	2019	2020	2021	2022	2023
stały	167 328	165 456	163 388	160 503	158 269	156 436
czasowy	5 547	5 668	4 692	6 286	5 449	5 074
RAZEM	172 875	171 894	168 080	166 789	163 718	161 510

Źródło: Wydział Spraw Obywatelskich UM w Gliwicach

Infografika 3.

Liczba mieszkańców Gliwic wg roczników urodzenia (stan na 31.12.2023) zameldowanych na pobyt stały z podziałem na płeć (● – mężczyźni ● – kobiety)

Źródło: Wydział Spraw Obywatelskich UM w Gliwicach

Zarządzanie samorządowe

<https://open-data-gliwice.hub.arcgis.com/pages/zarzadzanie-samorzadowe>

2.1. Zarządzanie miastem

Gliwice to miasto na prawach powiatu. Proces zarządzania miastem zakłada przede wszystkim realizację zadań własnych, wynikających z nałożonych obowiązków ustawowych, ale również realizację założeń zawartych w „Strategii rozwoju miasta Gliwice do roku 2040 »Gliwice 2040«”.

Obowiązki ustawowe oraz założenia znajdujące się w aktualnie obowiązującej strategii realizowane są poprzez organy wyłaniane w wyborach powszechnych przez mieszkańców miasta i powoływane na pięcioletnią kadencję. Organem stanowiącym i kontrolnym jest Rada Miasta, która liczy 25 radnych. Organem wykonawczym i reprezentacyjnym jest Prezydent Miasta, wybierany przez mieszkańców w wyborach bezpośrednich.

Nagrody przyznane Miastu Gliwice w 2023 roku

- Trzecie miejsce w kategorii miast na prawach powiatu w Rankingu Samorządów „Rzeczpospolitej” oceniającym dokonania miast i gmin pod kątem rozwoju, czyli działań, które są wyrazem dbałości o lokalną społeczność i środowisko, przy zachowaniu stabilności finansów i wysokiej jakości zarządzania.
- Drugie miejsce w kategorii miast na prawach powiatu w rankingu kondycji finansowej samorządów (nadwyżka operacyjna 2020–2022) magazynu „Wspólnota”.
- Trzecie miejsce w kategorii miast na prawach powiatu w rankingu liderów inwestycji samorządowych 2020–2022 magazynu „Wspólnota”.
- Piąte miejsce w kategorii miast na prawach powiatu w rankingu „Bogactwo samorządów” magazynu „Wspólnota”.
- Drugie miejsce w kategorii miast na prawach powiatu w III edycji Rankingu Gmin Województwa Śląskiego, premiującego gminy wyróżniające się pod względem rozwoju społeczno-gospodarczego. Ranking co roku jest opracowywany przez Fundację Rozwoju Demokracji Lokalnej im. Jerzego Regulskiego we współpracy z Urzędem Statystycznym w Katowicach.
- I miejsce w kategorii mieszkalnictwo w rankingu Indeks Zdrowych Miast, przygotowanym przez naukowców ze Szkoły Głównej Handlowej w Warszawie oraz ekspertów Fundacji Gospodarki i Administracji Publicznej.
- Lider Dostępności 2023 dla Gliwickiego Centrum Przesiadkowego za jakość zastosowanych rozwiązań oraz dostosowanie do potrzeb wszystkich użytkowników w kategorii „Duży obiekt użyteczności publicznej”, konkursu organizowanego przez Fundację Integracja i Towarzystwo Urbanistów Polskich.

2.2. Radni Rady Miasta Gliwice w kadencji 2018–2023, przedłużonej do 30.04.2024 r.

<https://bip.gliwice.eu/sklad-personalny-rady-miasta>

Tab. 2. Uchwały podjęte w 2023 roku – podział ze względu na wnioskodawcę

Wnioskodawca	Uchwały podjęte w 2023 roku									
	12.01	09.02	16.03	20.04	15.06	13.07	14.09	12.10	16.11	14.12
Prezydent Miasta	10	20	22	20	16	7	20	9	24	18
Bez wnioskodawcy (uchwały ws. ogłoszenia tekstu jednolitego)	2	4	0	2	2	3	3	2	7	0
Przewodniczący Rady Miasta	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0
Komisja Rady Miasta	0	1	3	0	2	1	4	0	6	3
Grupa radnych (grupa licząca przynajmniej 5 radnych)	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0
Kilku wnioskodawców (np Prezydent Miasta z komisją i radnymi)	0	1	0	0	0	0	1	0	0	0
Razem:	12	26	25	22	21	12	28	11	37	21
Łącznie 215 uchwał										

Źródło: Biuro Rady Miasta UM w Gliwicach

Tab. 3. Uchwały podjęte w latach 2018-2023

	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Razem uchwały podjęte	193	171	248	243	186	215

Źródło: Biuro Rady Miasta UM w Gliwicach

Załącznik 1

Wykaz uchwał podjętych przez Radę Miasta Gliwice w 2023 roku wraz z informacją na temat ich realizacji

Rady dzielnic w Gliwicach i ich przewodniczący w kadencji 2019–2024

<https://bip.gliwice.eu/rady-dzielnic>

Miejskie jednostki organizacyjne

<https://bip.gliwice.eu/jednostki-organizacyjne-miasta>

2.3. Planowanie rozwoju miasta

Strategia

W związku z zakończeniem obowiązywania Strategii Zintegrowanego i Zrównoważonego Rozwoju Miasta Gliwice do roku 2022, przystąpiono do opracowania nowej strategii, czego efektem było uchwalenie przez Radę Miasta w czasie uroczystej sesji 6 października 2022 roku Strategii „Gliwice 2040” (uchwała nr XL/823/2022 w sprawie przyjęcia do realizacji „Strategii rozwoju miasta Gliwice do roku 2040 »Gliwice 2040«”).

Po uchwaleniu dokumentu rozpoczęły się prace nad systemem wdrażania i monitorowania realizacji strategii. W tym celu w 2023 roku przystosowywano narzędzie informatyczne tj. Gliwicki Program Wdrażania Strategii do Strategii „Gliwice 2040” oraz przeprowadzono identyfikację projektów strategicznych, które docelowo będą stanowiły załącznik do zarządzenia Prezydenta.

Rewitalizacja

Istotną rolę w planowaniu rozwoju miasta pełni również planowanie zadań w zakresie rewitalizacji. Rewitalizacja to proces wyprzedzania ze stanu kryzysowego obszarów zdegradowanych. Proces ten prowadzony jest w sposób kompleksowy, poprzez zintegrowane działania na rzecz lokalnej społeczności, przestrzeni i gospodarki. Działania te są skoncentrowane terytorialnie i prowadzone wspólnie przez interesariuszy rewitalizacji na podstawie gminnego programu rewitalizacji.

Interesariuszami rewitalizacji są w szczególności mieszkańcy gminy, właściciele nieruchomości, w tym spółdzielnie mieszkaniowe, wspólnoty mieszkaniowe i towarzystwa budownictwa społecznego, podmioty prowadzące lub zamierzające prowadzić na obszarze gminy działalność gospodarczą, społeczną, organizacje pozarządowe, grupy nieformalne oraz organy władzy publicznej. Władze samorządowe są również interesariuszami rewitalizacji, ale – oprócz prowadzenia zadań w zakresie rewitalizacji odnośnie do właściwości gminy – przygotowują, koordynują i tworzą warunki do jej prowadzenia przez pozostałych interesariuszy.

W Gliwicach podstawą prowadzenia działań rewitalizacyjnych był „Gliwicki Program Rewitalizacji do roku 2023 (GPR)” przyjęty uchwałą nr XXIII/574/2017 Rady Miasta Gliwice z 9 lutego 2017 roku. Ze względu na zakończenie horyzontu jego obowiązywania przystąpiono w 2023 roku do opracowania Gminnego Programu Rewitalizacji. Szczegółowy zakres prac wykonany w ramach I etapu został opisany w Sprawozdaniu.

Załącznik 2

Sprawozdanie za 2023 rok z realizacji I etapu prac związanych z opracowaniem „Gminnego Programu Rewitalizacji”

2.4. Gliwicki Budżet Obywatelski

W 2023 roku mieszkańcy już po raz jedenasty inicjowali i wybierali zadania do realizacji w ramach Gliwickiego Budżetu Obywatelskiego (GBO). Nabór wniosków trwał od 23 lutego do 16 marca 2023 roku.

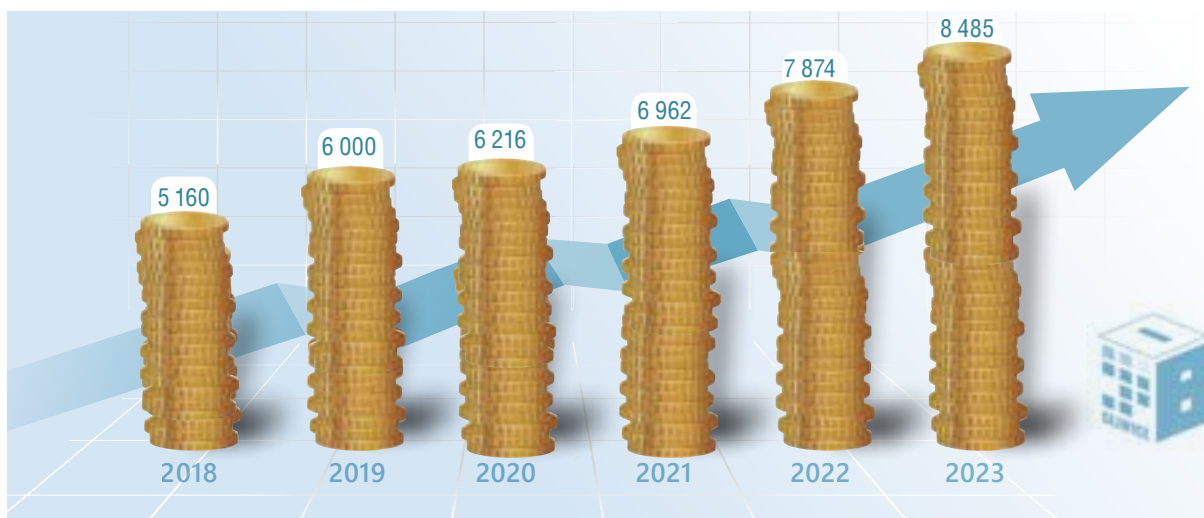
Zgłoszono łącznie 274 propozycje zadań, z czego pozytywnie oceniono i poddano pod głosowanie 135 projektów. W trakcie głosowania na projekty mieszkańcy oddali 23 166 głosów papierowych oraz 22 851 głosów online. Łącznie dało to liczbę 46 017 głosów. Każdy gliwiczanie mógł oddać dwa głosy, w tym jeden głos na projekt w dowolnej dzielnicy i jeden głos na projekt ogólnomiejski.

W wyniku głosowania przeprowadzonego w 2023 roku do realizacji w 2024 roku skierowano 1 projekt ogólnomiejski oraz 65 projektów dzielnicowych. Ich łączną wartość oszacowano na prawie 8 485 000,00 zł.

Duża grupa wybranych przez gliwiczanie zadań dotyczyła sportu, rekreacji oraz zdrowia. Wyłoniono także sporo projektów dotyczących ekologii i środowiska oraz modernizacji placów zabaw. Na liście skierowanych do realizacji zadań znalazły się też m.in. zadania wpływające na poprawę bezpieczeństwa.

Infografika 4.

Środki przeznaczone na realizację zadań w ramach Gliwickiego Budżetu Obywatelskiego w latach 2018–2023 [w tys. zł]

Źródło: Centrum 3.0 – Gliwicki Ośrodek Działań Społecznych

Równocześnie przez cały rok trwała realizacja przedsięwzięć wybranych w poprzedniej edycji

Gliwiciego Budżetu Obywatelskiego, którego pula środków wynosiła 7 874 000 zł

Tab. 4.

Liczba wniosków składanych i zadań wybranych do realizacji w latach 2018–2023

	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Liczba wniosków	394	301	306	325	245	257
Liczba zadań wybranych do realizacji	86	71	74	67	69	65

Źródło: Centrum 3.0 – Gliwicki Ośrodek Działań Społecznych

Tab. 5.

Typy projektów, jakie były wybierane przez gliwiczian w budżecie partycypacyjnym (GBO) w latach 2018–2023

	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Zagospodarowanie terenów zielonych, stawianie i doposażenie obiektów rekreacyjnych	24	22	37	28	25	20
Remonty i modernizacje dróg, parkingów, chodników i oświetlenia	20	17	3	8	10	7
Zajęcia rekreacyjne, kulturalne, edukacyjne	36	21	21	21	25	12
Inne	6	11	13	10	9	12

Źródło: Centrum 3.0 – Gliwicki Ośrodek Działań Społecznych

2.5. Współpraca lokalna i regionalna

Miasto Gliwice należy m.in. do Związku Gmin i Powiatów Subregionu Centralnego Województwa Śląskiego, Górnośląsko-Zagłębiowskiej Metropolii, Śląskiego Związku Gmin i Powiatów oraz Związku Miast Polskich. Poniżej znajdują się opisy istotnych dla miasta działań, jakie toczyły się w 2023 roku w ramach tych przynależności.

Związek Gmin i Powiatów Subregionu Centralnego Województwa Śląskiego

Związek Gmin i Powiatów Subregionu Centralnego Województwa Śląskiego jest stowarzyszeniem samorządowym powołanym w celu współdziałania w zakresie wykorzystania funduszy unijnych programu Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych, realizowanych w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2014–2020 i kolejne. Związek obejmuje 14 miast na prawach powiatu, 8 powiatów ziemskich oraz 59 gmin zlokalizowanych na ich terenie. Stanowi 45% powierzchni całego województwa śląskiego, zamieszkałej przez 61% ludności województwa. Przewodniczącym Zarządu Związku jest Mariusz Śpiewok, zastępca Prezydenta Miasta Gliwice.

Do zadań Związku należy między innymi:

- pełnienie funkcji Instytucji Pośredniczącej w odniesieniu do Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych, realizowanych w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2014–2020;
- realizacja zadań dotyczących wdrażania projektów dofinansowanych z funduszy krajowych i europejskich, w tym pochodzących z Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2014–2020 w ramach Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych;
- upowszechnianie idei samorządności lokalnej i regionalnej oraz wspieranie jej rozwoju.

Według stanu na 3 listopada 2023 roku, Miasto Gliwice pozyskało dofinansowanie na realizację projektów w ramach Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych WSL 2014–2020 na łączną kwotę 225 854 639,75 zł (<http://subregioncentralny.pl/o-nas/promocja/nasze-publicacje-pl>).

W 2023 roku zintensyfikowano prace związane z przygotowaniem Związku do kolejnej perspektywy finansowej UE 2021–2027. Główne działania skierowane były na przyjęcie podstawowych dokumentów strategicznych niezbędnych do aplikowania o środki unijne, tj. Strategii Rozwoju Subregionu Centralnego Województwa Śląskiego na lata 2021–2027, z perspektywą do 2030 r. oraz Planu Zrównoważonej Mobilności Miejskiej (tzw. SUMP). Oba te dokumenty zostały przyjęte uchwałami Walnego Zebrania Członków Związku. Równocześnie uczestniczono w pracach nad Polityką Rowerową Województwa Śląskiego oraz zagadnieniami dotyczącymi Funduszu na rzecz Sprawiedliwej Transformacji.

W 2023 roku odbyły się dwa Walne Zebrania Członków Związku, w tym jedno głosowanie obiegowe, podczas których łącznie podjęto 9 uchwał. Ponadto odbyło się 10 spotkań Zarządu Związku oraz 3 głosowania obiegowe, podczas których podjęto łącznie 47 uchwał, oraz 3 stanowiska.

Istotnym aspektem funkcjonowania Związku było utworzenie Rady Konsultacyjnej ds. przygotowania i wdrażania Strategii Rozwoju Subregionu Centralnego Województwa Śląskiego na lata 2021–2027, z perspektywą do 2030 roku. Rada ta liczy 21 Członków, powołanych Uchwałą Zarządu Związku nr 389/2023 z 13 lutego 2023 roku. Rada spotkała się do chwili obecnej czterokrotnie – w tym trzy spotkania odbyły się w 2023 roku. Głównym przedmiotem prac jej członków było opinowanie projektu „Strategii Rozwoju Subregionu Centralnego Województwa Śląskiego...”, a także uchwał Zarządu Związku w sprawie określenia trybu i zasad udzielania rekomendacji dla projektów planowanych do realizacji w ramach naborów Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych (ZIT) programu Fundusze Europejskie dla Śląskiego 2021–2027 oraz uchwał w sprawie przyjęcia listy projektów

zintegrowanych planowanych do realizacji w ramach instrumentu ZIT, realizujących cele „Strategii Rozwoju Subregionu Centralnego Województwa Śląskiego”.

W ramach wsparcia działań wiązanych z perspektywą 2021–2027 Związek przeprowadził również:

- 17 spotkań informacyjnych oraz spotkań w podregionach (w tym spotkań dotyczących infrastruktury rowerowej),
- 5 szkoleń,
- 2 konferencji,
- 2 wizyty studyjne.

W ramach przygotowania projektów własnych Biuro Związku 3 listopada 2023 roku złożyło wniosek o dofinansowanie w ramach naboru nr FESL.09.02-IZ.01-022/23. Celem projektu będzie wdrożenie Strategii Rozwoju Subregionu Centralnego Województwa Śląskiego na lata 2021–2027 z perspektywą do 2030 r., poprzez realizację instrumentu ZIT, kreowanie polityki rozwoju na obszarze wdrażania ZIT, animowanie i koordynowanie realizacji projektów wynikających ze Strategii.

Projekt realizowany będzie na obszarze Subregionu Centralnego (główne zadania dedykowane będą Członkom ZSC–81 JST, natomiast niektóre działania obejmować będą szerszy zasięg – województwo, kraj).

Wydatki ogółem/kwalifikowalne

– 16 579 511,00 zł;

Dofinansowanie – 14 092 584,35 zł (85%);

Wkład własny – 2 486 926,65 zł (15%).

Dodatkowo 1 września 2023 roku Biuro Związku złożyło wniosek o dofinansowanie w ramach naboru nr FESL.05.14-IP.02-049/23 „Szkolenie kadr jednostek samorządowych na terenie Subregionu Centralnego Województwa Śląskiego – etap 1”. Projekt realizowany będzie od 1 stycznia 2024 roku do 31 grudnia 2025 roku.

Wydatki ogółem/kwalifikowalne

– 7 270 961,50 zł;

Dofinansowanie – 6 180 317,27 zł (85%);

Wkład własny – 1 090 644,23 zł (15%).

Projekt zakłada szkolenia, kursy i studia podyplomowe (w tym MBA) dla pracowników

gminnych i powiatowych JST z obszaru Subregionu Centralnego.

W ramach projektu zintegrowanego LIFE „Śląskie. Przywracamy błękit” koordynowane są działania w 51 gminach Subregionu Centralnego będących partnerami projektu. W 2023 roku trwały szkolenia i warsztaty dla ekododradców działających w 42 gminach, aktywne działania promocyjno-edukacyjne prowadził również ekododradca regionalny.

W ramach pierwszych konkursów o dofinansowanie na realizację projektów w ramach Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych FEŚL 2021–2027 miasto Gliwice złożyło 3 wnioski o łącznej wartości 15,06 mln zł.

Górnośląsko-Zagłębiowska Metropolia

Powstała w 2018 roku, powołana do życia na podstawie ustawy z 9 marca 2017 roku. Jest pierwszym związkiem metropolitalnym w Polsce, tworzonym przez 41 miast i gmin przemysłowego obszaru Górnego Śląska i Zagłębia Dąbrowskiego. Obejmuje prawie jedną trzecią obszaru całego województwa śląskiego, a zamieszkuje ją ponad połowa wszystkich jego mieszkańców. Metropolia realizuje zadania m.in. w zakresie kształtowania przestrzeni, rozwoju społecznego i gospodarczego, planowania, koordynacji, integracji oraz rozwoju transportu zbiorowego. Jej działalność jest finansowana z budżetu państwa, który przekazuje 5% udziału w podatku PIT od osób mieszkających na obszarze związku. GZM otrzymuje też składki z budżetów tworzących ją gmin.

Najważniejsze działania Metropolii w 2023 roku

■ W marcu Województwo Śląskie i Górnośląsko-Zagłębiowska Metropolia podpisały porozumienie intencyjne w sprawie zacieśnienia współpracy. Porozumienie w imieniu samorządu województwa podpisali marszałek Jakub Chełstowski i wicemarszałek Łukasz Czopik. Górnośląsko-Zagłębiowską Metropolię reprezentowali przewodniczący Kazimierz Karolczak i wiceprzewodniczący Henryk Borczyk. Na następnej stronie są prezentowane zasadnicze cele porozumienia intencyjnego.

- Integracja taryfowo-biletowa na obszarze miast i gmin Górnośląsko-Zagłębiowskiej Metropolii. Intencją stron jest stworzenie zintegrowanego systemu taryfowo-biletowego w transporcie kolejowym i w ramach Zarządu Transportu Metropolitalnego.
  - Koordynacja działań na rzecz utrzymania bezpieczeństwa zaopatrzenia w wodę miast i gmin Górnośląsko-Zagłębiowskiej Metropolii. Intencją stron jest nawiązanie współpracy i koordynacja działań w celu zapewnienia bezpiecznych dostaw wody, w szczególności poprzez pogłębienie współpracy Górnośląskiego Przedsiębiorstwa Wodociągów z kontrahentami odpowiedzialnymi za realizację dostaw dla mieszkańców.
  - Koordynacja działań na rzecz poprawy jakości ochrony zdrowia mieszkańców Województwa Śląskiego oraz miast i gmin Górnośląsko-Zagłębiowskiej Metropolii. Intencją stron jest współpraca Województwa, będącego podmiotem tworzącym dla wojewódzkich jednostek ochrony zdrowia, z Górnośląsko-Zagłębiowską Metropolią, w celu koordynacji działań zmierzających do poprawy jakości ochrony zdrowia mieszkańców regionu oraz podnoszenia standardu świadczonych usług medycznych.
  - Zapewnienie warunków do stabilnego i długofalowego rozwoju Międzynarodowego Portu Lotniczego w Pyrzowicach. Międzynarodowy Port Lotniczy Katowice w Pyrzowicach to podmiot mający strategiczne znaczenie zarówno dla województwa, jak również miast i gmin Metropolii. W tym celu strony deklarują wolę podjęcia działań zmierzających do nabycia akcji Górnośląskiego Towarzystwa Lotniczego SA w Katowicach, będących w posiadaniu spółki Węglkokoks SA, współpracując w tym zakresie także z zainteresowanymi jednostkami samorządu terytorialnego.
- W sierpniu uruchomiono aplikację i system Transport GZM ułatwiające zakup biletów z oferty ZTM. Aplikacja Transport GZM to jedyna aplikacja w której można kupić wszystkie bilety z taryfy, także bilety długookresowe, na 30, 90 i 180 dni, Metrobilety oraz bilety pakietowe. Aplikacja umożliwia również planowanie podróży dzięki dostępnym rozkładom jazdy

i wygodnemu planerowi. System Transport GZM zastąpił Śląską Kartę Usług Publicznych.

■ 23 września na ulice GZM wyjechała nowa Metrolinia – M21, która połączyła Bytom z Rudą Śląską i Mikołowem. To ostatnia z 32 linii oznaczonych literą M, których zadaniem jest zwiększenie dostępności oferty komunikacyjnej i usprawnienie podróży pasażerów do czasu uruchomienia Kolei Metropolitalnej. Były one uruchamiane sukcesywnie od maja 2021 roku i jest to zwieńczenie całego procesu, który podniósł jakość komunikacji publicznej w GZM. W ciągu 5 lat, w latach 2017–2022, praca eksploatacyjna świadczona przez ZTM wzrosła o 27%. W dużej mierze, to zasługa Metrolinii.

■ 5 grudnia 2023 roku Zarząd Górnośląsko-Zagłębiowskiej Metropolii przyjął Pakiet „Dobrej Mobilności”. Tym samym dokumentem wykonawczym do Strategii Rozwoju GZM oraz Strategii Rozwoju Subregionu Centralnego Województwa Śląskiego stał się Plan Zrównoważonej Mobilności Miejskiej (SUMP). Pokazuje on hierarchię systemów transportowych oraz służy koordynacji działań dotyczących mobilności mieszkańców obszaru metropolitalnego i jego otoczenia funkcjonalnego. Zgodnie z jednym z głównych założeń Pakietu, kolej ma być głównym środkiem transportu w Górnośląsko-Zagłębiowskiej Metropolii, przy jednoczesnym spadku udziału podróży samochodem. Działając w oparciu o ten dokument, GZM będzie w stanie efektywnie rozwiązywać problemy transportowe w regionie, a także wpływać na ograniczenie niskiej emisji i poprawę bezpieczeństwa na drogach. Plan mobilności stanowi także podstawę do przyznawania środków unijnych na projekty z zakresu mobilności i transportu.

■ GZM zakończyła postępowanie na uruchomienie systemu Roweru Metropolitalnego. Jego wykonawcą będzie spółka Nextbike GZM. Umowa, zawarta na 5 lat, obejmuje nie tylko uruchomienie, ale również zarządzanie i eksploatację systemu. Będzie to jedna z największych sieci miejskich wypożyczalni rowerów w Europie. Do dyspozycji użytkowników udostępnionych zostanie 7000 rowerów i 924 stacje ich wypożyczenia. Pojawią się one w 31 gminach tworzących GZM. Będą to rowery IV generacji. Rower Metropolitalny jest traktowany jako pełnoprawny środek transportu. Stacje wypożyczalni zostaną zlokalizowane również

w węzłach przesiadkowych systemu transportu metropolitalnego i docelowo system zostanie zintegrowany z systemem płatności komunikacji miejskiej. Rower Metropolitalny został uruchomiony w marcu 2024 roku.

■ W 2023 roku odbyło się 11 sesji Zgromadzenia Ogólnego Metropolii, podczas których podjęto 91 uchwał. Najważniejsze z nich dotyczyły:

- udzielenia pomocy finansowej gminom członkowskim Górnośląsko-Zagłębiowskiej Metropolii w ramach Programu Metropolitalny Fundusz Solidarności w 2023 roku;
- udzielenia pomocy finansowej gminom członkowskim Górnośląsko-Zagłębiowskiej Metropolii w ramach „Programu działań na rzecz ograniczenia niskiej emisji w 2023 roku”;
- udzielenia pomocy finansowej gminom członkowskim Górnośląsko-Zagłębiowskiej Metropolii w ramach „Funduszu Odporności w 2023 roku”;
- udzielenia absolutorium dla Zarządu Górnośląsko-Zagłębiowskiej Metropolii z tytułu wykonania budżetu Górnośląsko-Zagłębiowskiej Metropolii za rok 2022;
- przyjęcia Metropolitalnego Programu Działań Strategicznych;
- przystąpienia Górnośląsko-Zagłębiowskiej Metropolii do spółki prawa handlowego Tramwaje Śląskie;
- określenia zakresu zadań, które będą realizowane przez Górnośląsko-Zagłębiowską Metropolię w roku 2024 oraz wysokości części zmiennej składki rocznej dla poszczególnych gmin;
- uchwalenia budżetu Górnośląsko-Zagłębiowskiej Metropolii na 2024 rok;
- uchwalenia Wieloletniej Prognozy Finansowej Górnośląsko-Zagłębiowskiej Metropolii na lata 2024–2035;
- udzielenia pomocy finansowej Województwu Śląskiemu na realizację zadania w postaci organizowania wojewódzkich przewozów pasażerskich w transporcie kolejowym;
- udzielenia pomocy finansowej gminom pełniącym funkcje liderów projektów zgłoszonych do Programu „Kolej+” na pokrycie wkładu własnego w ramach realizacji zadań w programie w 2024 roku.

Śląski Związek Gmin i Powiatów

Śląski Związek Gmin i Powiatów na koniec 2023 roku zrzeszał 157 jednostek samorządu terytorialnego (w tym wszystkie miasta na prawach powiatu), co stanowiło ok 85% samorządów lokalnych z terenu województwa śląskiego. Swoim zasięgiem obejmuje teren zamieszkały przez ponad 4 mln osób. Wieloletnim przewodniczącym Zarządu ŚZGiP był ówczesny prezydent Gliwic Zygmunt Frankiewicz. W 2023 roku przewodniczącym Zarządu był Piotr Kuczera, będący w 2023 roku prezydentem Rybnika, a jednym z członków Zarządu był Adam Neumann, będący wówczas prezydentem Gliwic.

Przeważająca działalność Związku koncentruje się w trzech głównych obszarach:

- reprezentowania wspólnych interesów samorządów lokalnych;
- przekazywania rzetelnej wiedzy i informacji w różnych dziedzinach funkcjonowania gmin i powiatów;
- rozpowszechniania najlepszych wzorców w zakresie rozwoju lokalnego, a także wspierania gmin i powiatów w realizowaniu zadań na rzecz mieszkańców.

W 2023 roku odbyło się 9 posiedzeń Zarządu Związku i 2 Zgromadzenia Ogólne. Związek prowadził działania na rzecz ochrony interesów gmin i powiatów członkowskich, w różnorodnych formach, a ich adresatami były władze centralne oraz władze regionalne. Organy statutowe Związku przyjęły 28 stanowisk. Większość dotyczyła konkretnych problemów, mających swoje źródło w niewłaściwych przepisach, utrudniających funkcjonowanie samorządów lokalnych i realizację zadań publicznych. Zarząd i Zgromadzenie przedłożyło szereg istotnych propozycji zmian (w tym zmian przepisów) racjonalizujących funkcjonowanie w sferze zarówno finansowej, jak i organizacyjnej, między innymi w sprawach:

- pilnej potrzeby podjęcia prac legislacyjnych w zakresie uporządkowania stanu prawnego dotyczącego spraw bezpieczeństwa państwa;
- reformy planowania przestrzennego;

- przywrócenia stabilności systemu finansów samorządowych;
- propozycji wprowadzenia regulatora opłat w gospodarce odpadami komunalnymi;
- wprowadzenia mechanizmu rekompensat dla gmin za dochody podatkowe utracone w wyniku stosowania zwolnienia infrastruktury kolejowej z podatku od nieruchomości;
- kwestionowania przez UOKiK dokonanych przez JST po 31 grudnia 2020 roku umów należności cywilnoprawnych w oparciu o uchwały rad gmin podjętych na podstawie przepisów ustawy tzw. covidowej;
- wprowadzenia możliwości wykorzystania przez JST elektronicznego pełnomocnictwa z podpisem kwalifikowanym w postępowaniach wieczystoksięgowych;
- potrzeby zmiany ustawy z 27 października 2022 roku o zakupie preferencyjnym paliwa stałego dla gospodarstw domowych celem wprowadzenia dodatkowych rozwiązań, umożliwiających samorządom skuteczne zakończenie realizacji sprzedaży końcowej węgla;
- niezbędnego wsparcia finansowego samorządów gminnych w zakresie prowadzenia inwentaryzacji budynków oraz korekty trybu wprowadzania nowych danych o budynkach w ramach Centralnej Ewidencji Emisyjności Budynków;
- zmianie ustawy o referendum lokalnym.
- finanse JST – destrukcja systemu i dyskryminacja miast:
  - udziały w PIT a „rekompensaty”,
  - Rządowy Program Inwestycji Strategicznych – narzędzie „rozdawnictwa sterowanego”;
- wojna na Ukrainie;
- działania ws. projektów zmian w ustawie o systemie oświaty („lex Czarnek”);
- inflacja – w samorządach wyższa niż konsumencka;
- kryzys energetyczny – pilna potrzeba transformacji energetycznej gospodarki komunalnej.

Zarząd Związku przyjął 33 stanowiska i opinie, zaopiniował 65 projektów ustaw, 50 projektów rozporządzeń i 28 innych otrzymanych dokumentów. Przedstawiciele Zarządu – obok innych osób zgłoszonych przez ZMP – uczestniczą w pracach Komisji Wspólnej Rządu i Samorządu Terytorialnego oraz jej zespołów roboczych, Radzie Dialogu Społecznego i innych gremiach oraz spotkaniach konsultacyjnych. Ponadto biorą udział w posiedzeniach komisji sejmowych i senackich.

Najważniejsze stanowiska i inne dokumenty, wypracowane przez zarząd oraz komisje Związku w 2023 roku:

- oświadczenie w sprawie konsekwencji lekczenia przepisów prawa przez urzędników administracji rządowej;
- stanowisko w sprawie ciągłości działania gminy po wygaśnięciu mandatu wójta (burmistrza, prezydenta) w trakcie kadencji;
- stanowisko w sprawie funkcjonowania Komisji Wspólnej Rządu i Samorządu Terytorialnego;
- stanowisko w sprawie potrzeby zasadniczych zmian w polskiej oświacie;
- stanowisko w sprawie ustawy o zmianie ustawy o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym oraz niektórych innych ustaw – proponowane poprawki;
- stanowisko w sprawie projektu nowelizacji ustawy o budżecie;

Związek Miast Polskich

Jest stowarzyszeniem mającym na celu wspieranie idei samorządu terytorialnego oraz dążenie do gospodarczego i społeczno-kulturalnego rozwoju samorządów miejskich. Pod koniec 2023 roku Związek liczył 355 miast. Mieszka w nich prawie 79% miejskiej ludności Polski (w 2018 roku było to niecałe 72%). Od 2015 roku prezesem zarządu Związku Miast Polskich jest Zygmunt Frankiewicz – senator i były prezydent Gliwic. W 2019 roku został wybrany na kolejną kadencję, tj. na lata 2019–2024.

Głównymi problemami jednostek samorządu terytorialnego, którymi w 2023 roku zajmował się Związek Miast Polskich, były:

- stanowisko dotyczące zapowiedzi powołania rządowego regulatora opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi;
- stanowisko w sprawie postępu prac nad projektem ustawy o ochronie ludności;
- stanowisko w sprawie transformacji energetycznej miast;
- apel Związku Miast Polskich o zaprzestanie dyskryminacji mieszkańców miast;
- stan finansów JST, w tym miast, na początku 2023 roku;
- stanowisko w sprawie kryzysu w zakresie zbiorowego zaopatrzenia w wodę i odprowadzania ścieków, spowodowanego przez PGW Wody Polskie;
- stanowisko w sprawie projektu ustawy o zmianie ustawy – Kodeks Wyborczy.

2.6. Działalność Centrum 3.0 – Gliwickiego Ośrodka Działań Społecznych

Centrum 3.0 wspiera aktywność społeczną mieszkańców Gliwic, wspomaga technicznie i merytorycznie gliwickie stowarzyszenia i fundacje, promuje i animuje aktywność społeczną oraz wspiera inicjatywy kulturalne.

Załącznik 3

Sprawozdanie za 2023 rok z realizacji „Programu współpracy Miasta Gliwice z organizacjami pozarządowymi”

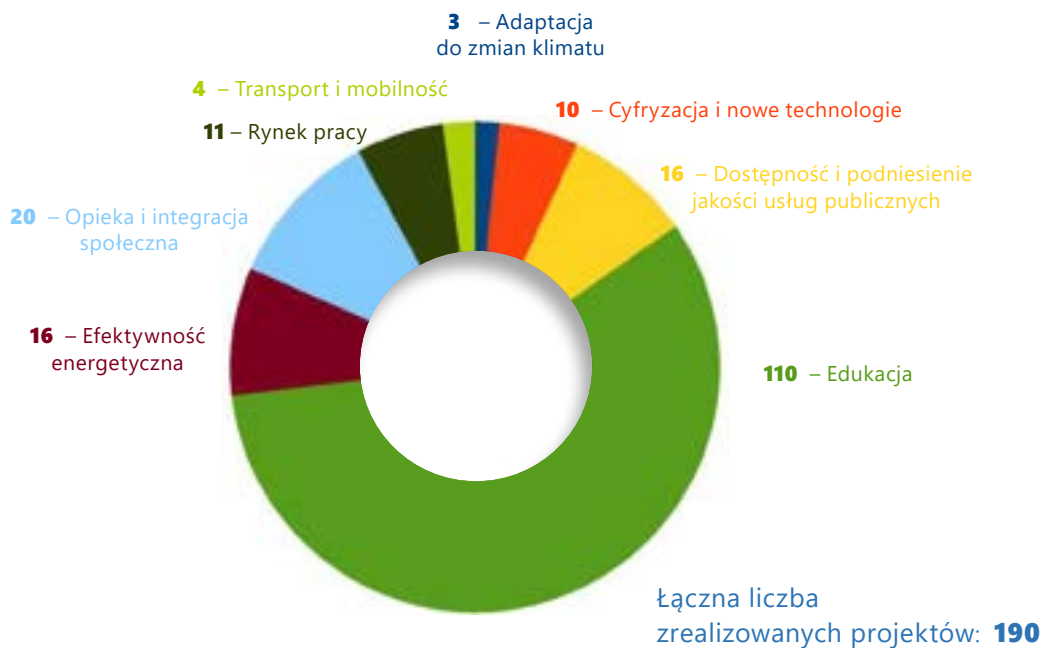
2.7. Projekty unijne

W efekcie działań Biura Rozwoju Miasta oraz miejskich jednostek organizacyjnych w ramach perspektywy finansowej 2014–2020 oraz perspektywy 2021–2027 na realizację projektów pozyskano dotychczas łącznie ponad 520,5 mln zł dofinansowania.

W 2023 roku Miasto Gliwice złożyło łącznie 36 wniosków o dofinansowanie ze środków UE. łączna wartość zadań objętych wnioskami wyniosła ponad 120,6 mln zł.

Wykres 1.

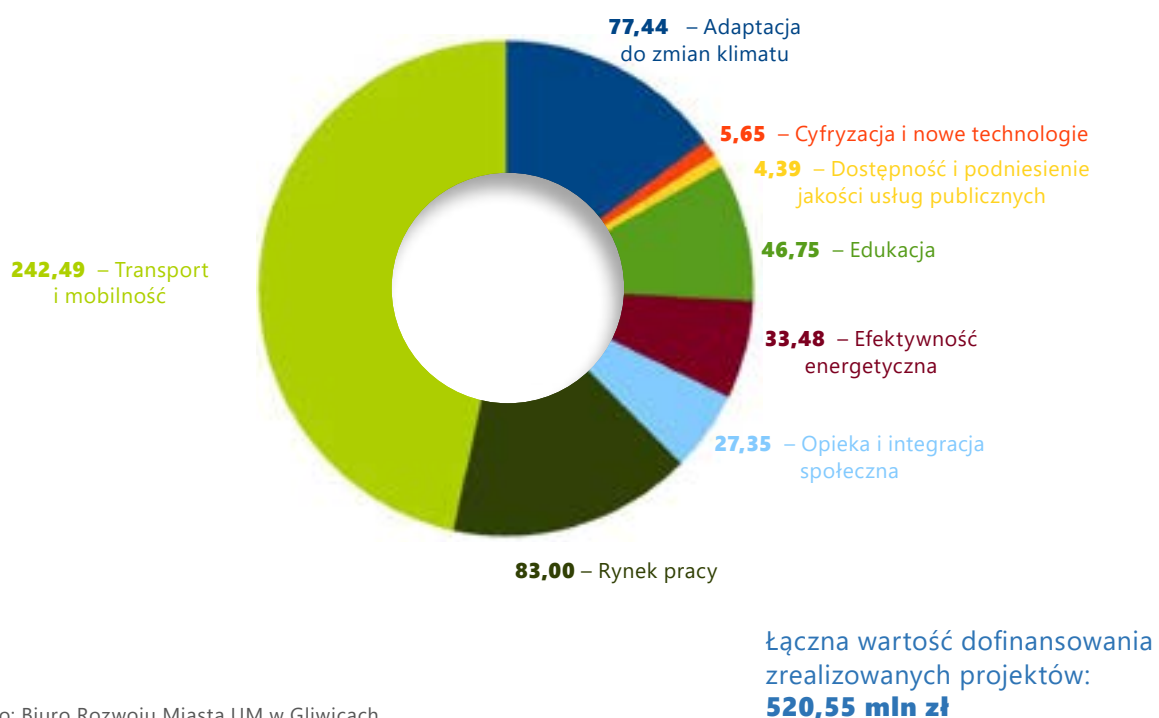
Liczba realizowanych projektów w poszczególnych obszarach w ramach perspektywy finansowej (suma projektów narastająco od początku perspektywy 2014–2020 oraz 2021–2027 realizowanych i zakończonych) – stan na 31 marca 2024 roku

Źródło: Biuro Rozwoju Miasta UM w Gliwicach

Wykres 2.

Wartość dofinansowania realizowanych projektów w poszczególnych obszarach w ramach perspektywy finansowej (suma projektów narastająco od początku perspektywy 2014–2020 oraz 2021–2027 realizowanych i zakończonych) – stan na 31 marca 2024 roku, [w mln zł]

Źródło: Biuro Rozwoju Miasta UM w Gliwicach

Infrastruktura

<https://open-data-gliwice.hub.arcgis.com/pages/infrastruktura>

Tab. 6. Długość sieci infrastrukturalnej na terenie Gliwic w latach 2018–2023 [w km]

	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Długość czynnej sieci kanalizacyjnej, w tym:	614,79	616,64	621,85	631,00	635,47	638,57
sieć ogólnospławna	29,10	29,10	29,10	29,10	29,10	29,10
sieć rozdzielcza	411,32	413,17	418,37	427,52	431,99	435,09
podłączenia	174,37	174,37	174,38	174,38	174,38	174,38
Długość czynnej sieci wodociągowej, w tym:	734,70	739,38	750,50	758,09	764,77	772,39
sieć magistralna	98,16	98,16	98,16	98,16	98,16	98,32
sieć rozdzielcza	427,56	432,20	443,32	450,86	457,55	465,11
podłączenia	208,98	209,02	209,02	209,07	209,06	208,96

Źródło: Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji

Tab. 7. Liczba kilometrów wyremontowanych dróg i chodników w latach 2018–2023

	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Remonty dróg krajowych i wojewódzkich	11,60	12,86	14,61	17,00	14,79	7,56
Remonty chodników na drogach krajowych	10,66	9,51	7,32	5,46	0,04	2,79

Źródło: Zarząd Dróg Miejskich

3.1. Planowanie przestrzenne, architektura i urbanistyka

Tab. 8. Struktura komunalnych lokali mieszkalnych w budynkach w latach 2018–2023

		2018		2019		2020		2021		2022		2023	
Liczba budynków ogółem		2 263		2 256		2 239		2 219		2 199		2 194	
ZBM I TBS	ZBM II TBS	1 381	882	1 374	882	1 361	878	1 346	873	1 328	871	1 318	876
Liczba budynków przekazanych w obcy zarząd		622		626		631		630		639		644	
ZBM I TBS	ZBM II TBS	417	205	422	204	424	207	419	211	422	217	423	221
Liczba budynków mieszkalnych		2 163		2 162		2 151		2 135		2 117		2 120	
ZBM I TBS	ZBM II TBS	1 331	832	1 328	834	1 319	832	1 305	830	1 289	828	1 288	832
Liczba lokali mieszkalnych		20 045		20 053		20 057		20 188		20 159		20 021	
ZBM I TBS	ZBM II TBS	12 882	7 163	12 878	7 175	12 923	7 134	12 909	7 279	12 913	7 246	12 896	7 125
W tym liczba mieszkań komunalnych		11 798		11 695		11 369		11 060		10 693		10 452	
ZBM I TBS	ZBM II TBS	7 328	4 470	7 236	4 459	7 027	4 342	6 794	4 266	6 586	4 107	6 366	4 086
W tym liczba mieszkań własnościowych		8 247		8 358		8 688		9 128		9 466		9 569	
ZBM I TBS	ZBM II TBS	5 554	2 693	5 642	2 716	5 896	2 792	6 115	3 013	6 327	3 139	6 530	3 039

Źródło: Zarząd Budynków Miejskich – I i II Towarzystwo Budownictwa Społecznego w Gliwicach

Załącznik 4

Sprawozdanie za 2023 rok z realizacji „Wieloletniego programu gospodarowania mieszkaniowym zasobem Miasta Gliwice na lata 2021–2025”

Tab. 9.

Pozwolenia na budowę na przedsięwzięcia mieszkaniowe w latach 2018–2023

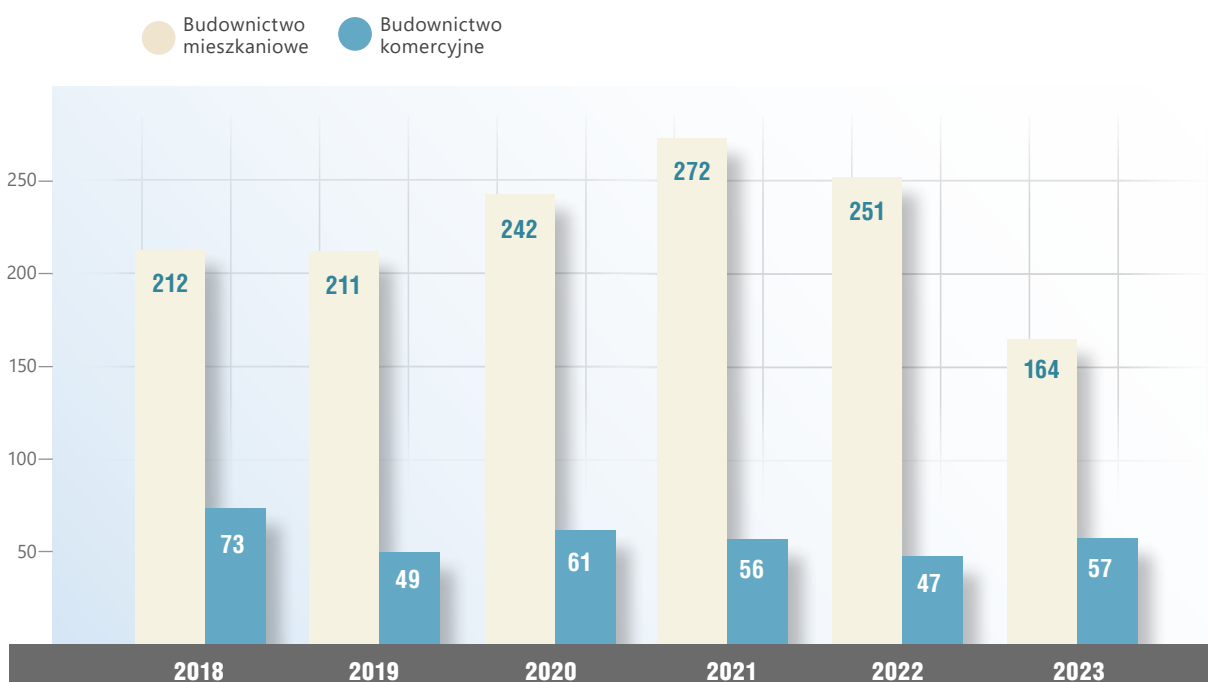
		2018	2019	2020	2021	2022	2023
Nadbudowa i rozbudowa domów i mieszkań		24	35	24	38	29	32
Zmiana sposobu użytkowania na cele mieszkaniowe oraz adaptacja strychów, piwnic, suszarni		56	72	46	67	56	40
Pozwolenia*		121	96	155	158	149	80
Domki jednorodzinne	w tym budynków	173	161	218	205	205	128
	w tym mieszkań	206	187	276	221	226	155
Pozwolenia*		11	8	17	9	17	12
Budownictwo wielorodzinne	w tym budynków	22	18	34	16	45	29
	w tym mieszkań	1 034	822	1 223	534	1 411	1 506

* W niektórych przypadkach jedna decyzja obejmuje pozwolenie na budowę kilku budynków lub/i mieszkań.

Źródło: Wydział Architektury i Budownictwa UM w Gliwicach

Wykres 3.

Struktura wydanych pozwoleń na budowę (w tym zgłoszeń budowy) w latach 2018–2023

Źródło: Wydział Architektury i Budownictwa UM w Gliwicach

Tab. 10. Działki przygotowane na cele mieszkaniowe w latach 2018–2023

	2018	2019	2020	2021	2022	2022
Liczba działek mieszkaniowych przygotowanych przez miasto	32	50	31	47	93	77
Powierzchnia działek mieszkaniowych przygotowanych przez miasto [w ha]	3,7542	4,1631	5,0640	5,9167	13,3261	10,96

Źródło: Wydział Gospodarki Nieruchomościami UM w Gliwicach

Miasto realizuje również działania w zakresie opieki nad zabytkami. Podejmowane są one m.in. w ramach „Gminnego Programu Opieki nad Zabytkami”.

Załącznik 5

Sprawozdanie za 2023 rok z realizacji „Programu Opieki nad Zabytkami na lata 2020–2023”

3.2. Transport

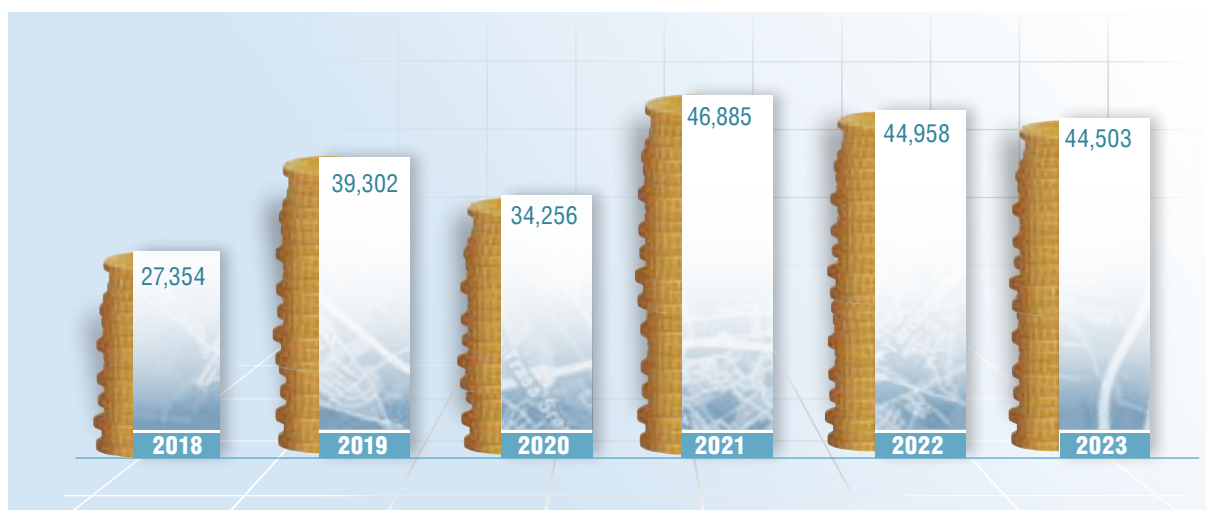
Tab. 11. Stan taboru PKM sp. z o.o. w Gliwicach (w tym pojazdy dzierżawione i używane) i zestawienie środków z budżetu miasta na zakup autobusów w latach 2018–2023

	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Liczba autobusów ogółem, w tym:	180	180	190	200	218	216
■ autobusy wielkopojemne dwuczłonowe (do 18 m)	82	86	86	101	103	103
■ autobusy wielkopojemne jednoczłonowe (do 15 m)	26	26	26	25	22	21
■ autobusy niskopojemne (tzw. kat. B) jednoczłonowe (do 12 m)	72	68	78	74	93	92
■ autobusy przystosowane do potrzeb osób niepełnosprawnych	180	180	190	200	218	216
	EURO I	0	0	0	0	0
	EURO II	8	8	8	6	0
	EURO III	26	26	26	23	12
	EURO IV	17	17	17	17	7
autobusy nowe (spełniające normy unijne)	EURO V	22	22	22	22	21
	EEV	65	65	65	65	62
	EURO VI	42	42	52	67	108
	ZEV (autobusy zeroemisyjne)	0	0	0	0	10
	RAZEM	180	180	190	200	218
Liczba autobusów sfinansowanych częściowo ze środków unijnych	0	16	0	0	10	17
Środki unijne na zakup autobusów [w tys. zł]	0	17 630	1 382	0	22 885	0

Źródło: PKM Gliwice sp. z o.o.

Infografika 5.

Nakłady finansowe na utrzymanie i remonty dróg, ciągów pieszych i pieszko-rowerowych, infrastruktury rowerowej oraz remonty obiektów inżynierskich w latach 2018–2023 [w mln zł]

Źródło: Wydział Usług Komunalnych UM w Gliwicach, Zarząd Dróg Miejskich w Gliwicach

Na utrzymanie tras rowerowych i ciągów pieszych poza pasem drogowym miasto przeznaczyło w 2023 roku łącznie 186 511,50 zł, w tym:

- 40 000,00 zł na bieżące utrzymanie stacji naprawczych rowerów (wymiana, uzupełnienie narzędzi);
- 24 322,40 zł na utrzymanie zieleni i porządku przy ciągach pieszych i trasach rowerowych;

- pozostałe prace utrzymaniowe i remontowe (w tym naprawy uszkodzonych stojaków rowerowych i słupków ograniczających, remonty uszkodzonych nawierzchni): 122 189,10 zł.

Na utrzymanie systemu miejskich wypożyczalni rowerów (Gliwickiego Roweru Miejskiego) w 2023 roku przeznaczono 133 801,68 zł (płatność za funkcjonowanie systemu w listopadzie 2022 roku).

Infografika 6. Mapa tras rowerowych w Gliwicach

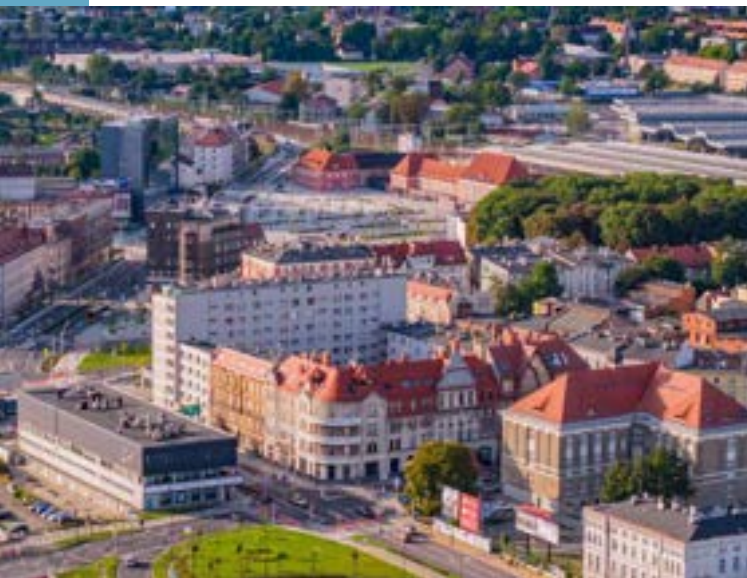

łączna długość istniejących tras rowerowych
na 31 grudnia 2023 roku wynosiła 127,852 km

Źródło: <https://geoportal.gliwice.eu/gpt4/?profile=5524815>

3.3. Większe inwestycje zakończone w 2023 roku

10 września uroczyście otwarto **Nowe Centrum Gliwic**. Koszt rozbudowy układu drogowego po południowej stronie dworca PKP, sfinansowanej z budżetu Miasta Gliwice przy wsparciu Górnośląsko-Zagłębiowskiej Metropolii w ramach Funduszu Odporności (blisko 5,4 mln zł) i zrealizowanej w latach 2021–2023 przez Eurowię Polska SA, sięgnął niemal 50 mln zł brutto.

W 2023 roku w ramach programu **„Mieszkanie+ po gliwicku”** oddano do użytku kolejnych 112 miejskich mieszkań przy ul. Opolskiej 12 (30), Zbożowej 9–9D (55) oraz Dworskiej 10E (27).

W 2023 roku tabor Przedsiębiorstwa Komunikacji Miejskiej wzbogacił się o kolejnych **osiem nowoczesnych autobusów elektrycznych** przekazanych przez Górnośląsko-Zagłębiowską Metropolię oraz 17 autobusów zakupionych częściowo ze środków unijnych.

Środowisko

<https://open-data-gliwice.hub.arcgis.com/pages/srodowisko>

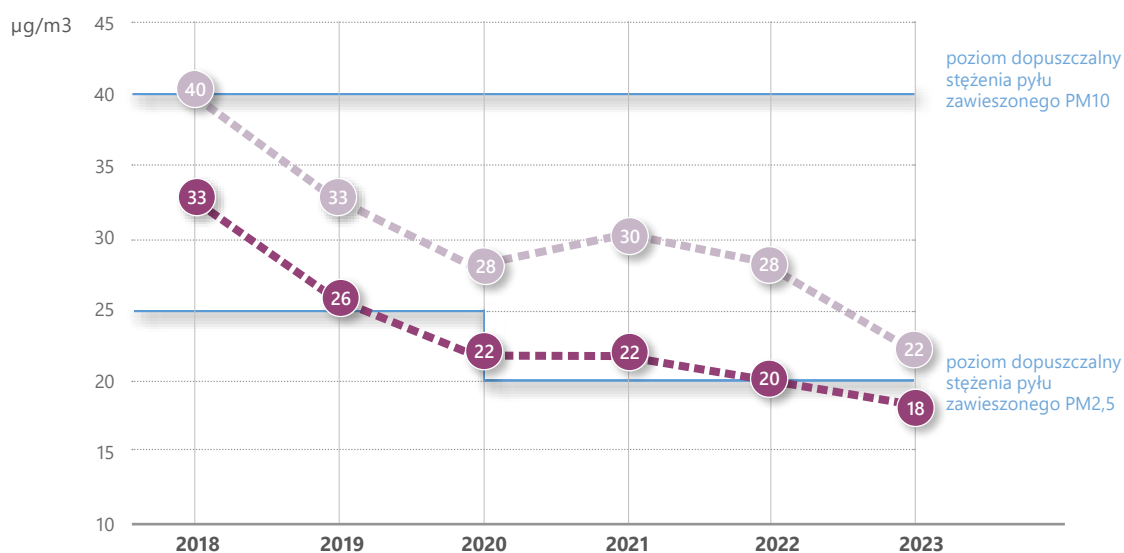
4.1. Powietrze

Na stan powietrza w mieście wpływa przede wszystkim emisja zanieczyszczeń z gospodarstw domowych opalanych paliwami stałymi, a w dalszej kolejności ruch drogowy oraz zanieczyszczenia pochodzące z przemysłu. Źródłem bieżących danych, dotyczących jakości powietrza na terenie Miasta Gliwice, jest ocena stanu zanieczyszczenia powietrza dokonywana przez Główny Inspektorat Ochrony Środowiska – Regionalny Wydział Monitoringu Środowiska w Katowicach.

Średni poziom rocznego stężenia pyłu zawieszonego PM10 w latach 2018–2023 sukcesywnie się zmienia, od 40 do 22 $\mu\text{g}/\text{m}^3$, 2022 rok był pierwszym rokiem od czasu prowadzenia raportu, w którym wszystkie badane wskaźniki jakości powietrza mieściły się w obowiązujących normach. W dużej mierze jest to związane z korzystnymi dla jakości powietrza warunkami meteorologicznymi, wynikającymi zwłaszcza z ciepłych miesięcy zimowych, a w części – z działaniami prowadzonymi na rzecz poprawy jakości powietrza

Wykres 4.

Stężenie pyłu zawieszonego PM10 oraz średnie roczne stężenie pyłu zawieszonego PM2,5 w Gliwicach w latach 2018–2023

Źródło: Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Katowicach

Tab. 12.

Stężenie pyłu zawieszonego PM10 w Gliwicach, Katowicach, Sosnowcu i Tychach w latach 2018–2023

	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Gliwice, ul. Mewy	40	33	28	30	28	22
Katowice, ul. Kossutha	40	33	29	31	29	25
Katowice, ul. Plebiscytowa	47	41	34	39	31	29
Sosnowiec, ul. Lubelska	37	29	27	29	25	24
Tychy, ul. Tołstoja	38	32	26	29	25	21

Źródło: Główny Inspektorat Ochrony Środowiska, Regionalny Wydział Monitoringu Środowiska w Katowicach

4.2. Obszary zielone

Miasto charakteryzuje się dużą powierzchnią terenów zielonych – w jego obszarze położone są grunty leśne stanowiące mienie komunalne o powierzchni 238,73 ha oraz grunty leśne stanowiące własności Skarbu Państwa o powierzchni 19,98 ha.

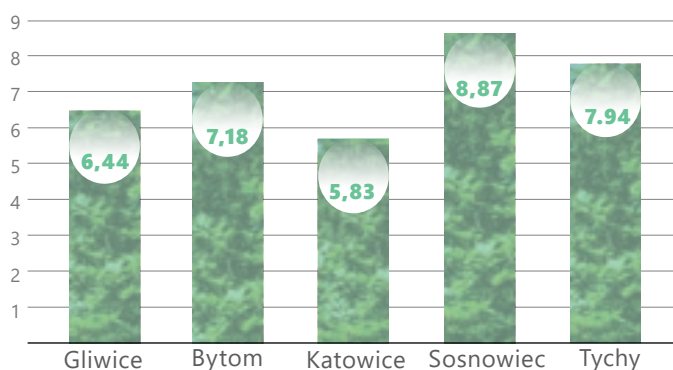
Tab. 13. Powierzchnia zieleni miejskiej w Gliwicach w latach 2018-2023 [w ha]

Rodzaj zieleni	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Parki	30,57	30,47	30,47	30,47	30,47	30,47
Zieleńce	95,42	95,89	99,31	96,53	97,57	97,57
Zieleńce nieurządzone	47,55	46,10	36,89	36,32	30,39	30,39
Nieużytki zadrzewione	29,63	30,81	30,63	30,39	24,50	24,50
Pasy drogowe	163,07	222,69	227,09	236,72	235,37	236,34
Cmentarze	46,07	46,07	46,07	46,07	46,07	46,07
Las komunalny	238,82	238,82	236,26	238,73	238,73	238,73
Razem powierzchnia terenów zielonych:	651,12	709,48	706,72	715,23	703,10	704,07

Źródło: Miejski Zarząd Usług Komunalnych, Zarząd Dróg Miejskich w Gliwicach

Wykres 5.

Udział powierzchni terenów zielonych w powierzchni ogółem wybranych miast Subregionu Centralnego Województwa Śląskiego w 2022 roku [w %]

Źródło: Główny Urząd Statystyczny

Tab. 14.

Nasadzanie i wycinka drzew na terenach miejskich (bez uwzględnienia terenów prywatnych) w Gliwicach w latach 2018–2023 [w szt.]

	2018	2019	2020	2021	2022	2023
łącznie wycinka drzew	818	738	993	3 013	1 697	961
łącznie nasadzanie drzew	1 603	1 534	3 160	2 295	4 137	1 532

Źródło: Miejski Zarząd Usług Komunalnych, Zarząd Dróg Miejskich i Zakład Gospodarki Mieszkaniowej w Gliwicach

4.3. Strategiczna mapa hałasu i program ochrony przed hałasem

Opracowanie strategicznej mapy hałasu (dawniej zwanej mapą akustyczną) jest elementem systemu zarządzania środowiskiem – umożliwia monitoring klimatu akustycznego w mieście oraz stanowi podstawę do planowania inwestycji, których celem jest redukcja poziomu hałasu.

Zgodnie z ustawą Prawo ochrony środowiska strategiczną mapę hałasu dla miasta o liczbie mieszkańców powyżej 100 tys. opracowuje się co 5 lat i na jej podstawie przygotowuje się program ochrony środowiska przed hałasem.

Pierwsza strategiczna mapa hałasu – mapa akustyczna dla Miasta Gliwice – została opracowana w 2012 roku. Na jej podstawie Rada Miasta Gliwice uchwaliła „Program ochrony środowiska przed hałasem na lata 2013–2017”.

Ostatnią aktualizację strategicznej mapy hałasu dla Gliwic przeprowadzono w 2022 roku, na jej podstawie powstanie „Program ochrony środowiska przed hałasem”.

4.4. Program ochrony środowiska

Podstawą prawną opracowania „Programu ochrony środowiska dla Miasta Gliwice” jest ustawa Prawo ochrony środowiska. Aktualny „Program na lata 2021–2024, z perspektywą do roku 2028”, został przyjęty uchwałą nr XXIV/505/2021 Rady Miasta Gliwice z 25 marca 2021 roku.

W programie zawarte zostały cele i kierunki polityki ekologicznej miasta do 2024 roku i wynikające z niej działania.

Program przedstawia stan środowiska, a także określa hierarchię niezbędnych działań zmierzających do poprawy tego stanu. Ponadto „Program ochrony środowiska dla Miasta Gliwice” jest spójny z celami głównymi dokumentów strategicznych na szczeblu krajowym, regionalnym i lokalnym.

4.5. Plan adaptacji Miasta Gliwice do zmian klimatu do roku 2030

11 lipca 2019 roku uchwałą Rady Miasta Gliwice nr VII/123/2019 został przyjęty „Plan adaptacji Miasta Gliwice do zmian klimatu do roku 2030”. Na tej podstawie zostało przygotowane zarządzenie Prezydenta Miasta Gliwice w sprawie zasad wdrażania, monitoringu, sprawozdawczości oraz aktualizacji planu. Przewidziano coroczną ocenę postępu realizacji planu adaptacji, dokonywaną na podstawie informacji zebranych od interesariuszy biorących udział w jego tworzeniu. Ponadto w oparciu o informacje przekazane przez podmioty odpowiedzialne za inicjowanie i realizację działań adaptacyjnych, raz na pięć lat przygotowywany będzie raport z wdrażania planu adaptacji. Raport ten zawierać będzie podstawowe informacje o zainicjowanych, przygotowywanych, realizowanych działaniach adaptacyjnych prowadzonych w okresie sprawozdawczym. Przewiduje się także przygotowanie ewaluacji realizacji

planu adaptacji. Zadaniem ewaluacji będzie sprawdzenie, czy w wyniku podejmowanych działań zaistniały spodziewane rezultaty oraz czy przełożyły się one na realizację wyznaczonego celu nadrzędnego. Najbliższy raport z przebiegu realizacji planu oraz ewaluacja realizacji działań przewidziane są na czwarty kwartał 2024 roku.

4.6. Program usuwania wyrobów zawierających azbest

Obowiązek opracowania „Programu usuwania materiałów zawierających azbest” wynika z postanowień „Programu oczyszczania kraju z azbestu na lata 2009–2032” przyjętego uchwałą Rady Ministrów nr 122/09 z 14 lipca 2009 roku, zmienioną uchwałą nr 39/2010 Rady Ministrów z 15 października 2010 roku.

Uchwałą Rady Miasta Gliwice Nr XXXVII/775/2022 z 9 czerwca 2022 roku przyjęto „Program usuwania wyrobów zawierających azbest z terenu miasta Gliwice na lata 2022–2032”.

Załącznik 6

Sprawozdanie za 2023 rok z realizacji „Programu usuwania wyrobów zawierających azbest”

4.7. Edukacja ekologiczna

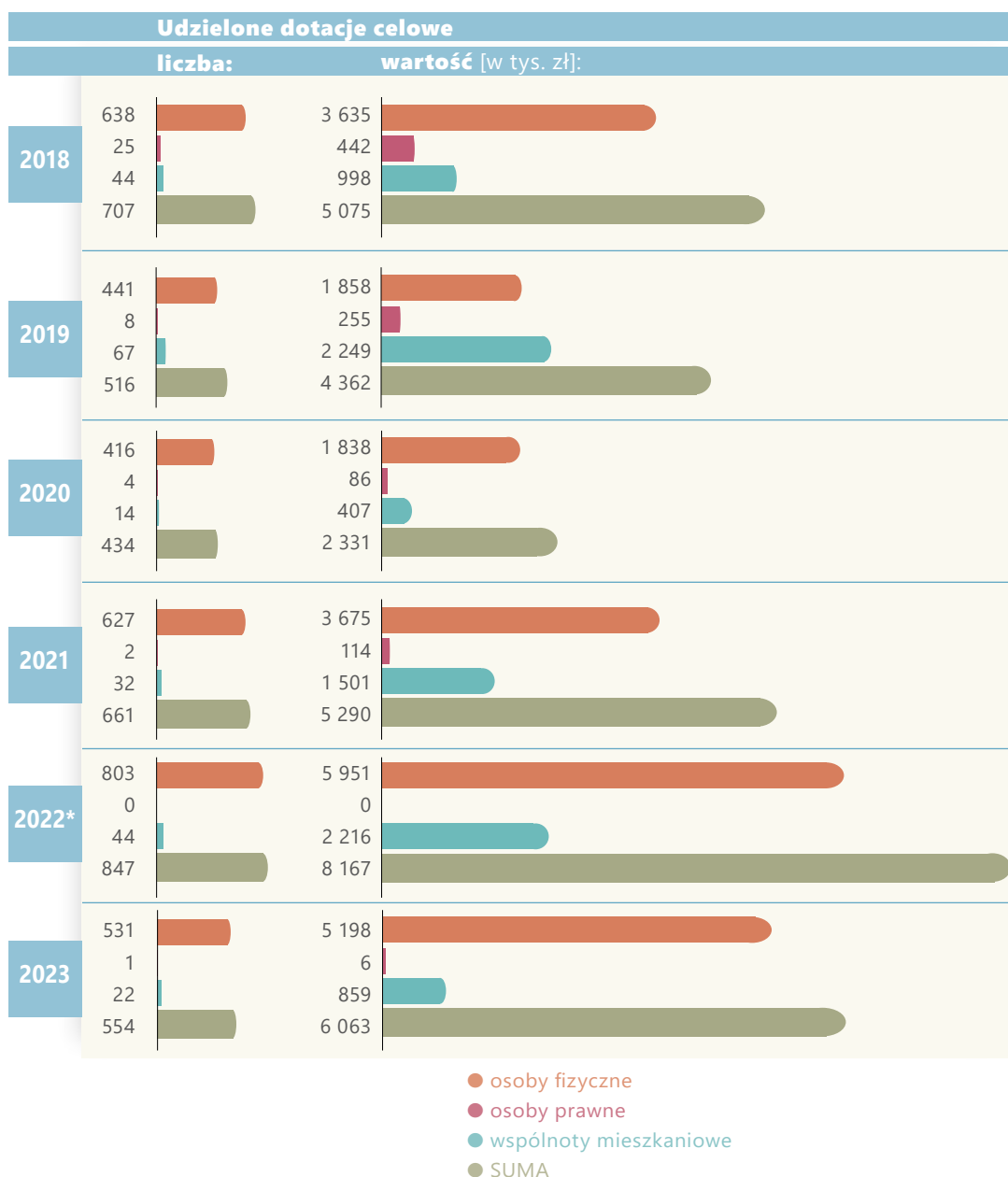
Miejska polityka proekologiczna może się rozwijać jedynie przy aktywnym udziale mieszkańców i ich poparciu dla decyzji miasta. Z jednej strony mają one na celu pobudzenie odpowiedzialności mieszkańców za ich dobro wspólne, jakim jest czyste i bezpieczne miasto, z drugiej – integrowanie wokół ważnych idei w ramach procesów budowania społeczeństwa obywatelskiego.

4.8. Energia odnawialna oraz proekologiczne systemy grzewcze

Polityka miasta w zakresie energii odnawialnej i proekologicznych systemów grzewczych opiera się na dotacjach celowych.

Wykres 6.

Liczba i wartość dotacji na wdrożenie systemów grzewczych mających na celu zmniejszenie zanieczyszczenia środowiska w latach 2018–2023

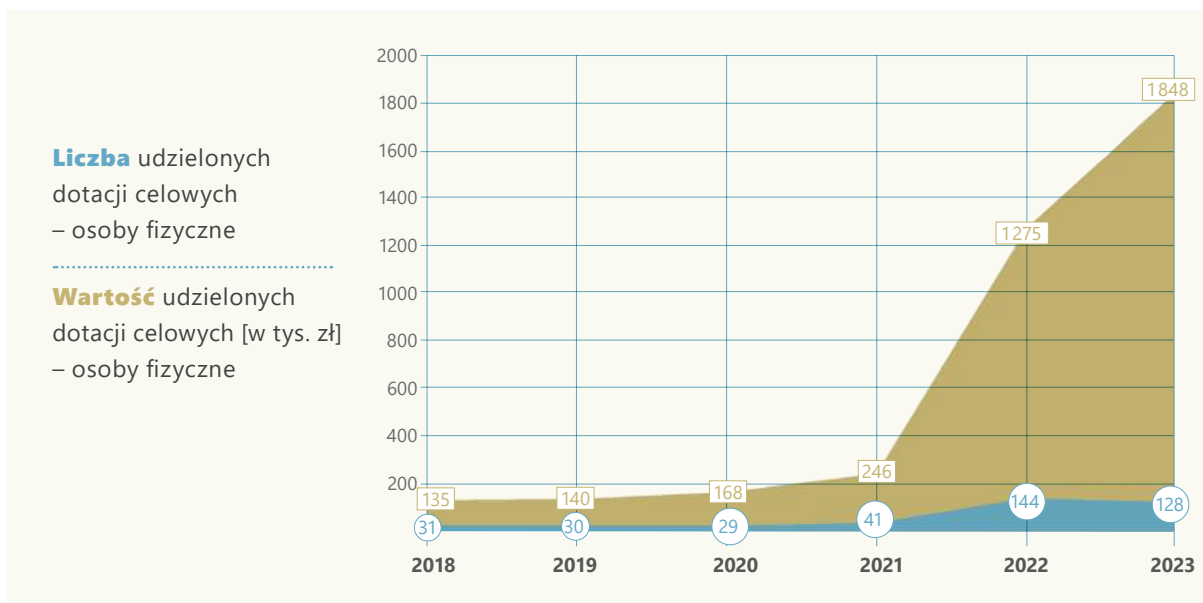

* Dane przedstawione w latach 2022–2023 uwzględniają również projekt unijny „Czyste powietrze nad Gliwicami – wymiana indywidualnych źródeł ciepła w budynkach mieszkalnych jednorodzinnych”.

Źródło: Wydział Środowiska UM w Gliwicach

Wykres 7.

Liczba i wartość dotacji na instalacje Odnawialnych Źródeł Energii w latach 2018–2023

Źródło: Wydział Środowiska UM w Gliwicach

4.9. Założenia do planu zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe dla Miasta Gliwice

Zgodnie z art. 19 ustawy Prawo energetyczne z 10 kwietnia 1997 roku, wójt (burmistrz, prezydent miasta) opracowuje projekt założeń do planu zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe. Projekt założeń sporządza się dla obszaru gminy co najmniej na okres 15 lat i aktualizuje co najmniej raz na 3 lata. Projekt założeń określa:

- 1) ocenę stanu aktualnego i przewidywanych zmian zapotrzebowania na ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe;
- 2) przedsięwzięcia racjonalizujące użytkowanie ciepła, energii elektrycznej i paliw gazowych;
- 3) możliwości wykorzystania istniejących nadwyżek i lokalnych zasobów paliw i energii, z uwzględnieniem energii elektrycznej i ciepła, wytwarzanych w instalacjach odnawialnego źródła energii, energii elektrycznej i ciepła użytkowego, wytwarza-

nych w kogeneracji oraz zagospodarowania ciepła odpadowego z instalacji przemysłowych;

- 4) możliwości stosowania środków poprawy efektywności energetycznej w rozumieniu art. 6 ust. 2 ustawy o efektywności energetycznej z 20 maja 2016 roku;
- 5) zakres współpracy z innymi gminami.

8 września 2022 roku zostały przyjęte uchwałą Rady Miasta Gliwice nr XXXIX/817/2022 „Założenia do planu zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe dla Miasta Gliwice z perspektywą do 2040 roku”. Kolejna aktualizacja jest przewidziana na 2025 rok.

4.10. Wody

Miasto Gliwice leży na terenie zlewni rzeki Odry. Jest odwadniane przez rzekę Kłodnicę oraz jej dopływy (Bytomkę, Ostropkę, Czerniawkę, potok Guido, potok Cienka, Kozłówkę). Istotne znaczenie dla układu wód powierzchniowych ma obecność Kanału Gliwickiego – obiektu hydrotechnicznego, którego zadaniem jest zapewnienie możliwości transportu wodnego między Górnym Śląskiem a rzeką Odrą.

4.11. Gospodarka komunalna

System kanalizacyjny

Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji

Za dostarczanie wody pitnej i odprowadzenie zanieczyszczeń w Gliwicach odpowiedzialne jest Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji sp. z o.o. (PWIK). Woda dostarczana odbiorcom pochodzi z dwóch głównych źródeł: własnych ujęć wód głębinowych oraz uzdatnionej wody powierzchniowej i podziemnej, zakupionej od Górnośląskiego Przedsiębiorstwa Wodociągów w Katowicach. Ujęcia wód eksploatowane przez

przedsiębiorstwo PWIK znajdują się na terenie Gliwic (16 studni) i gminy Rudziniec.

Stacja Uzdatniania Wody w Gliwicach-Łąbędach to nowoczesna instytucja oddana do eksploatacji 1 marca 2014 roku. Modernizacja placówki dotyczyła budowy instalacji, urządzeń, obiektów i infrastruktury związanej z technologią uzdatniania wody – dzięki temu mieszkańcom Gliwic dostarczana jest woda najwyższej jakości. Nowa technologia zakłada podczyszczenie oraz ponowne wykorzystanie i uzdatnianie wód popłucznych powstałych wskutek płukania filtrów. Woda uzdatniona kierowana do sieci wodociągowej spełnia wszelkie normy określone w rozporządzeniu Ministra Zdrowia z 7 grudnia 2017 roku w sprawie wymagań dotyczących jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi.

Tab. 15.

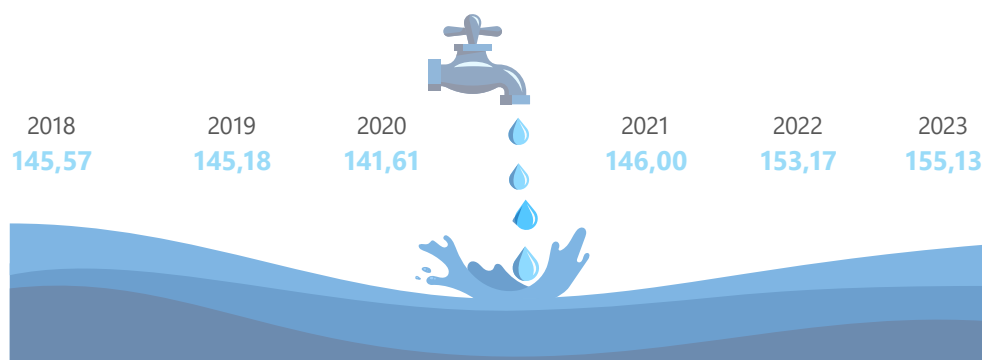
Struktura odbiorców wody w Gliwicach ze względu na cel wykorzystania wody w latach 2018–2023 [w tys. m³]

Gliwice	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Gospodarstwa domowe	6 042	5 975	6 065	5 968	6 074	6 050
Przemysł	2 218	2 167	1 884	2 056	2 183	2 194
Inne cele (np. szkoły, baseny)	631	626	496	529	591	614
Razem	8 891	8 768	8 445	8 553	8 848	8 858

Źródło: Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji

Infografika 7.

Dobowe zużycie wody w litrach w przeliczeniu na jednego mieszkańca Gliwic w latach 2018–2023*

* Dobowa sprzedaż policzona według całej sprzedaży (gospodarstwa domowe, przemysł, inne cele) na mieszkańca.

Źródło: Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji

Oczyszczalnie ścieków

Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji sp. z o.o. obsługuje dwie oczyszczalnie ścieków: Centralną Oczyszczalnię Ścieków przy

ul. Edisona oraz Oczyszczalnię Ścieków w Smolnicy przy ul. Łęgowskiej. Obie oczyszczalnie korzystają z mechaniczno-biologicznej metody oczyszczania.

Tab. 16.

Ilość odprowadzanych ścieków w Gliwicach z podziałem na gospodarstwa domowe, przemysł i inne w latach 2018–2023 [w m³]

	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Gospodarstwa domowe	5 755 514	5 671 939	5 828 925	5 750 871	5 835 269	5 829 851
Przemysł	1 408 964	1 350 523	1 149 267	1 220 668	1 349 034	1 430 307
Inne cele	510 704	508 582	429 644	456 665	489 717	466 256
Razem	7 675 182	7 531 044	7 407 836	7 428 204	7 674 020	7 726 414

Źródło: Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji

Gospodarka odpadami

Przedsiębiorstwo Zagospodarowania Odpadów

Tab. 17.

Odpady przyjmowane do instalacji przetwarzania odpadów oraz sprzedaż energii z elektrowni biogazowej w latach 2018–2023 [w Mg]

	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Średnia miesięczna ilość odpadów	6 640	8 375	5 454	3 561	3 750	4 810
Łączna ilość odpadów przyjęta w ciągu roku do instalacji przetwarzania odpadów – składowisko – kwatera**	79 680	100 500	65 450	42 730	45 020	57 720*
Łączna ilość odpadów przyjęta do instalacji przetwarzania odpadów – składowisko – kwatera – narastająco	1 298 169	1 398 669	1 464 119	1 506 849	1 551 869	1 609 589
Łączna ilość odpadów przyjęta do instalacji przetwarzania odpadów – kompostownia**	5 225	8 252	6 602	6 544	6 564	6 684
Łączna ilość odpadów przyjęta do instalacji przetwarzania odpadów – sortownia odpadów wielkogabarytowych**	769	6 924	5 356	4 790	3 467	3 390
Sprzedaż energii z elektrowni biogazowej [w MWh]	1 605	1 569	1 465	1 151	1 135	1 204

* Ilość odpadów przyjętych do unieszkodliwiania poprzez składowanie.

** Od 2017 roku PZO nie przyjmuje odpadów komunalnych niesegregowanych.

Źródło: Przedsiębiorstwo Zagospodarowania Odpadów

Na terenie instalacji przetwarzania odpadów funkcjonuje PSZOK – Punkt Selektywnego Zbierania Odpadów Komunalnych (ul. Rybnicka 199G). Mieszkańcy Gliwic pozostawiają

w punkcie odpady komunalne, które są segregowane, a następnie w większości przekazywane do odzysku lub recyklingu.

Tab. 18. Odpady przyjmowane do PSZOK w latach 2018–2023 [w Mg]

	2018	2019	2020	2021	2022	2023
zużyte opony	158	190	131	133	115	120
odpady budowlane i rozbiórkowe	4 453	5 376	4 616	4 147	4 504	3 872
bioodpady	1 311	1 341	969	825	765	721
odpady wielkogabarytowe	2 375	3 284	3 073	2 918	2 593	2 165
zużyte baterie i akumulatory	0,5	0,1	1,6	0,7	0,6	2,6
zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny	45	66	116	120	117	134
chemikalia	29	45	61	76	71	65
papier	0	0	59	98	111,5	118
tworzywa sztuczne	0	0	10	18	25	16
szkło	0	0	3	12	12,5	11
metale	0	0	5	15,5	5	12
odzież i tekstylia	0	0	38	2	1	2
przeterminowane leki	0	0	10	10	10	10
igły i strzykawki	0	0	0,2	0,3	0,4	0,4
łącznie:	8 371,5	10 302,1	9 092,8	8 375,5	8 331	7 249
łącna ilość odpadów przyjęta do PSZOK – narastająco	32 351	42 653,1	51 745,9	60 121,4	68 452,4	75 701,4

Źródło: Przedsiębiorstwo Zagospodarowania Odpadów

Centrum Edukacji Ekologicznej

W drugiej połowie 2023 roku budynek Centrum Edukacji Ekologicznej został oddany do użytku. CEE to nowatorski obiekt na płaszczyźnie budownictwa związanego z terenem instalacji przetwarzania odpadów, gdyż jego bryła przylega do dawnej, zrehabilitowanej kwatery. Jest to obiekt samowystarczalny, w którym wykorzystane zostały alternatywne źródła energii – czerpanej z natury. Na dachu zamontowano panele fotowoltaiczne, przy obiekcie usytuowano stację ładowania samochodów elektrycznych a w toaletach podłączono wodę szarą pozyskaną w ramach funkcjonującej w PZO gospodarki obiegu zamkniętego.

„Spotkania z Ekologią”

W marcu 2023 roku nastąpiło rozstrzygnięcie wyników konkursu pt.: „Laurka dla śMietka”, zorganizowanego w ramach VIII części lekcji edukacyjnej z cyklu „Spotkania z Ekologią”. Do konkursu spółka zaprosiła gliwickie szkoły podstawowe (klasy 1–4) oraz przedszkola. Konkurs podzielony został na VI kategorii wiekowych, a wzięło w nim udział około 200

dzieci. W tej części śMietek, bohater marki świętował z dziećmi (zgodnie z eko zasadami) swoje 2 lata obecności w Gliwicach.

Współpraca z Politechniką Śląską w Gliwicach

W czerwcu 2023 roku PZO sp. z o. o. podpisało umowę o wykonanie pracy naukowo-badawczej z Politechniką Śląską w Gliwicach. Projekt dotyczy opracowania i wykonania modelu planety Ziemia – prototypowego, wielkogabarytowego wydruku 3D modelu kuli ziemskiej, który umieszczony zostanie na terenie Centrum Edukacji Ekologicznej.

„Ekologiczne kosiarki” w PZO sp. z o.o.

Pod koniec marca 2023 roku na teren instalacji przetwarzania odpadów przy ul. Rybnickiej 199B powróciło „do pracy” stado owiec kameruńskich, które zajmują się w spółce koszeniem trawy. Zwierzęta spędziły bezpiecznie okres zimowy u swojego opiekuna. Wraz z nadejściem wiosny Przedsiębiorstwo wróciło do korzystania z usług ekologicznego kosze-

nia trawy celem minimalizacji udziału maszyn spalinowych w procesie koszenia. Ponadto do owiec kameruńskich dołączyli nowi pomocnicy – parka uroczych owiec walliserskich – Jaś i Małgosia, dwie owce bretońskie, trzy miniaturowe kuce szetlandzkie: Bajka, Wili i Teodor oraz dwie krowy indyjskie, tzw. „święte krowy”. Zwierzęta z powodzeniem zastępują tradycyjne kosiarki, nie generując przy tym hałasu i szkodliwych dla środowiska spalin.

Studenci Politechniki Śląskiej na terenie kompostowni w PZO sp. z o.o.

Pod koniec kwietnia 2023 roku Przedsiębiorstwo gościło na terenie instalacji przetwarzania odpadów przy ul. Rybnickiej 199B studentów Wydziału Inżynierii Środowiska i Energetyki, Katedry Inżynierii Wody i Ścieków Politechniki Śląskiej w Gliwicach. Studenci w ramach zajęć akademickich zwiedzili teren kompostowni oraz jednostki kogeneracyjnej. Gościom objaśniona została specyfika funkcjonowania tych miejsc pod kątem wytwarzania w skojarzeniu energii elektrycznej i ciepłej oraz metodyki postępowania z odpadami biodegradowalnymi z uwzględnieniem aspektów ochrony środowiska.

Nagrody dla PZO sp. z o.o.

2 września 2023 roku odbyła się XXIX Wielka Gala Regionalnej Izby Przemysłowo-Handlowej w Gliwicach. Podczas wydarzenia nastąpiło uroczyste rozstrzygnięcie prowadzonego od 14 lat konkursu „Marka-Śląskie”. PZO sp. z o. o. otrzymało nagrodę Super Marka Śląskie w kategorii „Społeczna Odpowiedzialność Biznesu”.

4.12. Program opieki nad zwierzętami bezdomnymi

Miejski Zarząd Usług Komunalnych prowadzi Schronisko dla Zwierząt w Gliwicach, realizując „Program opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobiegania bezdomności zwierząt na terenie Miasta Gliwice”. Program jest realizowany w oparciu o art. 11a ustawy o ochronie zwierząt oraz uchwałę nr XLV/925/2023 Rady Miasta Gliwice z 16 marca 2023 roku.

Załącznik 7

Sprawozdanie za 2023 rok z realizacji „Programu opieki nad zwierzętami bezdomnymi”

Gospodarka i finanse

<https://open-data-gliwice.hub.arcgis.com/pages/gospodarka-i-finance>

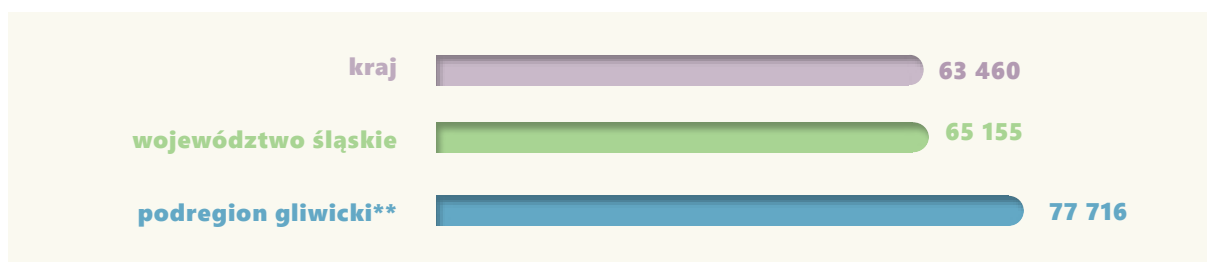
5.1. Gospodarka

W analizowanym okresie, czyli od 2018 roku obserwuje się w Gliwicach stały rozwój gospodarczy. Średnia wartość PKB w latach 2018–2020 przypadająca na jednego mieszkańca podregionu gliwickiego wynosiła 70 401 zł, więcej niż średnia dla województwa śląskiego i całego kraju, a w latach 2019–2021 wzrosła do 77 716 zł.

Wykres 8.

Wartość szacunkowa* PKB przypadająca na jednego mieszkańca Polski, województwa śląskiego oraz podregionu gliwickiego w latach 2019–2021 [w zł]

* Publikacja Prezesa GUS z 30 października 2023 roku obrazuje średnią wartość PKB na jednego mieszkańca za okres ostatnich dwóch lat (<https://stat.gov.pl/sygnalne/komunikaty-i-obwieszczenia/lista-komunikatow-i-obwieszczen/obwieszczenie-w-sprawie-szacunkow-wartosci-produktu-krajowego-brutto-na-jednego-mieszkanca-w-latach-2019-2021-na-poziomie-makroregionow-nuts-1-regionow-nuts-2-i-podregionow-nuts-3,281,10.html>).

** Podregion gliwicki to jedna z pięciu statystycznych jednostek Związku Gmin i Powiatów Subregionu Centralnego Województwa Śląskiego, o łącznej powierzchni 87 865 ha. Swym zasięgiem obejmuje Miasto Gliwice, powiat gliwicki, miasto Zabrze oraz gminy: Wielowieś, Toszek, Pyskowice, Rudziniec, Sośnicowice, Pilchowice, Knurów, Gierałtowice.

Źródło: Główny Urząd Statystyczny

5.1.1. Podmioty gospodarcze

W Krajowym Rejestrze Urzędowym Podmiotów Gospodarki Narodowej (REGON) na koniec grudnia 2023 roku widniało 1 757 nowo

zarejestrowanych podmiotów gospodarki narodowej z siedzibą w Gliwicach.

Tab. 19.

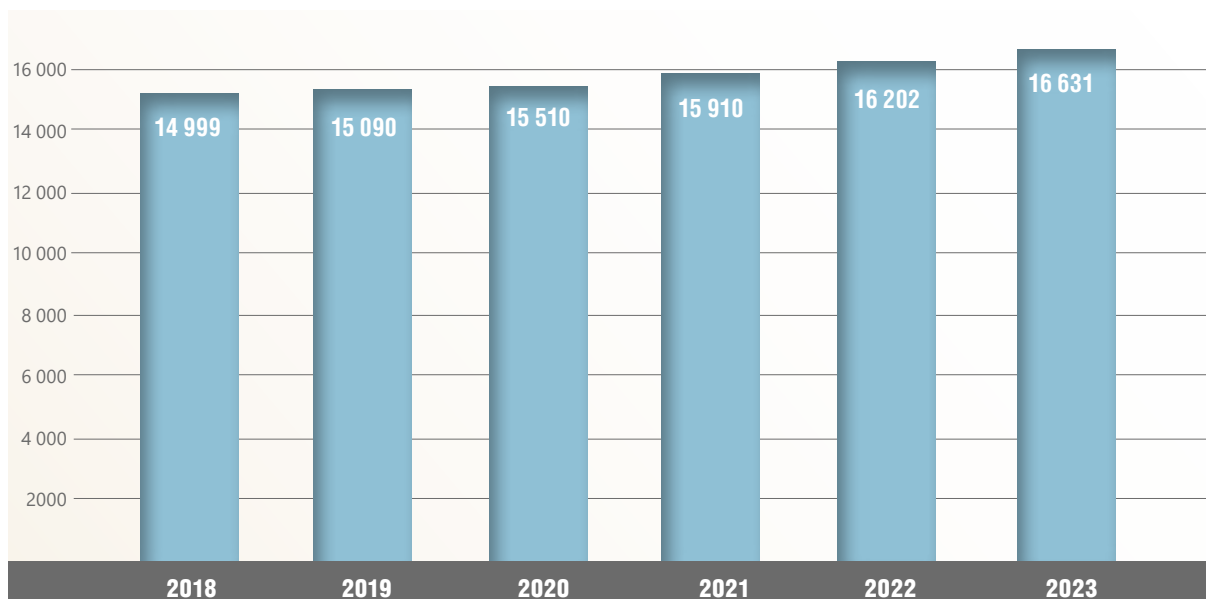
Nowo zarejestrowane podmioty gospodarcze w miastach Subregionu Centralnego Województwa Śląskiego w latach 2018–2023

	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Gliwice	1 704	1 650	1 425	1 589	1 722	1 757
Bytom	1 142	1 309	905	1 011	1 083	1 072
Katowice	3 547	3 485	3 191	3 712	4 013	3 974
Sosnowiec	1 668	1 574	1 253	1 432	1 442	1 461
Tychy	1 122	1 027	914	983	1 091	968

Źródło: Główny Urząd Statystyczny

Wykres 9.

Działalność gospodarcza osób fizycznych w Gliwicach w latach 2018–2023

Źródło: Główny Urząd Statystyczny

5.1.2. Atrakcyjność inwestycyjna

Tab. 20.

Wielkość terenów przygotowanych pod inwestycje oraz liczba rozstrzygniętych przetargów w mieście w latach 2018–2023

	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Powierzchnia działek przygotowanych pod inwestycje [w ha]	8,8929	7,3756	0,5694	6,1351	13,7962	16,881
Liczba i powierzchnia działek przeznaczonych do sprzedaży w drodze przetargu [w ha]*	63 13,6502	61 10,4481	43 6,4457	106 16,8650	134 30,1791	111 27,951
Liczba pozytywnie rozstrzygniętych przetargów na sprzedaż działek:						
komercyjnych	5	2	5	6	5	8
mieszkańczych	8	24	17	26	29	15

* W tym działki inwestycyjne.

Źródło: Wydział Gospodarki Nieruchomościami UM w Gliwicach

Przykładowe spółki jako atuty inwestycyjne Gliwic

Śląskie Centrum Logistyki SA w 2024 roku będzie obchodziło jubileusz 35-lecia istnienia. Firma nieustannie rozwija swoją działalność w zakresie usług logistycznych. Lokalizacja spółki stanowi unikatowe miejsce na logistycznej mapie Polski i regionu Europy środkowej. Niepowtarzalność wynika przede wszystkim z łączenia się infrastruktury kolejowej m.in. ze szlakiem kolejowym C-E 30, z transportem samochodowym w postaci drogi krajowej nr 88, Drogowej Trasy Średnicowej oraz autostrad A1 i A4, a także infrastruktury wodnej w postaci kanału Gliwickiego i Odrzańskiej Drogi Wodnej. Ta multimodalność jest największym atutem spółki oraz naturalną przewagą konkurencyjną nad innymi graczami na rynku usług logistycznych.

Jako nowoczesny operator logistyczny Śląskie Centrum Logistyki oferuje szeroki wachlarz usług, takich jak: transport i spedycja samochodowa w zakresie transportu międzynarodowego oraz krajowego, multimodalna obsługa dostaw i dystrybucji towarów, profesjonalne magazynowanie towarów niebezpiecznych dla przemysłu chemicznego oraz innych towarów dla gałęzi przemysłu motoryzacyjnego, stalowego, spożywczego, papierniczego. Bardzo ważnym punktem międzynarodowego łańcucha dostaw jest Wolny Obszar Celny oraz własna Agencja Celna na terenie siedziby spółki. To bardzo atrakcyjne rozwiązanie dla partnerów ŚCL w zakresie importu i eksportu.

Na uwagę zasługuje także własny tabor i bocznica kolejowa, której działalność można zaobserwować podczas wywozu wyprodukowanych pojazdów w fabryce Stellantis.

Dzięki tak szerokiej ofercie, Śląskie Centrum Logistyki SA jest w stanie świadczyć profesjonalne oraz kompleksowe usługi w wielu ogniwach łańcucha logistycznego.

Park Naukowo-Technologiczny „Technopark Gliwice” sp. z o.o. to nowoczesne centrum wsparcia przedsiębiorczości. Dobra infrastruktura, usługi szkoleniowo-doradcze oraz realizacja międzynarodowych, centralnych i regionalnych programów wsparcia tworzą przyjazny klimat dla biznesu. Aktywne zaangażowanie Technoparku Gliwice w rozwój przedsiębiorczości w regionie i poza nim potwierdza szeroka współpraca z instytucjami technologicznymi, uczelniami, parkami naukowymi, organizacjami zagranicznymi oraz liczne realizowane projekty.

„Technopark Gliwice” posiada 3 pawilony o łącznej powierzchni pod wynajem ok. 3 500 m². Stopień wykorzystania tych powierzchni pod koniec 2023 roku to prawie 98%.

Główny budynek o powierzchni ponad 2000 m² jest najmowany przez 25 firm.

Dwa pozostałe budynki pod koniec 2023 roku były w pełni wynajęte: 10 firm korzystało z drugiego budynku, a 16 firm z trzeciego budynku.

Gliwice wyróżniają się nowoczesną infrastrukturą miejską, liczną i dobrze wykształconą kadrą techniczną, potencjałem edukacyjnym oraz dobrze rozwiniętym otoczeniem biznesowym. Dzięki położeniu na skrzyżowaniu europejskich korytarzy transportowych oraz konsekwentnej proinwestycyjnej polityce władz Gliwice są miejscem bardzo atrakcyjnym dla potencjalnych inwestorów.

Śledząc aktualną sytuację gospodarczą i działalność największych firm na terenie miasta, można stwierdzić, iż rozwój Gliwic opiera się obecnie w dużej mierze na trzech segmentach. Są to: nowe technologie, przemysł samochodowy i logistyka.

Wśród największych atutów świadczących o atrakcyjności inwestycyjnej miasta należy wymienić Podstrefę Gliwicką Katowickiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej. Mimo iż we wrześniu 2018 roku weszły w życie przepisy dające przedsiębiorstwom możliwość skorzystania z pomocy publicznej bez względu na lokalizację inwestycji, co dotychczas było możliwe jedynie w specjalnych strefach, w dalszym ciągu nie bez znaczenia pozostaje dostępna infrastruktura i efekt dobrego sąsiedztwa. O atrakcyjności obszaru Podstrefy Gliwickiej najlepiej świadczy obecność firm, które właśnie tam zlokalizowały swoje fabryki.

Kolejnym atutem miasta jest **Górnośląski Akcelerator Przedsiębiorczości Rynekowej sp. z o.o.** (wcześniej: Górnośląska Agencja Przedsiębiorczości i Rozwoju sp. z o.o.). To spółka z większościowym udziałem miasta, która już od 20 lat udziela wsparcia mikro-, małym i średnim przedsiębiorstwom, tworząc w mieście sprzyjające warunki do powstawania nowych firm i prowadzenia biznesu. GAPR pełni m.in. rolę koordynatora klastra MedSilesia skupiającego instytucje, firmy i organizacje prowadzące działalność lub oferujące usługi w sektorze technologii, urządzeń i wyrobów medycznych. Spółka zmodernizowała gliwickie lotnisko, które po uruchomieniu nowej drogi startowej jest otwarte na większą liczbę zainteresowanych lotami i dostępne przez cały rok. Dodatkowo na lotnisku GAPR uruchomił strefę inwestycyjną, w której w wyniku własnych inwestycji lokują się prywatni przedsiębiorcy lotniczy oraz lotniczy ośrodek szkoleniowy Politechniki Śląskiej. Ponadto zakończone zostały przygotowania do uruchomienia w niej wytwórni nowych polskich samolotów typu AT, dla której w 2022 roku uzyskano pozwolenie na budowę. Aktualnie natomiast trwają procedury przetargowe związane z wyborem wykonawcy budowy hali fabrycznej oraz zakupem parku maszynowego, a także z objęciem nadzorem, przez prezesa Urzędu Lotnictwa Cywilnego, budowy samolotu AT6. Jednocześnie GAPR, w wyniku realizacji projektu unijnego, udostępnił dla przedsiębiorców nowe tereny inwestycyjne, które znajdują się w Strefie Przedsiębiorczości Centrum Edukacji i Biznesu „Nowe Gliwice”

Do szczególnych atutów inwestycyjnych Gliwic zalicza się ponadto obecność:

- Gliwickich Zakładów Urządzeń Technicznych SA, w ramach których działa Park Przemysłowy „STARA HUTA”;
- Śląskiej Fundacji Wspierania Przedsiębiorczości, której celem są działania wspierające i promujące przedsiębiorczość;
- Regionalnej Izby Przemysłowo-Handlowej w Gliwicach, która reprezentuje interesy gospodarcze zrzeszonych w niej podmiotów oraz propaguje i wspiera nowoczesne formy działalności gospodarczej uwzględniającej interes ekonomiczny i społeczny miasta i regionu.

5.1.3. Klastry i sieci współpracy biznesowo-badawczej

Klaster to sieć współpracy znajdujących się w geograficznym sąsiedztwie grup przedsiębiorstw i powiązanych z nimi instytucji zajmujących się określoną dziedziną, połączoną podobieństwami i wzajemnie się uzupełniającą. Może on obejmować jedno miasto lub stan, cały kraj, a nawet grupę sąsiednich krajów.

Klastry i sieci współpracy, w których miasto bądź jego jednostki i spółki są partnerem, to m.in.:

- Śląska Sieć Wyrobów Medycznych – MedSilesia,
- Innowacyjny Śląski Klaster Czystych Technologii Węglowych,
- Centrum Innowacji i Transferu Technologii (CITT),
- Klaster Innowacji Społecznych,
- Klaster Energii,
- Silesia Automotive & Advanced Manufacturing.

5.1.4. Rynek pracy i przeciwdziałanie bezrobociu

Bezrobocie w Polsce, według danych GUS maleje, a zarobki w sektorze przedsiębiorstw wzrastają. Obecnie pracownik ma duże możliwości znalezienia zatrudnienia. Stosunkowo stabilna gospodarka (pomimo różnego rodzaju zawirowań), jak również trendy demograficzne, powodują zmniejszającą się dostępność zasobów ludzkich. Można stwierdzić, że w 2023 roku nadal mieliśmy do czynienia z rynkiem pracownika. Pomimo tej sytuacji coraz bardziej zauważalny był trend postępującego spadku liczby nowych ofert pracy. Przedsiębiorcy z uwagi na presję finansową – spowodowaną wzrostem płac, surowców, energii i innych kosztów – w rezultacie ograniczają zatrudnienie i z dużą rozważą podejmują nowe rekrutacje. Nie bez znaczenia dla sytuacji na rynku pracy była gwałtownie postępująca inflacja, której skutki odczuwa wiele sektorów, np. branża produkcyjna i przemysł ciężki. Pracodawcom coraz trudniej jest pozyskać pracowników za minimalne wynagrodzenie. Stoją oni przed dylematem redukcji zatrudnienia i zapewnienia wyższych płac pozostałym pracownikom lub zatrudnienia większej liczby pracowników, ale z mniejszym wynagrodzeniem.

Sytuacja ta znajduje odzwierciedlenie na rynku pracy w Gliwicach. Stopa bezrobocia rejestrowanego w Gliwicach na koniec roku 2023 jest rekordowo niska. Rynek pracy od kilku lat jest dotknięty deficytem siły roboczej. Pracodawcy nie mogą pozyskać pracowników na rynku lokalnym, coraz częściej decydują się na zatrudnienie osób z zagranicy, zwłaszcza z Ukrainy. Z drugiej strony liczba nowych ofert pracy składanych do urzędu spada. Na koniec 2023 roku było ich o ponad 17% mniej niż w 2022 roku.

Z analizy ofert pracy zgłaszanych do Powiatowego Urzędu Pracy w Gliwicach w 2023 roku wynika, iż największe zapotrzebowanie na pracowników dotyczy m.in. operatorów maszyn i urządzeń, mechaników oraz pracowników sektora budowlanego (cieśli, zbrojarzy, dekarzy), branży medycznej i handlowej oraz oświaty (nauczycieli przedszkolnych, nauczycieli praktycznej nauki zawodu, psychologów).

Zapełnienie wakatów rodzimymi kandydatami coraz częściej okazywało się niemożliwe, zatem coraz więcej pracodawców rekrutuje cudzoziemców. Dodatkową zachętą do skorzystania z tej możliwości są przepisy ułatwiające zatrudnienie uchodźców z Ukrainy.

Sytuacja na gliwickim rynku pracy jest stabilna od kilku lat. Stopa bezrobocia stale maleje. 2023 rok przyniósł powolny, ale systematyczny spadek liczby osób zarejestrowanych w PUP Gliwice. Niewątpliwie jest to zasługa działającej w naszym regionie Podstrefy Gliwickiej Katowickiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej, która jest jedną z najlepszych w Polsce. To właśnie na jej terenie działają firmy o dużym potencjale technologicznym, generujące popyt na

pracę. Jednak dostrzec można, że niepewność gospodarcza i geopolityczna spowodowały, że firmy z naszego regionu decydują się na uruchomienie rekrutacji z większym namysłem niż w okresie postpandemicznego ożywienia. Wyzwaniem dla pracodawców jest dopasowanie strategii wynagrodzeń do aktualnych realiów, tak aby jednocześnie odpowiadało ono potrzebom firmy dążącej do optymalizacji kosztów oraz umożliwiała pozyskanie i retencję utalentowanych pracowników. Wydaje się, że pracodawcy skupili swoje działania na próbie zachowania posiadanych zasobów ludzkich, oferując im wzrost płac, szkolenia i benefity pozapłacowe, które obecnie są bardzo pożądane przez pracowników, zwłaszcza młodego pokolenia.

Tab. 21.

Liczba osób pracujących, w podmiotach gospodarki narodowej o liczbie pracujących powyżej 10 osób, w Gliwicach i wybranych miastach Subregionu Centralnego Województwa Śląskiego w latach 2018–2022

	2018	2019	2020	2021	2022*
Gliwice	81 049	83 478	83 879	83 409	106 575
Bytom	28 865	28 854	29 092	28 403	40 825
Katowice	168 639	171 839	170 953	171 472	212 900
Sosnowiec	51 378	52 070	50 246	49 946	66 998
Tychy	47 820	47 976	48 276	47 165	62 262

* Wzrosty wartości spowodowane są zmianą metodologii liczenia przez GUS danych – od 2022 roku dane dotyczą liczby osób pracujących we wszystkich (według klas wielkości) podmiotach gospodarki narodowej.

Źródło: Główny Urząd Statystyczny

Dobrą kondycję gliwickiego rynku pracy potwierdzają dane Głównego Urzędu Statystycznego dotyczące stopy bezrobocia. Wynika z nich, iż gliwicki rynek nadal dobrze wypada na tle reszty kraju i województwa, a dzięki aktywnej polityce wsparcia ze strony miasta, poziom zarejestrowanych osób bezrobotnych kształtował się na stosunkowo niskim poziomie.

Tab. 22.

Stopa bezrobocia i liczba bezrobotnych w Gliwicach, w wybranych miastach Subregionu Centralnego Województwa Śląskiego, w województwie śląskim i kraju w latach 2018–2023

	Gliwice	Bytom	Sosnowiec	Tychy	Katowice	Śląskie	Polska
Stopa bezrobocia (w %)							
2018	3,1	9,5	6,3	2,5	1,6	4,3	5,8
2019	2,3	8,3	5,1	2,0	1,0	3,6	5,2
2020	3,2	10,1	6,7	3,0	1,7	4,9	6,2
2021	3,0	8,4	6,1	2,1	1,8	4,2	5,4
2022	2,2	8,0	5,0	1,7	1,4	3,7	5,2
2023	2,1	8,2	5,5	1,7	1	3,6	5,1
Liczba bezrobotnych							
2018	3 371	4 406	4 611	1 730	3 579	80 079	963 200
2019	2 454	3 780	3718	1 245	2 233	66 521	867 200
2020	3 380	4 591	4 890	1 903	3 798	91 032	1 046 400
2021	3 255	3 806	4 307	1 321	3 898	76 416	895 700
2022	2 417	3 600	3 560	1 059	3 071	64 903	812 300
2023	2 224	3 538	3 774	1 015	2 162	62 445	788 200

Źródło: Powiatowy Urząd Pracy w Gliwicach

Tab. 23.

Udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym w miastach Subregionu Centralnego Województwa Śląskiego w latach 2018–2022 [w %]

	Gliwice	Bytom	Sosnowiec	Tychy	Katowice
2018	3,2	4,4	3,9	2,1	2
2019	2,4	3,8	3,2	1,7	1,3
2020	3,3	5,0	4,4	2,6	2,2
2021	3,2	4,2	4,0	1,9	2,3
2022	2,5	4	3,3	1,5	1,9

Źródło: Główny Urząd Statystyczny

5.2. Finanse

5.2.1. Budżet

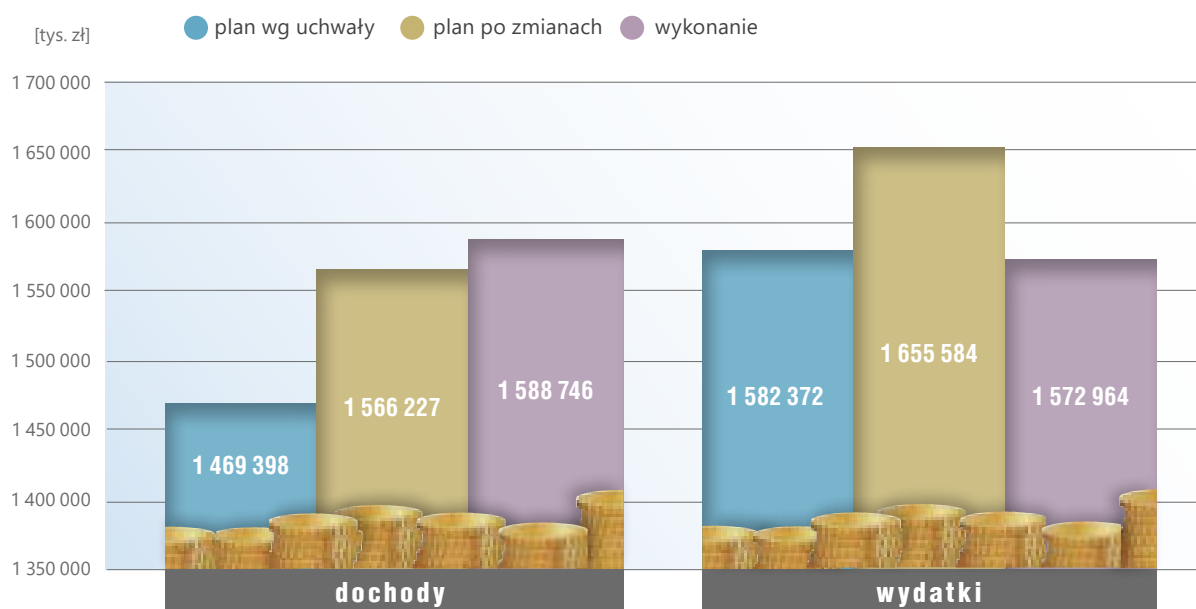
Realizując odpowiedzialną gospodarkę finansową, pomimo znacznego ubytku w dochodach, 2023 rok zakończył się dla Miasta Gliwice stosunkowo dobrymi wynikami finansowymi, a wskaźniki budżetowe wskazują na stabilną kondycję finansową miasta.

Wysokość zrealizowanych dochodów i wydatków przedstawia poniższy wykres.

Wykres 10.

Wysokość zrealizowanych dochodów i wydatków w roku 2023 [w tys. zł]

Źródło: Wydział Finansowy UM w Gliwicach

Faktyczne wykonanie dochodów i wydatków na dzień 31 grudnia 2023 roku wyniosło odpowiednio:

- dochody ogółem: **1 588 746 417,46 zł** (z tego dochody bieżące **1 425 821 445,38 zł** i dochody majątkowe **162 924 972,08 zł**);
- wydatki ogółem: **1 572 963 960,53 zł** (z tego wydatki bieżące **1 266 681 259,00 zł** i wydatki majątkowe **306 282 701,53 zł**).

W 2023 roku zrealizowano **nadwyżkę budżetową** w wysokości **15 782 456,93 zł**. Wpływ na osiągnięty wynik miały dodatkowe dochody przyznane w trakcie 2023 roku oraz środki pieniężne wynikające z rozliczenia dochodów i wydatków nimi finansowanych związanych ze szczególnymi zasadami wykonywania budżetu określonymi w odrębnych ustawach.

Nadwyżka operacyjna, liczona jako różnica między dochodami operacyjnymi (dochody bieżące pomniejszone o wpływy z lokat oraz wpłaty z zysku i dywidendy), a wydatkami

operacyjnymi (wydatki bieżące pomniejszone o obsługę długu oraz dopłaty w spółkach prawa handlowego), wyniosła **167 569 827,16 zł** i jest wyższa niż nadwyżka operacyjna z 2022 roku o **18 182 882,56 zł**. Wysoki poziom tego wskaźnika pozwala miastu utrzymywać dobrą zdolność kredytową, informuje on również, jakie środki miasto wypracowało w celu realizacji inwestycji. Udział nadwyżki operacyjnej w dochodach ogółem spadł w stosunku do lat 2016–2021, gdy utrzymywał się średnio na poziomie 13,79%, z uwagi na spadek wpływów w udziałach z podatków budżetu państwa.

W związku z trwającym konfliktem zbrojnym na terytorium Ukrainy, Miasto Gliwice realizowało działania związane z udzielaniem pomocy obywatelom Ukrainy.

Otrzymane środki z Funduszu Pomocy zostały wydatkowane w wysokości **33 453 972,56 zł**, w tym najwyższa kwota dotyczyła realizacji dodatkowych zadań oświatowych związanych z kształceniem, wychowaniem i opieką nad dziećmi i uczniami będącymi obywatelami Ukrainy w wysokości **22 660 137,74 zł**. Środki z darowizn od osób fizycznych w wysokości **5 610,00 zł** zostały przeznaczone na zakup

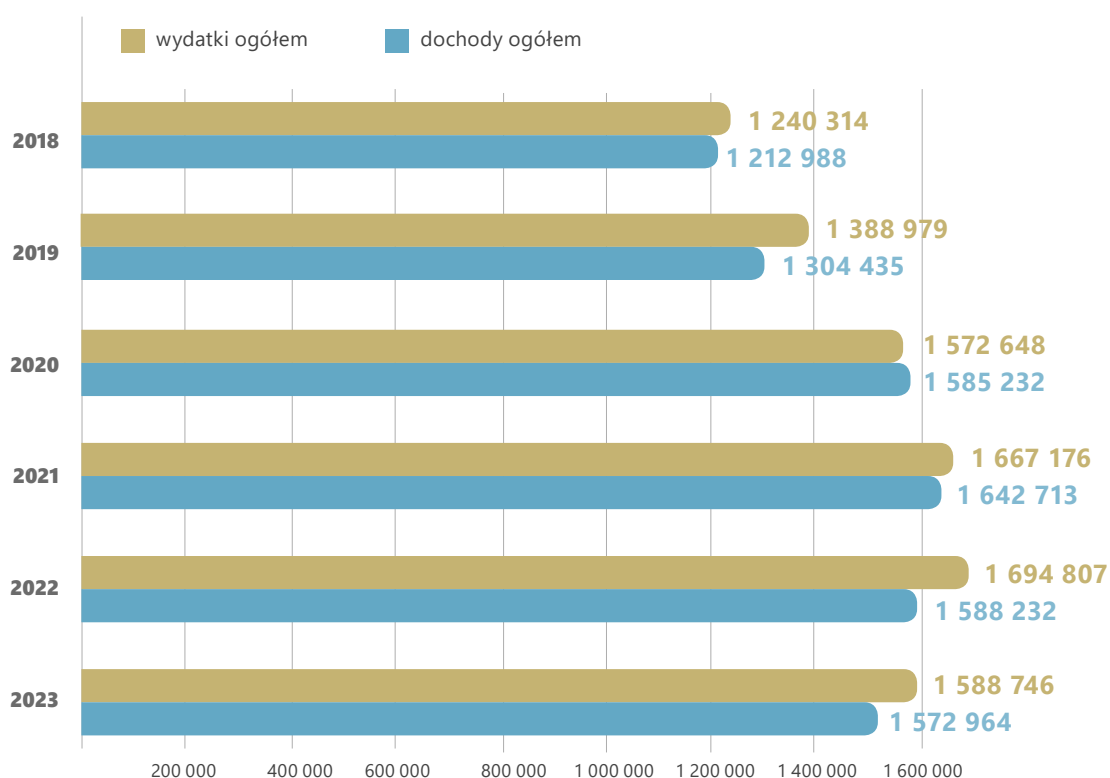
artykułów spożywczych dla obywateli Ukrainy przebywających w miejskim punkcie zakwaterowania przy ul. Warszawskiej 35A.

Miasto kontynuowało realizację wprowadzonych w 2022 roku w ramach Tarczy Energetycznej działań osłonowych w postaci wypłat dodatku węglowego oraz dopłat do innych źródeł ciepła dla gospodarstw domowych. W związku z sytuacją na rynku energii elektrycznej i gazu w 2023 roku wprowadzono kolejne wsparcie dla gospodarstw domowych w postaci świadczeń z tytułu jednorazowego dodatku elektrycznego dla gospodarstw, których główne źródło ogrzewania zasilane jest energią elektryczną oraz refundacji podatku VAT dla odbiorców paliw gazowych dla celów grzewczych (dodatek gazowy). Na realizację powyższych działań przeznaczono kwotę **2 197 619,03 zł** z otrzymanych środków z Funduszu Przeciwdziałania COVID-19.

Projekty oraz uchwały budżetowe na lata 2018–2024 dostępne są pod adresem: <https://bip.gliwice.eu/projekt-ora-uchwala-budzetowa-na-dany-rok>, a roczne sprawozdania opisowe pod adresem: <https://bip.gliwice.eu/roczne-sprawozdanie-opisowe-z-wykonania-budzetu-miasta?preview=true>.

Wykres 11.

Dochody i wydatki budżetu Miasta Gliwice w latach 2018–2023 [w tys. zł]

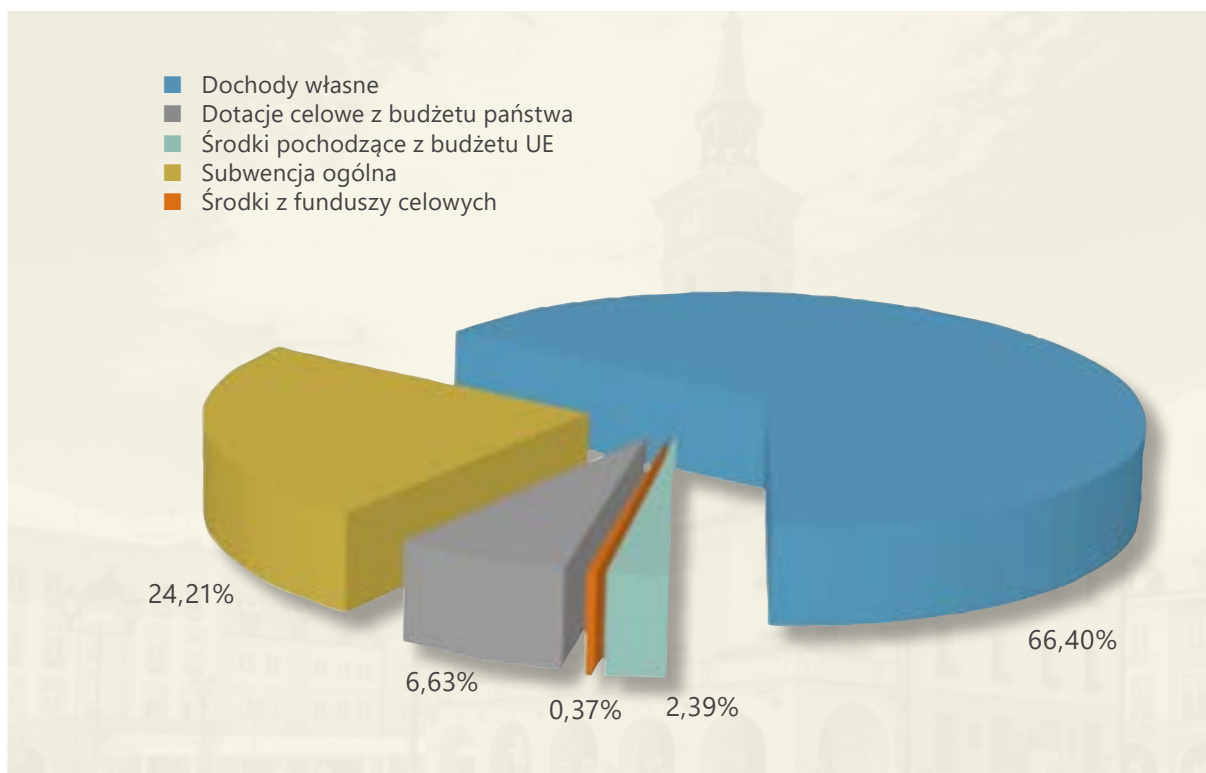
Źródło: Główny Urząd Statystyczny

5.2.2. Dochody

Na dochody miasta składają się dochody własne, subwencje, dotacje celowe z budżetu państwa, środki z funduszy celowych i środki pochodzące ze źródeł zagranicznych oraz z budżetu Unii Europejskiej.

Infografika 8.

Dochody miasta w podziale na źródła w 2023 roku

Źródło: Wydział Finansowy UM w Gliwicach

Najwyższy udział w dochodach ogółem mają **dochody własne** – 66,40%, wykonane w kwocie **1 054 949 696,53 zł**, w tym:

- **podatki i opłaty** łącznie w kwocie **363 387 211,06 zł**;
- **udziały we wpływach z podatków budżetu państwa – 342 303 391,00 zł**, z tego:
  - **podatek dochodowy od osób fizycznych – 294 660 054,00 zł** (miasto – zgodnie z art 11 ust. 3 ustawy z 13 listopada 2003 roku o dochodach jednostek samorządu terytorialnego – otrzymywało w równych miesięcznych ratach 1/12 ustalonych przez Ministerstwo Finansów dochodów). Środki wpłynęły do wysoko-

ści zaplanowanej kwoty przez Ministerstwo Finansów, jednakże, taki niski poziom dochodów był osiągnięty przez miasto przed rokiem 2018, co wynika z wprowadzonych zmian prawnych, zgodnie z założeniami reformy podatkowej „Polski Ład” (m.in. podwyższenie kwoty wolnej od podatku, zmiana progów podatkowych, ale również zmiana w sposobie przekazywania jednostkom samorządu terytorialnego dochodów z tego tytułu). Udziały w dochodach w 2023 roku zostały również zmniejszone z uwagi na zwroty podatków, które wyniosły ok. 27 mld zł i dotyczyły 15,7 mln deklaracji. Było to również związane z założeniami reformy podatkowej „Polski Ład”, gdyż zgodnie z obowiązującymi w 2022 roku przepisami

większość podatku została nadpłacona w trakcie zaliczek, a w ubiegłym roku budżet państwa musiał zwrócić podatnikom te nadpłacone podatki. Wykonanie dochodów z tytułu udziału we wpływach podatku dochodowego od osób fizycznych wyniosło 294 660 054,00 zł, było niższe od wykonania 2022 roku o kwotę 58 666 248,48 zł (83,40%);

- **podatek dochodowy od osób prawnych – 47 643 337,00 zł**, dochody z tytułu udziału we wpływach z podatku dochodowego od osób prawnych otrzymano na poziomie założonym w prognozie Ministerstwa Finansów. Wykonanie dochodów było wyższe od wpływów z 2022 roku o kwotę 12 091 167,00 zł (134,01%);
- **dochody z majątku** łącznie w kwocie **212 352 809,32 zł**, w tym głównie wpływy z najmu i dzierżawy składników majątkowych Skarbu Państwa, jednostek samorządu terytorialnego lub innych jednostek zaliczanych do sektora finansów publicznych oraz innych umów o podobnym charakterze w wysokości 99 996 745,00 zł oraz wpłaty z tytułu odpłatnego nabycia prawa własności oraz prawa użytkowania wieczystego nieruchomości w wysokości 80 349 016,75 zł.

Subwencje wpłynęły w wysokości **384 565 913,65 zł** i stanowią 24,21% dochodów ogółem, w tym najwyższa kwota wpływów z **części oświatowej – 305 459 894,00 zł**, która wpłynęła na poziomie wyższym o 7,5 mln zł niż zakładała prognoza Ministerstwa Finansów, w związku z: podwyższeniem średniego wynagrodzenia nauczycieli od 1 stycznia 2023 roku, powierzeniem realizacji zadania związanego z zatrudnianiem nauczycieli pedagogów, pedagogów specjalnych, psychologów, logopedów lub terapeutów pedagogicznych oraz zmianami w finansowaniu niepublicznych szkół dla dorosłych, zmianami w zakresie edukacji domowej i zwiększeniem wartości wagi w zakresie nauczania indywidualnego w szkołach ponadpodstawowych. Pomimo przyznanej zwiększonej subwencji, dofinansowanie całości zadań bieżących z zakresu edukacji, środkami własnymi miasta wyniosło **141 643 924,65 zł**.

Dotacje celowe z zakresu budżetu państwa wpłynęły w wysokości **105 337 073,18 zł** i stanowią 6,63% dochodów ogółem. Były one niższe od wykonania 2022 roku o kwotę **70 938 487,71 zł**. W 2022 roku środki z przeznaczeniem na wypłaty świadczeń w ramach programu „Rodzina 500” były wypłacane do końca maja 2022 roku, od czerwca 2022 roku wypłaty świadczeń przejął Zakład Ubezpieczeń Społecznych.

Tab. 24.

Dochody własne jako odsetek wszystkich dochodów w latach 2018–2023

	Dochody własne	Pozostałe dochody
2018	62,96	37,04
2019	60,31	39,69
2020	60,32	39,68
2021	58,91	41,09
2022	66,43	33,57
2023	66,40	33,60

Źródło: Wydział Finansowy UM w Gliwicach

5.2.3. Wydatki

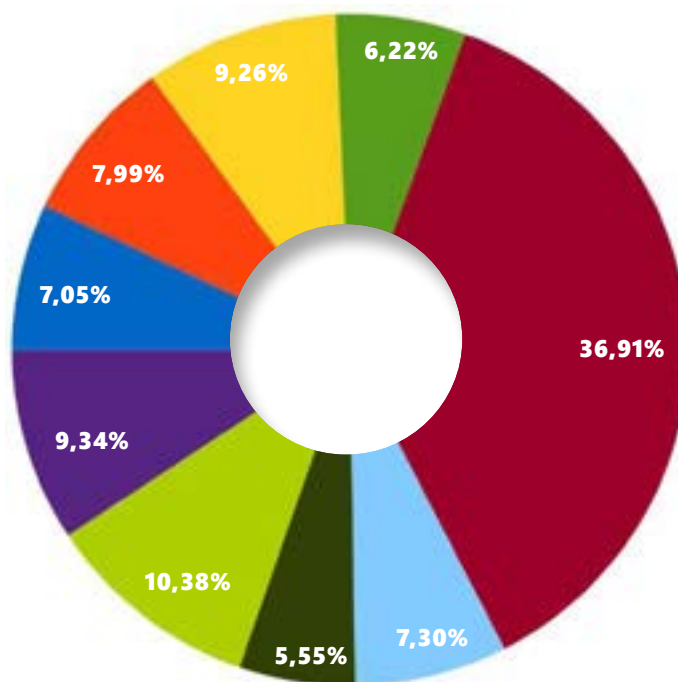
Tab. 25. Struktura wydatków Miasta Gliwice w latach 2018–2023 [w tys. zł]

	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Wydatki ogółem, z tego:	1 240 314	1 388 979	1 572 648	1 667 176	1 694 807	1 572 964
– wydatki bieżące	927 745	1 027 707	1 212 227	1 215 750	1 258 109	1 266 681
– wydatki majątkowe	312 569	361 272	360 421	451 426	436 698	306 283

Źródło: Wydział Finansowy UM w Gliwicach

Infografika 9.

Realizacja wydatków bieżących w poszczególnych działach klasyfikacji budżetowej w 2023 roku

- **Oświata i wychowanie, edukacyjna opieka wychowawcza** – 467 495 678,54 zł – **36,91%**
- **Pomoc społeczna, pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej** – 92 483 282,30 zł – **7,30%**
- **Rodzina** – 70 340 621,49 zł – **5,55%**
- **Gospodarka komunalna i ochrona środowiska** – 131 463 844,73 zł – **10,38%**
- **Wydatki zaplanowane w pozostałych działach** – 118 261 183,53 zł – **9,34%**
- **Transport i łączność** – 89 303 928,61 zł – **7,05%**
- **Gospodarka mieszkaniowa** – 101 268 869,59 zł – **7,99%**
- **Administracja publiczna** – 117 244 182,24 zł – **9,26%**
- **Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa** – 78 819 667,97 zł – **6,22%**

Źródło: Wydział Finansowy UM w Gliwicach

Wydatki bieżące realizowane były w ramach grup: wynagrodzenia i składki od nich naliczane, wydatki statutowe, dotacje na zadania bieżące, świadczenia na rzecz osób fizycznych, wydatki na programy współfinansowane z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 i 3 ustawy o finansach publicznych oraz obsługa długu.

W grupie **wynagrodzenia i składki od nich naliczane** wykonano wydatki w wysokości **577 881 617,33 zł** co stanowi 45,62% wydatków bieżących. Poniesiono wydatki głównie związane z utrzymaniem jednostek oświaty i wychowania w wysokości **339 965 667,27 zł**. Przyznana subwencja oświatowa w kwocie **305 459 894,00 zł** nie pokryła wydatków na realizację zadań z zakresu edukacji i konieczne było dofinansowanie miasta w wysokości **141 643 924,65 zł**.

Wydatki na realizację zadań statutowych zostały zrealizowane w kwocie **425 378 604,51 zł** i stanowią 33,58% wydatków bieżących. Główne wydatki w tej grupie to wydatki na: zarządzanie nieruchomościami lokalowymi i zabudowanymi (**68 364 121,19 zł**), oświatę i wychowanie (**59 735 909,49 zł**) oraz utrzymanie porządku i czystości w mieście (**51 257 748,03 zł**).

Dotacje na zadania bieżące zostały zrealizowane w wysokości **157 196 901,68 zł** i stanowią 12,41% wydatków bieżących. Najwyższe wydatki w tej grupie zostały poniesione na dotacje dla jednostek oświatowych (**51 177 463,97 zł**), wydatki związane z dopłatą do komunikacji miejskiej i utrzymaniem wiat przystankowych (**48 116 507,00 zł**) oraz na utrzymanie samorządowych instytucji kultury (**28 725 904,50 zł**).

Grupa **świadczenia na rzecz osób fizycznych** została zrealizowana w wysokości **76 884 263,63 zł** i stanowi 6,07% wydatków bieżących. Obejmuje głównie: świadczenia społeczne przewidziane w obowiązujących przepisach, świadczenia związane z pomocą obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa, stypendia i inne formy pomocy dla uczniów, nagrody za osiągnięcia sportowe i kulturalne, nagrody o charakterze szczególnym, wydatki osobowe niezaliczane do wynagrodzeń, świadczenia rzeczowe wynikające z przepisów BHP, ekwi-

walenty za pranie odzieży, wypłaty przeznaczone na pomoc zdrowotną dla nauczycieli, diety dla radnych, zasądzone renty. Najwyższe wydatki poniesiono w działach: Rodzina (**44 472 216,86 zł**) oraz Pomoc społeczna (**16 250 730,46 zł**).

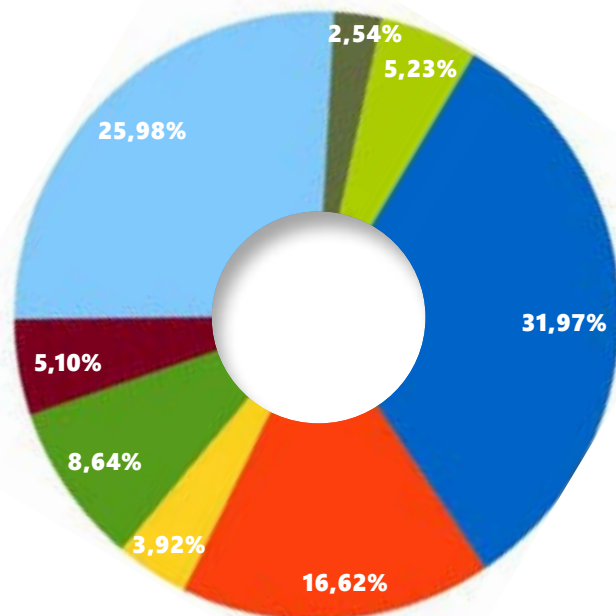
Wydatki na programy współfinansowane z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 i 3 ustawy o finansach publicznych zostały zrealizowane w wysokości **6 137 268,22 zł** i stanowią 0,49% wydatków bieżących. Ponoszone były m.in. na realizację programów: Szkoły bez barier (**1 443 891,76 zł**), Usługi społeczne na rzecz ograniczenia skutków kryzysu wywołanego konfliktem zbrojnym na terytorium Ukrainy – I, II i III (**973 645,05 zł**), Aktywnie dla Gliwic (**461 980,73 zł**) oraz Mój Erasmus i Mój zawód to Moja przyszłość (**313 884,36 zł**).

Wydatki w grupie **obsługa długu** w wysokości **23 202 603,63 zł**, stanowią 1,83% wydatków bieżących. Przeznaczone były na spłatę odsetek od pożyczek zaciągniętych w Wojewódzkim Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Katowicach oraz od kredytów zaciągniętych w Europejskim Banku Inwestycyjnym, opłat i prowizji związanych z obsługą emisji obligacji wraz ze spłatą odsetek od 5 serii obligacji komunalnych wyemitowanych w 2020 roku i 2 serii wyemitowanych w 2022 roku. Na wydatki majątkowe wydatkowano **306 282 701,53 zł**, w tym na **inwestycje i zakupy inwestycyjne i programy finansowane z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 i 3 ustawy o finansach publicznych** – **273 243 269,53 zł** oraz **wniesienie wkładów do spółek prawa handlowego** – **33 039 432,00 zł**.

Wykres na kolejnej stronie przedstawia realizację wydatków majątkowych w poszczególnych działach klasyfikacji budżetowej.

Infografika 10.

Realizacja wydatków majątkowych w poszczególnych działach klasyfikacji budżetowej w 2023 roku

- **Transport i łączność** – 97 928 502,09 zł – **31,97%**
- **Gospodarka mieszkaniowa** – 50 899 204,09 zł – **16,62%**
- **Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa** – 11 995 859,97 zł – **3,92%**
- **Oświata i wychowanie, edukacyjna opieka wychowawcza** – 26 455 096,64 zł – **8,64%**
- **Ochrona zdrowia** – 15 617 824,05 zł – **5,10%**
- **Gospodarka komunalna i ochrona środowiska** – 79 585 923,12 zł – **25,98%**
- **Kultura fizyczna** – 7.793.459,74 zł – **2,54%**
- **Wydatki zaplanowane w pozostałych działach** – 16.006.831,83 zł – **5,23%**

Źródło: Wydział Finansowy UM w Gliwicach

Największe zadania inwestycyjne realizowane w 2023 roku to m.in.: „Zachodnia część obwodnicy miasta – budowa odcinka drogi od ul. gen. J. Sowińskiego do ul. I. Daszyńskiego” (**39 129 047,73 zł**), „Zachodnia Brama Metropolii Silesia – Centrum Przesiadkowe w Gliwicach” (**30 043 317,82 zł**), „Poprawa stanu bezpieczeństwa przeciwpowodziowego dla Miasta Gliwice poprzez modernizację i rozbudowę systemu gospodarowania wodami opadowymi – etap II” (**26 191 770,67 zł**), „Budowa infrastruktury Gliwickiego Obszaru Gospodarczego” (**21 718 585,57 zł**), „Budowa, przebudowa i modernizacja kanalizacji deszczowej na terenie miasta wraz z infrastrukturą towarzyszącą” (**19 367 276,02 zł**), „Przebudowa ulic i chodników w istniejącym pasie drogowym” (**12 974 837,34 zł**), „Budowa remizy strażackiej dla Ochotniczej Straży Pożarnej Brzezinka” (**10 261 125,84 zł**).

Zgodnie z art. 49 ust. 1 ustawy z 13 listopada 2003 roku o dochodach jednostek samorządu terytorialnego miasto wykonując zadania zlecone z zakresu administracji rządowej oraz inne zadania zlecone ustawami, otrzymuje z budżetu państwa dotacje celowe w wysokości zapewniającej realizację tych zadań. Jednak od lat wysokość dotacji otrzymywanych z budżetu państwa jest nieadekwatna do ponoszonych wydatków. Aby zapewnić ciągłość realizacji zadań związanych z obsługą mieszkańców, miasto ze środków własnych dofinansowało zadania zlecone z zakresu administracji rządowej w wysokości **18 318 919,52 zł**. W 2023 roku poniesiono wydatki na realizację X edycji Gliwickiego Budżetu Obywatelskiego w wysokości **6 040 741,15 zł**, dodatkowo kontynuowane były zadania z Gliwickich Budżetów Obywatelskich – edycja 2021 i 2022, których łączny koszt realizacji wyniósł **1 522 547,89 zł**.

5.2.4. Rating

Rating to ocena ryzyka pozwalająca określić wiarygodność kredytową ocenianego podmiotu gospodarczego oraz jego zdolność do wywiązywania się ze swoich zobowiązań finansowych. Ocena wystawiana jest przez agencje ratingowe. Raz przyznana ocena jest średnio co pół roku aktualizowana i w zależności od sytuacji gospodarczej ulega obniżeniu, podwyższeniu lub pozostaje na dotychczasowym poziomie. Trzy główne agencje ratingowe w Polsce i na świecie to: Moody's Investors Service, Standard & Poor's oraz Fitch Ratings – agencja, która ocenia Gliwice.

24 marca 2023 roku Fitch Ratings potwierdził międzynarodowe długoterminowe ratingi Gliwic dla zadłużenia w walucie zagranicznej

i krajowej na poziomie „A-” oraz długoterminowy rating krajowy na poziomie „AA+(pol)”, oba ratingi ze stabilną perspektywą.

22 września 2023 roku agencja dokonała przeglądu ratingów Miasta bez zmiany oceny.

15 marca 2024 roku Fitch Ratings potwierdził międzynarodowe długoterminowe ratingi Miasta dla zadłużenia w walucie zagranicznej i krajowej na poziomie „A-”. Rating w skali krajowej Gliwic został podniesiony do „AAA(pol)” z dotychczasowej oceny „AA+(pol)”, (jest to najwyższy możliwy wynik do osiągnięcia w Polsce), co agencja uzasadnia dobrymi wynikami finansowymi miasta oraz skutecznym zarządzaniem finansami. Perspektywa ratingów jest stabilna. Wśród ocenianych przez Fitch Ratings miast w Polsce, tak wysoki rating krajowy posiadają jeszcze Warszawa, Gdańsk i Płock.

Tab. 26. Oceny ratingowe w wybranych miastach – stan na 31 grudnia 2023 roku

Miasto	Data nadania aktualizacji	Rating międzynarodowy	Rating krajowy
Gliwice	22 września 2023 roku	A-	AA+(pol)
Gdańsk	22 września 2023 roku	A-	AAA(pol)
Płock	22 września 2023 roku	A-	AA+(pol)
Chorzów	29 września 2023 roku	BBB-	A(pol)
Częstochowa	29 września 2023 roku	BBB	AA-(pol)
Opole	29 września 2023 roku	BBB	A+(pol)
Rybnik	29 września 2023 roku	BBB+	AA+(pol)
Szczecin	13 października 2023 roku	BBB+	AA+(pol)
Zabrze	13 października 2023 roku	BB perspektywa negatywna	BBB(pol)
Bydgoszcz	27 października 2023 roku	BBB+	AA+(pol)
Katowice	27 października 2023 roku	BBB+	AA+(pol)
Poznań	27 października 2023 roku	A-	–
Warszawa	27 października 2023 roku	A-	AAA(pol)
Rzeszów	10 listopada 2023 roku	BBB	AA-(pol)
Toruń	10 listopada 2023 roku	BBB perspektywa negatywna	A+(pol)

Źródło: Wydział Finansowy UM w Gliwicach

5.2.5. Majątek miasta

Miasto dla prowadzenia efektywnych procesów zarządczych musi posiadać niezbędny majątek. Służy on m.in. realizacji prowadzonych działań, zaspokajaniu potrzeb mieszkań-

ców oraz społecznej tezauryzacji. Wielkość majątku miasta wynika nie tylko z jego zasobności, ale przede wszystkim z możliwości efektywnego nim zarządzania.

Tab. 27. Wartość mienia Miasta Gliwice

		Wartość na 31.12.2022 r.	Wartość na 31.12.2023 r.	Zmiana wartości	Dynamika 2023–2022 [w %]
1.	Wartości niematerialne i prawne	4 055 177	7 787 096	3 731 918	192
2.	Środki trwałe	5 064 422 654	5 155 640 213	91 217 559	102
2.1.	Grunty, w tym:	1 073 239 184	1 109 303 589	36 064 404	103
2.1.1.	Grunty stanowiące własność jednostki samorządu terytorialnego, przekazane w użytkowanie wieczyste innym podmiotom	53 448 975	44 297 267	-9 151 708	83
2.2.	Budynki, lokale i obiekty inżynierii lądowej i wodnej	3 896 060 341	3 955 803 673	59 743 332	102
2.3.	Urządzenia techniczne i maszyny	51 901 449	48 190 630	-3 710 818	93
2.4.	Środki transportu	7 411 881	7 322 998	-88 883	99
2.5.	Inne środki trwałe	23 378 589	21 138 280	-2 240 309	90
2.6.	Dobra kultury	12 431 210	13 881 043	1 449 832	112
3.	Środki trwałe w budowie (inwestycje)	20 948 4828	174 818 690	-34 666 138	83
4.	Długoterminowe aktywa finansowe, w tym:	1 399 804 305	1 443 517 064	43 712 759	103
4.1.	Akcje i udziały	1 399 804 305	1 443 517 064	43 712 759	103
	RAZEM	6 677 766 964	6 781 763 063	103 996 099	102

Źródło: Wydział Finansowy UM w Gliwicach

Tab. 28.

Nieruchomości niezabudowane i zabudowane, włączone do majątku miasta w latach 2018–2023

	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Mienie skomunalizowane						
Grunty [w m ²]	19 1047	17 413	11 519	17 062	29 197	33 400
Mienie nabyte do zasobu*						
Użytkowanie wieczyste [w m ²]	5 888	4 267	910	4 954	49 644	14 934
Średnia cena za m² [w zł brutto]						
z darowiznami	81,07	0	116,75	35,65	85,88	0,95
bez darowizn	129,71	179,28	182,23	46,21	111,35	118,15
Udział w użytkowaniu wieczystym	0	0	0	0	0	0
Własność [w m ²]	10 557	4 381	480	79 998	57 881	25 571
Średnia cena za m² [w zł brutto], w tym:						
z darowiznami	56,00	94,51	0	80,78	0	72,13
bez darowizn	133,75	118,13	92,17	84,18	152,94	88,19
Udział we własności	0	0	0	1/2	1/2	1/2
Nieruchomości zabudowane [w m ²]	0	0	0	3 341	20 566	7 713
Średnia cena m² nieruchomości zabudowanej [w zł brutto], w tym:						
z darowiznami	0	0	0	279,86	810,26	0,51
bez darowizn	0	0	0	475,83	1 644,31	136,34

* Nabywanie nieruchomości w drodze umowy kupna, darowizny, pierwokupu, zamiany nieruchomości w trybie art. 15 ustawy o gospodarce nieruchomościami z 21 sierpnia 1997 roku oraz innych tytułów przewidzianych prawem.

Źródło: Wydział Gospodarki Nieruchomościami UM w Gliwicach

Tab. 29.

**Wykaz spółek komunalnych i innych spółek prawa handlowego,
w których miasto posiada udziały i akcje – stan na 31 grudnia 2023 roku**

	Udział miasta [w zł]	% udział w kapitale zakładowym	Data rejestracji	Rodzaj prowadzonej działalności
Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej – Gliwice sp. z o.o.	93 675 000	100	31.01.1996 r.	Produkcja i dystrybucja ciepła
Przedsiębiorstwo Remontów Ulic i Mostów SA	21 475 005	100	31.03.2000 r. (sp. z o.o.) 01.07.2008 r. (SA)	Budowa dróg, autostrad, lotnisk, obiektów sportowych, budownictwo ogólne i inżynieria lądowa
Zarząd Budynków Miejskich I Towarzystwo Budownictwa Społecznego sp. z o.o.	65 903 500	100	13.07.1999 r.	Budowa mieszkań pod wynajem, zarządzanie lokalami gminy i wspólnotami mieszkaniowymi
Zarząd Budynków Miejskich II Towarzystwo Budownictwa Społecznego sp. z o.o.	99 169 000	100	30.07.1999 r.	Budowa mieszkań pod wynajem, zarządzanie lokalami gminy i wspólnotami mieszkaniowymi
Przedsiębiorstwo Zagospodarowania Odpadów sp. z o.o.	32 624 000	100	19.02.2004 r.	Składowanie i utylizacja odpadów komunalnych
Śląska Sieć Metropolitalna sp. z o.o.	39 278 000	100	03.02.2009 r.	Telekomunikacja przewodowa i bezprzewodowa
Szpital Miejski nr 4 w Gliwicach sp. z o.o.	157 176 650	99,98	01.09.2015 r.	Szpitalnictwo, praktyka lekarska, działalność ambulanśowa wypadkowych
Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji sp. z o.o.	187 553 500	87,78	24.02.1998 r.	Produkcja, zakup, przesyłanie i sprzedaż wody, odbiór i oczyszczanie ścieków
Przedsiębiorstwo Komunikacji Miejskiej sp. z o.o.	39 020 500	83,53	28.08.1997 r.	Usługi przewozowe publicznej komunikacji miejskiej
Górnośląski Akcelerator Przedsiębiorczości Rynkowej sp. z o.o.	652 463 000	93,47	14.08.1998 r.	Wynajem powierzchni, doradztwo w zakresie prowadzenia działalności gospodarczej i zarządzania w ramach Inkubatora Przedsiębiorczości
Śląskie Centrum Logistyki SA	30 956 100	77,78	18.01.1990 r.	Przeładunek, składowanie i magazynowanie towarów, usługi spedycyjne i logistyczne
Gliwicki Klub Sportowy „Piast” SA	6 255 000	66,68	04.08.2009 r.	Działalność klubów sportowych

	Udział miasta [zł]	% udział w kapitale zakładowym	Data rejestracji	Rodzaj prowadzonej działalności
Park Naukowo-Technologiczny „Technopark Gliwice” sp. z o.o.	9 876 000	59,21	05.10.2004 r.	Usługi w zakresie transferu nowoczesnych technologii, doradztwo w zakresie prowadzenia działalności gospodarczej i zarządzania
Remondis Gliwice sp. z o.o.	2 613 500	20,04	06.11.1998 r.	Wywóz nieczystości, oczyszczanie miasta, recykling
Katowicka Specjalna Strefa Ekonomiczna SA	915 000	9,97	13.05.1996 r.	Zarządzanie strefą ekonomiczną, obrót nieruchomościami, wynajem powierzchni biurowej, usługi konsultingowe i szkoleniowe
Tramwaje Śląskie SA	4 370 000	2,92	05.12.2002 r.	Transport pasażerski
Walcownia Metali Nieżelaznych „Łabędy” SA	193 309,14	1,44	17.12.1997 r.	Produkcja wyrobów z miedzi i jej stopów, usługi walcowania

Źródło: Wydział Nadzoru Właścicielskiego UM w Gliwicach

6

Zdrowie i polityka społeczna

<https://open-data-gliwice.hub.arcgis.com/pages/zdrowie-i-polityka-spoeczna>

6.1. Zdrowie

Ochrona zdrowia

Obecnie na terenie Gliwic działają cztery szpitale:

- Szpital Miejski nr 4 sp. z o.o.

- Szpital Vito-Med sp. z o.o.

- Szpital Wielospecjalistyczny sp. z o.o.

- Narodowy Instytut Onkologii im. Marii Skłodowskiej-Curie – Państwowy Instytut Badawczy Oddział w Gliwicach (placówka podlegająca strukturom rządowym).

Tab. 30.

Liczba placówek ochrony zdrowia, stan na 31 grudnia 2023 roku

Przychodnie publiczne i niepubliczne / podmioty lecznicze	250
Apteki	58*
Szpitale	4
Liczba łóżek w szpitalach	834
Liczba łóżek w podmiotach leczniczych	1 208

* Stan na 14.02.2024 r.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Wydziału Zdrowia i Spraw Społecznych UM w Gliwicach, rejestru podmiotów wykonujących działalność leczniczą oraz rejestru aptek

Infografika 11.

Wysokość kontraktów gliwickich podmiotów leczniczych (m.in. szpitali, przychodni, zakładów lecznictwa ambulatoryjnego i innych placówek) z NFZ w przeliczeniu na jednego mieszkańca w latach 2018–2023 [w zł]

Źródło: Wydział Zdrowia i Spraw Społecznych UM w Gliwicach na podstawie danych statystycznych oraz danych z NFZ

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych

Polityka społeczna, w tym rozwiązywanie problemów społecznych, jest jednym z kluczowych priorytetów Miasta Gliwice. Cele oraz sposoby ich realizacji określone są w Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Gliwice na lata 2016–2025, która została przyjęta uchwałą nr XII/301/2015 Rady Miasta Gliwice z 17 grudnia 2015 roku, zaktualizowaną w 2020 roku uchwałą nr XIII/220/2020 Rady Miasta Gliwice z 13 lutego 2020 roku.

Załącznik 8

Sprawozdanie za 2023 rok z realizacji „Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Gliwice na lata 2016–2025”

Profilaktyka i promocja zdrowia

Miasto aktywnie angażuje się w projekty, których celem jest wzrost świadomości mieszkańców w zakresie korzyści płynących z prowadzenia aktywnego trybu życia oraz dbałości o zdrowie. Obejmują one szeroko zakrojoną profilaktykę, edukację zdrowotną oraz promocję zdrowia dla osób w każdym wieku. W 2023 roku zrealizowano następujące zadania:

- w ramach Gliwickiego Budżetu Obywatelskiego zrealizowano 3 zadania w dzielnicach Śródmieście, Obrońców Pokoju i Sośnica. Wśród wnioskowanych przez mieszkańców zadań znalazły się: organizacja transportu do tężni, zajęcia jogi oraz pakiet masażu. Z programów skorzystało 190 osób;
- „Słodkie pogotowie” – prowadzenie punktu konsultacyjnego i edukacji żywieniowej oraz realizacja szkoleń dla nauczycieli w zakresie opieki nad dziećmi chorymi na cukrzycę;

- Gliwicka Akademia Zdrowia Dzieci – inicjatywa zapoczątkowana w 2016 roku, której celem jest promowanie zdrowia wśród najmłodszych mieszkańców miasta i ich opiekunów;
- Gliwickie Dni Seniora.

Uchwałą nr XXIV/514/2021 Rady Miasta Gliwice z 25 marca 2021 roku przyjęty został „Program Zdrowia Psychicznego dla Miasta Gliwice na lata 2021–2024”. Jest on odpowiedzią na rosnącą skalę wyzwań dotyczących zdrowia psychicznego, m.in. wzrost liczby osób zmagających się z kryzysami psychicznymi czy też niepokojące statystyki samobójstw, szczególnie wśród dzieci i seniorów. Pandemia COVID-19 i towarzysząca jej izolacja, a także późniejszy konflikt zbrojny na Ukrainie dla wielu osób stały się dodatkowymi źródłami stresu i lęków. Celem programu jest podejmowanie działań upowszechniających wiedzę o zdrowiu psychicznym, zapobieganie jego zaburzeniom, zapewnianie wsparcia i integracji społecznej osobom chorującym.

W 2023 roku Gliwice włączyły się m.in. w kampanię społeczną „Miło Cię widzieć”, której celem było upowszechnianie wiedzy na temat zdrowia psychicznego wśród dzieci i młodzieży. Miasto podpisało również deklarację o gotowości do zaangażowania się w podejmowanie działań na rzecz walki z depresją w ramach Konferencji „Śląsk i Zagłębie przeciw depresji”.

W listopadzie 2023 roku zorganizowano wydarzenie „Rozmawiamy o Nastroju Bez StrESSA – Gliwickie Dni Rozmów o Zdrowiu

Psychicznym Dzieci i Młodzieży”. Jego celem było edukowanie, pokazywanie sposobów na radzenie sobie ze stresem i zapobieganie przyszłym zaburzeniom psychicznym, ze szczególnym naciskiem na pomoc, rozwiązywanie problemów i profilaktykę.

Miasto Gliwice udzieliło także dotacji organizacji pozarządowej w kwocie 7 100,00 zł na zadanie z zakresu promocji zdrowia psychicznego.

Załącznik 9

Sprawozdanie za 2023 rok z realizacji „Programu Zdrowia Psychicznego dla Miasta Gliwice na lata 2021–2024”

Przeciwdziałanie uzależnieniom

Miejski program profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii dla miasta Gliwice na lata 2022–2025 został wprowadzony uchwałą nr XXXIV/738/2022 Rady Miasta Gliwice z 10 marca 2022 roku. Jest on kontynuacją programów realizowanych na terenie Gliwic w poprzednich latach.

Załącznik 10

Sprawozdanie za 2023 rok z realizacji „Miejskiego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii dla miasta Gliwice na lata 2022–2025”

6.2. Wsparcie rodziny

Zadania dotyczące wsparcia rodziny w Gliwicach realizowane są na podstawie Miejskiego programu wspierania rodziny dla miasta Gliwice na lata 2022–2024, który został przyjęty przez Radę Miasta Gliwice uchwałą nr XXXII/677/2021 z 16 grudnia 2021 roku.

Załącznik 11

Sprawozdanie za 2023 rok z realizacji „Miejskiego programu wspierania rodziny dla miasta Gliwice na lata 2022–2024”

Opieka nad dziećmi do lat 3

Tab. 31.

Dane dotyczące opieki nad dziećmi do lat 3 w Gliwicach w latach 2018–2023

	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Liczba miejsc dofinansowanych z budżetu gminy, w tym:	578	758	841/829	908/896	802	918
– liczba miejsc w Żłobkach Miejskich	241	241	241/229	241/229	241	241
– liczba miejsc w żłobkach niepublicznych dofinansowanych przez gminę	337	517	600	667	561	677
Środki z budżetu gminy przeznaczone na działalność Żłobków Miejskich [w zł]	3 971 200	4 582 288	4 417 827	5 208 645	5 666 577	6 216 144
Środki z budżetu gminy przekazane na dofinansowanie pobytu dzieci w żłobkach niepublicznych [w zł]	938 140	1 520 984	2 154 020	2 603 880	2 704 920	2 179 600
Łącznie środki z budżetu gminy na dofinansowanie pobytu dzieci w żłobkach [w zł]	4 909 340	6 103 272	6 571 847	7 812 525	8 371 497	8 395 744

Źródło: Wydział Zdrowia i Spraw Społecznych UM w Gliwicach

Program dla rodzin wielodzietnych „Rodzina 3+”

Od 2013 roku na terenie Gliwic prowadzony jest gminny program wsparcia dla rodzin wielodzietnych „Rodzina 3+”. Rodziny mające na utrzymaniu troje lub więcej dzieci do 18. lub 25. roku życia (jeśli kontynuują naukę), mogą otrzymać specjalną, rabatową kartę ułatwiającą dostęp do różnorodnych dóbr i usług. Z karty korzysta ponad 2 tys. rodzin (12,2 tys. osób).

W 2023 roku do programu przystąpiło 108 rodzin, wydano 538 kart dla nowych uczestników programu. Zniżki udzielane były przez 92 partnerów.

Karta Dużej Rodziny

Karta Dużej Rodziny to ogólnopolski program skierowany do rodzin wielodzietnych mających na utrzymaniu co najmniej troje dzieci, a także – od 2019 roku – rodziców, którzy kiedykolwiek mieli na utrzymaniu co najmniej troje dzieci. Jego celem jest wsparcie rodzin poprzez oferowany system zniżek i dodatkowych uprawnień.

Od 16 czerwca 2014 roku (czyli od momentu zainicjowania Karty Dużej Rodziny) do 31 grudnia 2023 roku do programu przystąpiło 5 691 gliwickich rodzin. Kartę wydano 18 092 osobom, w tym 8 375 dzieciom.

Placówki wsparcia dziennego

Tab. 32. Placówki wsparcia dziennego – dane za 2023 rok

Nazwa placówki wsparcia dziennego	Liczba miejsc	Łączna liczba korzystających w ciągu roku
Placówka wsparcia dziennego prowadzona przez Towarzystwo Wspierania Światlicy dla Dzieci w Sośnicy	30	35
Placówka wsparcia dziennego prowadzona przez Polski Czerwony Krzyż	30	30
Placówka wsparcia dziennego w formie pracy podwórkowej prowadzona przez Stowarzyszenie GTW	15	35
Placówka wsparcia dziennego w formie pracy podwórkowej TRAMPOLINA prowadzona przez Fundację SPORT-TRAVEL	75	163
Klub-Czesio prowadzony przez Fundację Arka Noego	15	16

Źródło: Wydział Zdrowia i Spraw Społecznych UM w Gliwicach

Wsparcie dla ofiar przemocy w rodzinie

Zwiększenie skuteczności przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz dążenie do zmniejszenia skali tego zjawiska w mieście to główny cel przyjętego uchwałą nr XLII/873/2022 Rady Miasta Gliwice z 15 grudnia 2022 roku „Miejskiego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie dla Miasta Gliwice na lata 2023–2024”. Wśród założonych efektów jego wdrożenia ujęto m.in. zmianę postaw członków społeczności lokalnej, skuteczniejszą ochronę

i wsparcie osób zagrożonych i dotkniętych przemocą czy też zwiększenie profesjonalizmu świadczonej pomocy.

Załącznik 12

Sprawozdanie za 2023 rok z realizacji „Miejskiego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie dla miasta Gliwice na lata 2023–2024”

6.3. Działania na rzecz seniorów

Program polityki senioralnej Miasta Gliwice na lata 2021–2025

To gliwicka strategia senioralna, spójna z podobnymi rozwiązaniami przyjętymi przez samorządy lokalne, instytucje wojewódzkie i krajowe, która pozwala na kształtowanie miasta przyjaznego seniorom poprzez edukację, aktywność, partycypację społeczną i tworzenie właściwego wizerunku osób starszych w społeczeństwie. Uwzględniono w nim kwestie zdrowia, aktywności fizycznej, aktywnego uczestnictwa seniorów w życiu społecznym, edukacji w różnych obszarach tematycznych, integracji międzypokoleniowej i opieki. Od początku funkcjonowania programu, tj. od 1 stycznia 2015 roku wydano 14 690 kart, z czego 1 532 w 2023 roku. W programie uczestniczyło 73 partnerów.

Załącznik 13

Sprawozdanie za 2023 rok z realizacji „Programu polityki senioralnej Miasta Gliwice na lata 2021–2025”

6.4. Działania na rzecz osób z niepełnosprawnością

Miasto Gliwice realizuje zadania z tego zakresu w oparciu o „Program Działań na Rzecz Osób Niepełnosprawnych dla Miasta Gliwice na lata 2020–2025”, który został przyjęty uchwałą nr XIII/219/2020 Rady Miasta Gliwice z 13 lutego 2020 roku. Celem programu jest stworzenie społecznych, zawodowych i materialnych warunków podniesienia jakości życia mieszkańców z niepełnosprawnością oraz ograniczenie zjawiska wykluczenia społecznego.

2023 rok obfitował w wiele inicjatyw na rzecz osób z niepełnosprawnościami. W maju zorganizowane zostały Gliwickie Dni Godności Osób z Niepełnosprawnością. 5 grudnia, odbyły się Gliwickie Obchody Dnia Osób z Niepełnosprawnością, z okazji Międzynarodowego Dnia Osób z Niepełnosprawnościami.

Przez cały 2023 rok funkcjonowała i rozwijała się strona internetowa dla osób z niepełnosprawnościami „Gliwice Razem”, gdzie można znaleźć informacje na temat różnych form wsparcia oraz dotyczące wydarzeń i przedsięwzięć adresowanych do osób z niepełnosprawnościami, ich rodzin i opiekunów.

W realizacji zadań na rzecz osób z niepełnosprawnościami szczególną rolę pełni pełnomocnik prezydenta ds. osób z niepełnosprawnościami oraz zespół zadaniowy.

W 2023 roku udzielone zostały dotacje dla organizacji pozarządowych na realizację zadań na rzecz osób z niepełnosprawnością, m.in. dofinansowano projekty „Tośka i Przyjaciele – MaMy tę MOC, czyli kolorowe skarpetki w AK-CJI” oraz „Jak ryba w wodzie 2” realizowane przez Fundację Tośka i Przyjaciele, a skierowane do dzieci z niepełnosprawnościami, ich rodzin, przyjaciół i opiekunów.

Udzielono także dotacji na zorganizowanie obchodów Dnia Świadomości Autyzmu oraz konferencji pt. „Autyzm a seksualność”. Wsparto finansowo imprezę sportowo-integracyjną, tj. 1–kilometrowy bieg osób z niepełnosprawnościami, w tym chorych na cukrzycę typu I – umożliwiając integrację osób z niepełnosprawnościami oraz zwiększając świadomość lokalną na temat potrzeb osób z niepełnosprawnościami. Udzielono również dotacji na zorganizowanie przez Fundację Różyczka z Gliwic Ogólnopolskich Zawodów Wspinaczkowych i Integracyjnego Festiwalu Tańca dla Osób z Niepełną Sprawnością.

Wsparto także działania na rzecz osób z zaburzeniami psychicznymi poprzez dofinansowanie projektu pt. „W zwierciadle Teatru”, zakończonego prezentacją teatralną przygotowaną przez osoby z niepełnosprawnością.

Celem działań miejskich było również zwrócenie uwagi na prawa osób z niepełnosprawnościami i ich potrzeby oraz zmianę wizerunku osób z niepełnosprawnościami w społeczeństwie.

W obszarze likwidacji barier architektonicznych realizowano liczne działania na rzecz dostosowania przestrzeni pod kątem architektonicznym do potrzeb osób z niepełnosprawnościami.

Załącznik 14

Sprawozdanie za 2023 rok z realizacji „Miejskiego Programu Działań na Rzecz Osób Niepełnosprawnych dla Miasta Gliwice na lata 2020–2025”

Tab. 33.

Świadczenia z Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych (PFRON) w latach 2018–2023

Świadczenia z PFRON	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Liczba wniosków o przyznanie świadczenia indywidualnego	1 703	2 029	1 066	1 464	1 439	1 683
Liczba osób objętych świadczeniami indywidualnymi	973	979	879	1 329	1 199	1 072
% w stosunku do złożonych wniosków	57,13	48,10	82,46	90,78	83,32	63,70
Wartość świadczeń indywidualnych [w zł]	1 316 718	1 442 143	1 513 979	2 069 846	2 008 041	2 380 902

Źródło: Ośrodek Pomocy Społecznej w Gliwicach

6.5. Działania na rzecz zapewniania dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami

W 2023 roku wdrożono regulacje, których celem jest koordynacja oraz planowa realizacja działań związanych z zapewnianiem dostępności prowadzonych przez Urząd Miejski i gliwickie jednostki organizacyjne, a także standaryzacja obsługi osób ze szczególnymi potrzebami w Urzędzie, tj. zarządzenie organizacyjne nr 5/23 Prezydenta Miasta Gliwice z 20 stycznia 2023 roku w sprawie zapewniania dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami w Urzędzie Miejskim w Gliwicach i miejskich jednostkach organizacyjnych oraz zarządzenie Prezydenta Miasta Gliwice nr 7328/23 z 6 lutego 2023 roku dotyczące przyjęcia i wdrożenia „Planu działania na rzecz poprawy zapewniania dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami w Urzędzie Miejskim w Gliwicach i miejskich jednostkach organizacyjnych na lata 2023–2028”.

Za koordynację zadań związanych z zapewnianiem dostępności realizowanych przez wydziały Urzędu i jednostki organizacyjne miasta odpowiada działający w ramach Urzędu Miejskiego zespół ds. zapewniania dostępności osobom ze

szczególnymi potrzebami, powołany zarządzeniem organizacyjnym Prezydenta Miasta Gliwice nr 26/22 z 23 maja 2022 roku.

Działalność zespołu do spraw zapewniania dostępności

Członkowie zespołu oraz pełnomocnik Prezydenta Miasta ds. osób z niepełnosprawnościami prowadzili w 2023 roku m.in. cykliczne konsultacje z radną Rady Miasta Gliwice Agnieszką Filipkowską, która w imieniu środowiska osób z niepełnosprawnościami przekazywała sugestie i postulaty dotyczące zapewniania dostępności w budynkach i przestrzeniach zarządzanych przez miejskie jednostki budżetowe. Zespół podejmował również interwencje w innych podmiotach (m.in. PKP SA spółdzielniach mieszkaniowych) w reakcji na zgłoszenia dotyczące braku dostępności przekazywane przez mieszkańców Gliwic.

Dodatkowo w ramach działań zespołu ds. dostępności skoordynowano przegląd stron internetowych oraz aplikacji mobilnych prowadzonych przez Urząd Miejski oraz miejskie jednostki organizacyjne i przekazano zbiorcze zestawienie stron internetowych i aplikacji mobilnych ministrowi właściwemu do spraw informatyzacji. Skoordynowano również obowiązkowy przegląd deklaracji dostępności zamieszczonych na stronach internetowych i w aplikacjach mobilnych prowadzonych przez UM oraz mjo.

Zespół ds. zapewniania dostępności przygotował – po otrzymaniu informacji z Wydziału Inwestycji i Remontów – zgłoszenie inwestycji „Zachodnia Brama Metropolii Silesia – Centrum Przesiadkowe w Gliwicach” do konkursu Lider Dostępności, organizowanego przez Fundację Integracja i Towarzystwo Urbanistów Polskich. W efekcie zgłoszenia inwestycja zdobyła nagrodę główną Lider Dostępności 2023 w kategorii „Duży obiekt użyteczności publicznej”, za jakość zastosowanych rozwiązań oraz dostosowanie do potrzeb wszystkich użytkowników.

Projekty dofinansowane ze źródeł zewnętrznych

- Dostępne Gliwice
- Szkoły bez barier
- Kultura bez barier
- Dostępna przestrzeń publiczna

6.6. Pomoc społeczna

Do miejskich jednostek realizujących zadania z zakresu pomocy społecznej w Gliwicach należą:

- **Ośrodek Pomocy Społecznej**
ul. Górnych Wałów 9
- **Dom Pomocy Społecznej „Opoka”**
ul. Pszczyńska 100
- **Dom Pomocy Społecznej „Nasz Dom”**
ul. Derkacza 10
- **Środowiskowy Dom Samopomocy**
ul. Sikorskiego 134

Ponadto na terenie miasta Gliwice działalność prowadzi **Dom Pomocy Społecznej „Nazaret”**, prowadzony przez Zgromadzenie Sióstr Służebniczek NMP przy ul. Odrowążów 124.

Domy Pomocy Społecznej

Tab. 34. Liczba miejsc i podopiecznych w gliwickich Domach Pomocy Społecznej w 2023 roku

	DPS „Opoka”	DPS „Nasz Dom”	DPS „Nazaret”
Liczba miejsc	57	122	48
Decyzje kierujące wydane przez OPS	13	63	14
łącznie liczba osób nowo przyjętych	7	40	13
w tym mieszkańcy Gliwic	13	13	12
Okres oczekiwania na miejsce w DPS	do 1 roku	3–6 miesięcy	do 2 miesięcy

Źródło: Ośrodek Pomocy Społecznej w Gliwicach

6.7. Piecza zastępcza

Rodzinna piecza zastępcza

Zadania z zakresu pieczy zastępczej są realizowane w mieście na podstawie Miejskiego programu rozwoju pieczy zastępczej dla miasta Gliwice na lata 2022–2024, który został przyjęty przez Radę Miasta Gliwice uchwałą nr XXXII/683/2021 z 16 grudnia 2021 roku.

Załącznik 15

Sprawozdanie za 2023 rok z realizacji „Miejskiego programu rozwoju pieczy zastępczej dla miasta Gliwice na lata 2022–2024

Tab. 35.

Liczba rodzin zastępczych i dzieci w rodzinach zastępczych w latach 2018–2023

	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Rodziny zastępcze	193	206	204	204	207	215
Liczba dzieci objętych formami nieinstytucjonalnymi opieki zastępczej	279	311	321	353	370	405

Źródło: Wydział Zdrowia i Spraw Społecznych UM w Gliwicach, Centrum Pieczy Zastępczej i Wspierania Rodziny w Gliwicach

Instytucjonalna piecza zastępcza

W Gliwicach funkcjonują 3 placówki opiekuńczo-wychowawcze typu socjalizacyjnego – Domy Dziecka nr 1, 2 i 3.

Tab. 36.

Liczba miejsc w placówkach opiekuńczo-wychowawczych, stan na 31 grudnia 2023 roku

	2023
Dom Dziecka nr 1	16
Dom Dziecka nr 2	16
Dom Dziecka nr 3	16

Źródło: Wydział Zdrowia i Spraw Społecznych UM w Gliwicach

6.8. Nieodpłatna pomoc prawna

Punkty nieodpłatnej pomocy prawnej i nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego, działające w oparciu o ustawę z 5 sierpnia 2015 roku o nieodpłatnej pomocy prawnej, nieodpłatnym poradnictwie oraz edukacji prawnej są obsługiwane przez radców prawnych i adwokatów w następujących lokalizacjach:

- **Ośrodek Pomocy Społecznej**
(Ośrodek Interwencji Kryzysowej)
ul. Sikorskiego 134
- **Ośrodek Pomocy Społecznej**
ul. Górnych Wałów 9
- **Zespół Szkół Ogólnokształcących nr 2**
ul. Partyzantów 25
- **Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna**
ul. Gierymskiego 1
- **Zespół Szkolno-Przedszkolny nr 2**
ul. Kopernika 63

Nieodpłatna pomoc prawna, nieodpłatne poradnictwo obywatelskie i mediacja przysługuje osobie uprawnionej, która nie jest w stanie ponieść kosztów odpłatnej pomocy prawnej.

Mieszkańcy Gliwic mogą także uzyskać pomoc prawną Miejskiego Rzecznika Konsumentów w zakresie praw konsumenckich. Pomoc świadczona jest w godzinach pracy Urzędu Miejskiego w Gliwicach, w budynku przy ul. Jasnej 31A (pokój 106, telefon kontaktowy: 32/338-64-99, e-mail: mrk@um.gliwice.pl).

Kultura edukacja i sport

<https://open-data-gliwice.hub.arcgis.com/pages/kultura-edukacja-sport>

7.1. Kultura

7.1.1. Instytucje i ośrodki zaangażowane w rozwój kultury w Gliwicach

● Teatr Miejski w Gliwicach

Tab. 37. Struktura imprez organizowanych przez Teatr Miejski w latach 2018–2023

	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Liczba spektakli	194	254	116	159	259	269
Liczba uczestników spektakli	24 002	35 121	13 829	15 951	31 896	38 190
Liczba innych wydarzeń	138	211	107	58	93	136
Liczba uczestników innych wydarzeń	16 463	30 670	2 804	4 776	7 242	5 639

Źródło: Teatr Miejski w Gliwicach

● Muzeum w Gliwicach

Tab. 38. Działalność Muzeum w Gliwicach w latach 2018–2023

	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Łącznie liczba uczestników imprez	71 695	79 548	88 947	75 455	69 297	62 408
Wystawy czasowe (także te poza Muzeum)						
Liczba imprez	14	19	14	13	13	19
Liczba uczestników	34 491	39 794	27 459	44 544	39 497	37 144
Konferencje						
Liczba imprez	2	2	3	1	2	0
Liczba uczestników	95	180	1 274	50	88	0
Imprezy edukacyjne						
Liczba imprez	1 180	909	334	706	1 402	1 103
Liczba uczestników	29 960	28 653	52 379	20 776	20 035	19 419
Inne imprezy – koncerty, spektakle						
Liczba imprez	1 199	434	39	23	93	67
Liczba uczestników	20 946	10 921	5 750	3 876	9 677	5 845

Źródło: Muzeum w Gliwicach

● Miejska Biblioteka Publiczna

Tab. 39.

Książki, zbiory, zarejestrowani czytelnicy i wypożyczenia z Miejskiej Biblioteki Publicznej w latach 2018–2023

	Książki			Zbiory specjalne*	Czytelnicy zarejestrowani w danym roku	Liczba wypożyczonych i udostępnionych zbiorów na zewnątrz i na miejscu
	przybytek	ubytek	ogółem			
2018	15 439	11 901	434 319	53 732	52 460	861 364
2019	14 865	14 772	434 412	55 113	52 689	839 247
2020	13 863	12 549	435 726	56 217	39 198	709 011
2021	9 274	8 029	436 971	57 287	37 533	776 957
2022	10 014	8 644	438 341	59 017	40 383	683 373
2023	12 390	10 153	440 758	58 527	43 855	727 333

* Książki mówione, audiobooki, płyty analogowe i kompaktowe, DVD, dokumenty elektroniczne, gry planszowe.

Źródło: Miejska Biblioteka Publiczna w Gliwicach

● Centrum Kultury Victoria w Gliwicach

Tab. 40.

Struktura wydarzeń organizowanych przez Centrum Kultury Victoria w Gliwicach w latach 2022–2023

	2022	2023
Liczba wydarzeń ogółem	576	1 686
Liczba uczestników wydarzeń	96 028	128 304
Liczba zajęć i cykli całorocznych	236	491

Źródło: Centrum Kultury Victoria w Gliwicach

● Arena Gliwice

To jeden z najnowocześniejszych i największych obiektów w Polsce z możliwością organizacji imprez o różnorodnym charakterze: od sportowych (spełniających wymagania dla wydarzeń o randze międzynarodowej), przez wydarzenia muzyczne światowego formatu, aż po imprezy rozrywkowe i rodzinne. Najbardziej prestiżowymi wydarzeniami

w Gliwicach w roku 2023 były między innymi: Gala Muzyki Rozrywkowej i Jazzu Fryderyk Festiwal 2023, spektakle trupy Cirque de Soleil, koncert Bryana Adama i grupy 5 Seconds of Summer oraz występ światowej sławy skrzypka Andre Rieu. Hala PreZero Arena Gliwice jest również gospodarzem programu Ninja Warrior Polska.

7.1.2. Nagrody za osiągnięcia w dziedzinie kultury

Za osiągnięcia w dziedzinie twórczości artystycznej, upowszechniania i ochrony kultury, co roku przyznawane są nagrody Prezydenta Miasta Gliwice.

W 2023 roku przypadła XXX edycja tego wydarzenia. Nagrody za osiągnięcia w 2022 roku przyznano w następujących kategoriach:

■ Twórczość artystyczna

Nagrodę za całokształt działalności twórczej otrzymał **Marek Turek** – jeden z najbardziej rozpoznawalnych rysowników i scenarzystów komiksowych w Polsce.

■ Upowszechnianie kultury

Nagrody za całokształt działalności przyznano:

Zofii Dąbrowskiej – animatorce, instruktorce tańca, założycielce dwóch zespołów tanecznych: Gaduły i Iluzja;

Wojciechowi Kotylakowi – animatorowi, instruktorowi teatralnemu, edukatorowi arteterapii;

Stowarzyszeniu GTW – największej organizacji w Gliwicach oraz jednej z największych na Śląsku, od lat organizującej liczne wydarzenia kulturalne na terenie miasta.

■ Młodzi twórcy

Nagrodę otrzymał **Krzysztof Korab** – artysta, plastyk, absolwent Akademii Sztuk Pięknych w Katowicach.

7.1.3. Wydarzenia kulturalne

Wykaz i krótka charakterystyka cyklicznych imprez kulturalnych w Gliwicach dostępny jest w portalu Gliwice Otwarte Dane.

Tab. 41.

Imprezy organizowane z udziałem środków z budżetu miasta w latach 2018–2023

	Liczba imprez					
	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Teatr Miejski w Gliwicach	415	531	224	450	355	408
Muzeum w Gliwicach	2 395	1 364	573	989	1 513	1 189
Miejska Biblioteka Publiczna	2 105	2 167	638	946	1 927	2 131
Centrum Kultury Victoria w Gliwicach	-	-	-	-	521	1 086
Seanse filmowe	2 009	1 958	959	1 280	1 836	1 651
Wydarzenia kulturalne organizowane przez Urząd Miejski i finansowane z budżetu miasta	381	403	124	511	576	131
Imprezy objęte patronatem Prezydenta Miasta	35	39	13	11	30	43

Źródło: Wydział Kultury i Sportu UM w Gliwicach, Wydział Promocji i Komunikacji Społecznej UM w Gliwicach

7.2. Edukacja

7.2.1. Edukacja przedszkolna

W Gliwicach działa obecnie 30 przedszkoli publicznych, w których wychowaniem przedszkolnym objęto łącznie 4 280 dzieci (w tym 204 osoby z Ukrainy). W oddziałach przedszkolnych przy szkołach podstawowych z wychowania przedszkolnego korzysta 944 najmłodszych (w tym 50 osób z Ukrainy).

7.2.2. Edukacja szkolna

Tab. 42.

Liczba uczniów szkół prowadzonych przez Miasto Gliwice w danym roku szkolnym w latach 2018–2023 (stan na wrzesień każdego roku)

	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Szkoła podstawowa (oddziały SP)	12 061	12 168	12 410	12 441	12 818	12 163
Gimnazjum (od 2017 roku dodatkowo oddziały gimnazjum w SP i LO)	1 410	14	-	-	-	-
Liceum ogólnokształcące	2 705	3 573	3 432	3 569	4 003	4 403
Technikum	2 763	3 387	3 283	3 332	3 607	3 953
Zasadnicza szkoła zawodowa (od 2017 roku oddziały zasadniczej szkoły zawodowej w branżowej szkole I stopnia)	137	-	-	-	-	-
Branżowa szkoła I stopnia	344	713	770	800	845	949
Branżowa szkoła II stopnia	-	-	23	34	77	80
Szkoła policealna	-	-	-	18	15	-
Szkoła specjalna przysposabiająca do pracy	26	36	35	30	23	22
Dzieci i młodzież (głęboko upośledzeni) uczestniczący w zajęciach rewalidacyjno-wychowawczych	21	22	22	25	29	26
Szkoła muzyczna I i II stopnia	444	432	429	433	439	465

Źródło: Wydział Edukacji UM w Gliwicach

Tab. 43.

Liczba uczniów szkół nieprowadzonych przez Miasto Gliwice w danym roku szkolnym w latach 2018–2023

	09.2018	09.2019	09.2020	09.2021	09.2022	09.2023
Szkoła podstawowa	775	786	805	917	957	920
Gimnazjum (od 2017 roku dodatkowo oddziały gimnazjum w SP i LO)	112	-	-	-	-	-
Liceum ogólnokształcące	1 064	925	938	949	1 090	1 156
Technikum	338	569	579	574	598	539
Zasadnicza szkoła zawodowa (od 2017 roku oddziały zasadniczej szkoły zawodowej w branżowej szkole I stopnia)	21	-	-	-	-	-
Branżowa szkoła I stopnia	41	76	87	105	100	136
Szkoła policealna	3 074	3 506	3 156	1 248	894	1 012

Źródło: Wydział Edukacji UM w Gliwicach

7.2.3. Nauczanie dwujęzyczne

Kształcenie dwujęzyczne odbywa się w ramach oferty funkcjonujących w mieście szkół podstawowych oraz liceów ogólnokształcących. Szkoły te nie tylko stwarzają możliwości

pogłębienia znajomości języka obcego, ale również zapoznają uczniów z historią, kulturą i obyczajami krajów niemieckojęzycznych i anglojęzycznych.

Tab. 44.

Kształcenie dwujęzyczne w szkołach prowadzonych przez Miasto Gliwice w roku szkolnym 2023/2024

	Liczba uczniów	Liczba oddziałów	Liczba uczniów podejmujących naukę
Kształcenie dwujęzyczne z językiem niemieckim (do poziomu szkoły średniej)	38	2	24
Kształcenie dwujęzyczne z językiem angielskim w szkołach podstawowych	232	10	165
Kształcenie dwujęzyczne z językiem angielskim w szkołach ponadpodstawowych	840	27	235

Źródło: Wydział Edukacji UM w Gliwicach

7.2.4. Egzamin maturalny

Tab. 45.

Odsetek absolwentów szkół, którzy zdali egzamin maturalny w latach 2017–2023 [w %]

	2017/2018	2018/2019	2019/2020	2020/2021	2021/2022	2022/2023
Szkoły prowadzone przez Miasto Gliwice						
Liceum ogólnokształcące	93,75	98,27	91,89	92,13	95,98	96,95
Technikum	83,59	80,81	74,24	76,06	82,64	88,34
Branżowa Szkoła II Stopnia	-	-	-	-	50	75
Szkoły nieprowadzone przez Miasto Gliwice						
Liceum ogólnokształcące dla młodzieży	77,78	88,06	78,43	85,19	94,39	95,71
Liceum ogólnokształcące dla dorosłych	8,33	12,5	14,29	23,53	41,46	0
Technikum dla młodzieży	86,7	78,3	67,1	69,86	86,36	87,5

Źródło: Wydział Edukacji UM w Gliwicach

7.2.5. Stypendia Prezydenta Miasta dla uzdolnionych uczniów

Tab. 46.

Stypendia Prezydenta Miasta dla uzdolnionych uczniów w latach 2018–2023

	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Liczba uczniów, którym przyznano stypendium	51	86	52	72	93	96
Łączna kwota przyznanych stypendiów [w zł]	36 700	66 850	50 000	80 500	73 300	59 950

Źródło: Wydział Edukacji UM w Gliwicach

7.2.6. Kadra pedagogiczna

Gliwicka oświata zatrudnia nauczycieli na około 2,9 tys. etatach. Poziom wykształcenia kadry nauczycielskiej w szkołach publicznych

i placówkach oświatowych jest wysoki, zatrudniani są nauczyciele o znaczących kwalifikacjach, z dużym doświadczeniem.

Tab. 47.

Uczniowie i nauczyciele w szkołach prowadzonych przez Miasto Gliwice w latach 2018–2023

	30.09.2018	30.09.2019	30.09.2020	30.09.2021	30.09.2022	30.09.2023
Liczba uczniów w szkołach*	19 467	19 913	19 975	20 249	21 417	21 570
Liczba uczniów szkoły muzycznej	444	432	429	433	439	465
Etaty nauczycieli w umowach	2 680,15	2 720,84	2 820,60	2 856,23	2 902,69	2 908,59
Etaty przeliczeniowe nauczycieli wynikające z obowiązków	3 008,51	3 140,43	3 313,03	3 451,21	3 508,32	3 601,73
Liczba uczniów/dzieci przypadająca na 1 etat przeliczeniowy nauczyciela	8,3	8,1	7,7	7,5	7,8	7,6

* W tym dzieci i młodzież w wieku 3–25 lat z upośledzeniem umysłowym w stopniu głębokim, uczestniczący w zajęciach rewalidacyjno-wychowawczych.

Źródło: Wydział Edukacji UM w Gliwicach

7.2.7. Nauczanie integracyjne, specjalne i indywidualne

Miasto zapewnia uczniom o specjalnych potrzebach edukacyjnych kształcenie w oddziałach integracyjnych i specjalnych, do których w roku szkolnym 2023/2024 uczęszczało 982 dzieci i młodzieży. Ponadto nauczaniem indywidualnym i zindywidualizowaną ścieżką edukacyjną objęto w tym czasie 234 dzieci i młodzieży.

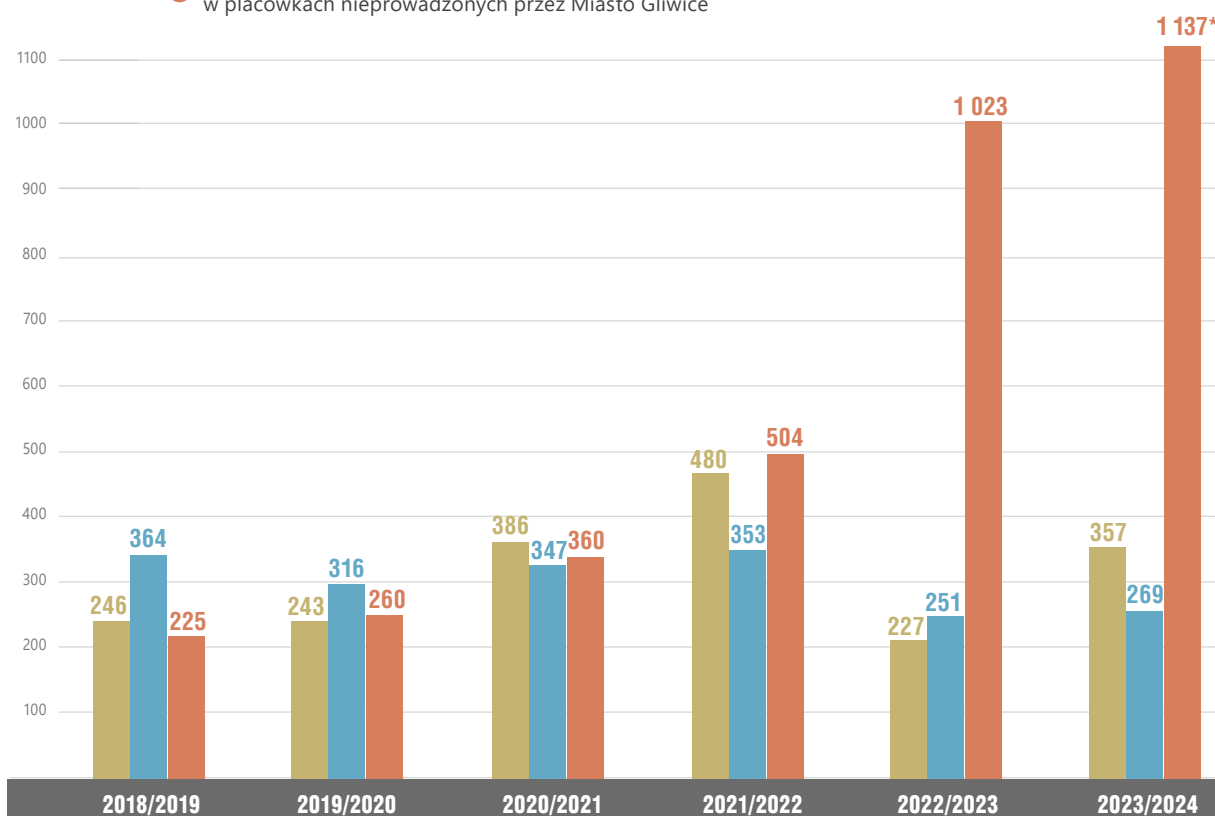

7.2.8. Wczesne wspomaganie rozwoju

Wykres 12.

Liczba opinii o wczesnym wspomaganiu rozwoju dziecka oraz liczba dzieci objętych wspomaganiem w latach 2018–2023

- Liczba wydanych opinii o wczesnym wspomaganiu rozwoju dziecka w placówkach prowadzonych przez Miasto Gliwice
- Liczba dzieci objętych wczesnym wspomaganiem rozwoju w placówkach prowadzonych przez Miasto Gliwice
- Liczba dzieci objętych wczesnym wspomaganiem rozwoju w placówkach nieprowadzonych przez Miasto Gliwice

* Wzrost w dwóch ostatnich okresach sprawozdawczych wynika m.in. ze wzrostu liczby opinii o potrzebie objęcia dzieci wczesnym wspomaganiem rozwoju oraz z powstania nowych placówek niepublicznych realizujących zadanie.

Źródło: Wydział Edukacji UM w Gliwicach

7.2.9. Szkolnictwo wyższe

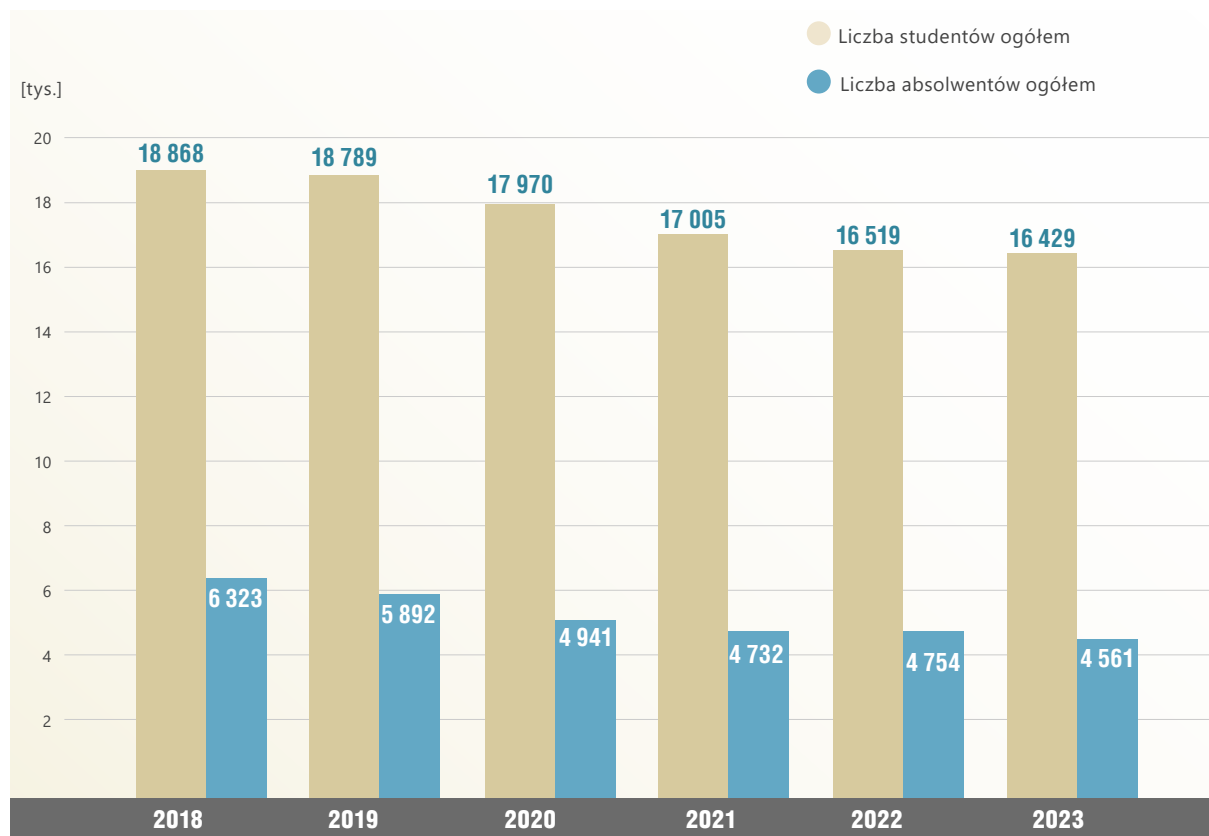
Dzięki obecności uczelni wyższych Gliwice stanowią ważny ośrodek naukowy o znaczeniu ponadregionalnym. Największą i najstarszą szkołą wyższą w Gliwicach jest Politechnika Śląska. Na terenie miasta znajduje się też Wyższa Szkoła Bezpieczeństwa i Wyższa Szkoła Humanitas. Uczelnie zapewniają szeroki wachlarz kierunków kształcenia i są kuźnią wyspecjalizowanych kadr dla rozwijających się w mieście inwestycji.

Politechnika Śląska, jako instytucja o ogromnym potencjale badawczym, stanowi jeden z filarów tzw. „złotego trójkąta” – współdziałania samorządu z nauką i biznesem stanowiącego strategię władz miasta, umacniającą pozycję Gliwic w kraju i za granicą.

Wykres 13.

Liczba studiujących w Gliwicach w latach 2018–2023

Źródło: Politechnika Śląska, Wyższa Szkoła Bezpieczeństwa, Wyższa Szkoła Humanitas filia w Gliwicach

Infografika 12.

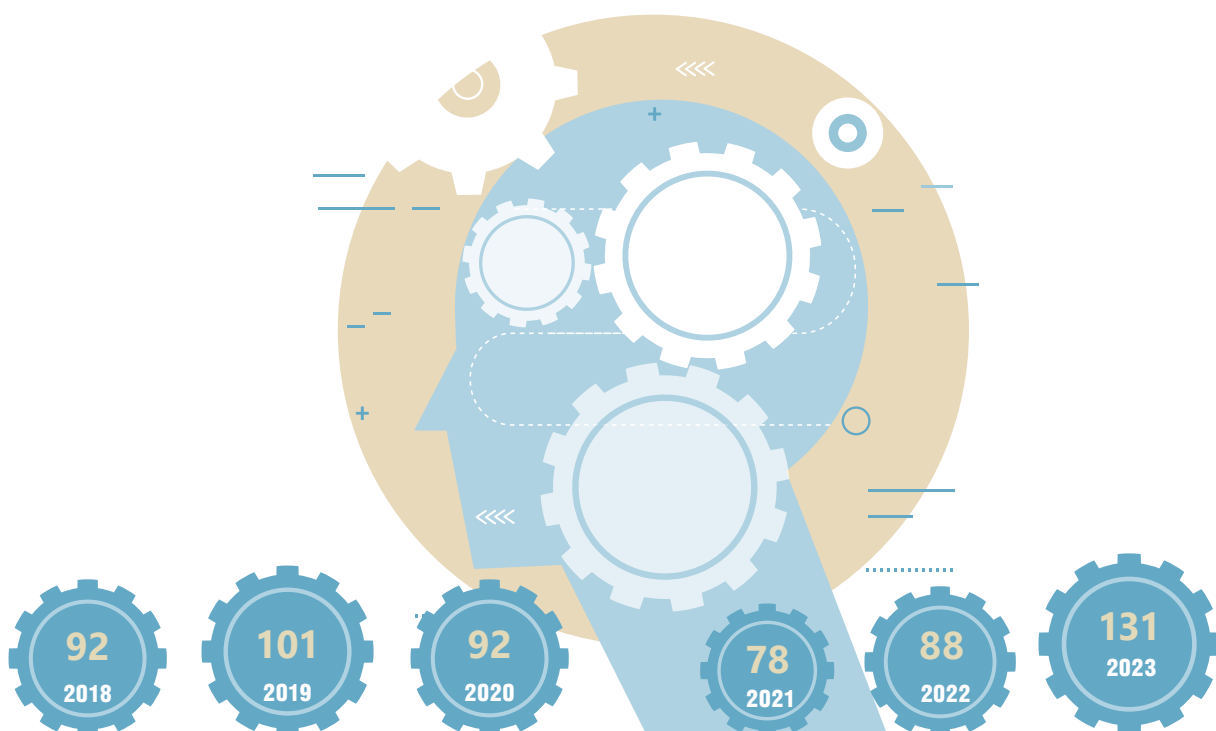
Liczba wynalazków zgłoszonych przez Politechnikę Śląską do Urzędu Patentowego Rzeczypospolitej Polskiej w latach 2018–2023

Źródło: Politechnika Śląska

Infografika 13.

Liczba zgłoszonych przez Politechnikę Śląską dóbr intelektualnych do Urzędu Patentowego Rzeczypospolitej Polskiej w latach 2018–2023

Źródło: Politechnika Śląska

7.3. Sport

Gliwice dysponują bogatą infrastrukturą sportową. Największym obiektem jest Arena Gliwice – jedna z najnowocześniejszych hal widowiskowo-sportowych w Polsce. Możemy się również poszczycić basenem o wymiarach olimpijskich oraz areną piłkarską dostosowaną do wymogów PZPN-u i UEFA – z boiskiem o wymiarach 105 × 68 m, podgrzewaną murawą, zadaszoną trybuną i trzykondygnacyjnym budynkiem klubowym.

Uchwałą Rady Miasta nr XXII/447/2020 w sprawie wsparcia i określenia kierunków rozwoju sportu w Gliwicach od 2021 roku zostały określone dyscypliny priorytetowe w mieście, tj. cieszące się dużym zainteresowaniem

wśród mieszkańców i w których zawodnicy prezentują wysoki poziom sportowy; zobowiązuje ona również Miasto do zapewnienia odpowiedniej bazy sportowej do uprawiania wybranych dyscyplin mających duże znaczenie dla rozwoju lokalnego sportu i promocji miasta.

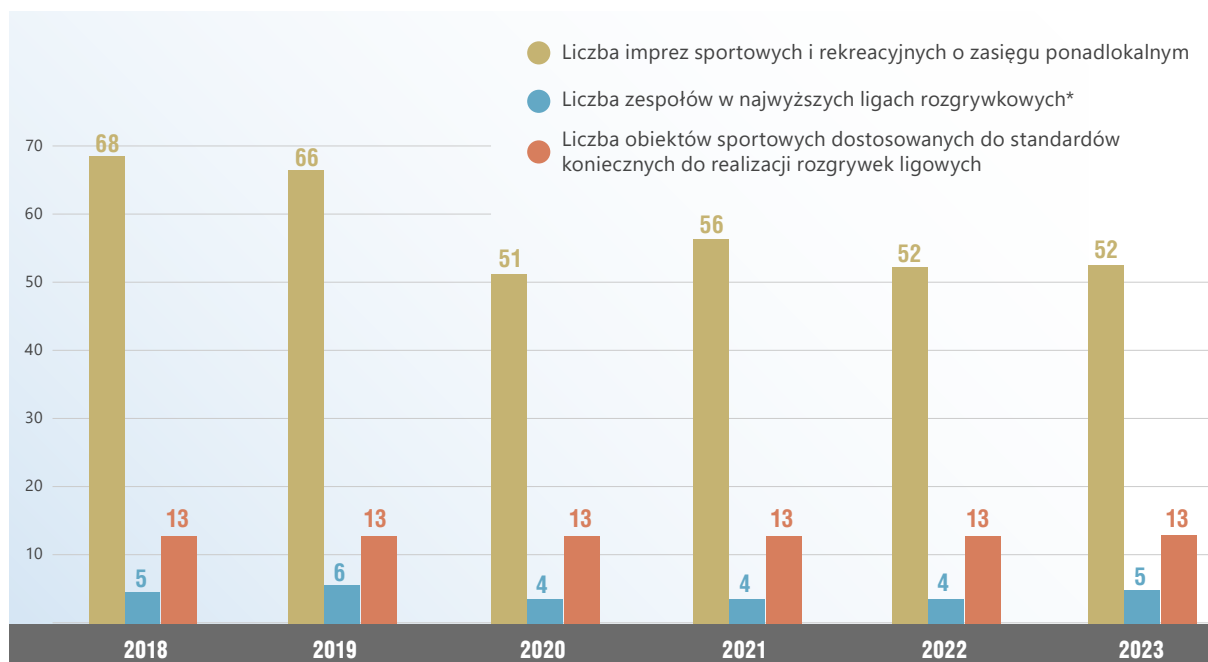
Dyscypliny te zostały sklasyfikowane w 2 grupach:

- grupa I: piłka nożna, koszykówka, futsal mężczyzn, piłka ręczna kobiet;
- grupa II: boks, curling, judo, ju-jitsu, kick-boxing, kolarstwo, lekkoatletyka, modelarstwo lotnicze, orientacja sportowa, pływanie, siatkówka kobiet, szachy, szermierka, tenis stołowy.

Wykres 14.

Sport w mieście w latach 2018–2023

* Gliwicki Klub Sportowy „Piaśt” SA, Gliwickie Towarzystwo Futsalu / FK Gliwice, Gliwickie Towarzystwo Koszykówki / GTK SA, Akademia Szachowa Gliwice.

Źródło: Wydział Kultury i Sportu UM w Gliwicach

Tab. 48.

Obiekty sportowe i rekreacyjne aktywne w 2023 roku

Obiekt	Adres / Zarządzający
Arena lekkoatletyczna	ul. Syriusza 30 / GKS „Piaśt” Gliwice
Boisko trawiaste	ul. Elsnera / MZUK
Boisko wielofunkcyjne	ul. Sadowa / MZUK
Boksyrska sala sportowa	ul. Kozielska 1 / GUKS Carbo
Boiska do siatkówki plażowej i koszykówki ulicznej	ul. Akademicka 26 / Ośrodek Sportu Politechniki Śląskiej
Boisko wielofunkcyjne „Orlik 2012”	ul. Jasna / MZUK
Boisko do minipiłki nożnej przy stadionie GKS „PIAŚT”	ul. Okrzei 20 / GKS „Piaśt” SA
Boiska piaskowe	ul. Jesienna / MZUK
Boisko do piłki nożnej plażowej	ul. Płocka 16 / ZSO nr 12
Boisko GKS PIAŚT S.A.	ul. Sokoła / GKS „PIAŚT” S.A.
Boisko KKS „KOLEJARZ”	ul. Sportowa / Stowarzyszenie Akademia Piłkarska TEAM

Obiekt	Adres / Zarządzający
Boisko sportowe	ul. Kujawska / Politechnika Śląska
Boisko sportowe	ul. Spacerowa / Fundacja Rozwoju Sportu Espanola
Boisko trawiaste	ul. Radomska / MZUK
Boisko trawiaste	ul. Niezapominajki / MZUK
Boisko trawiaste	ul. Orkana 8 / GTW Gliwice
Boisko trawiaste	ul. Rybitwy / UKS Brasil
Kompleks boisk wielofunkcyjnych wraz z bieżnią okólną	ul. Sikornik 34 / ZSO nr 5
Boisko sportowe „Piaskowa Dolina”	ul. Piaskowa / MZUK
Boisko wielofunkcyjne (ze sztuczną nawierzchnią)	ul. Bema / Spółdzielnia Mieszkaniowa
Boisko wielofunkcyjne (ze sztuczną nawierzchnią)	ul. Kopernika 63 / ZS-P nr 2
Boisko wielofunkcyjne (ze sztuczną nawierzchnią)	ul. Reymonta 18 / SP nr 21
Centrum Kulturalno-Sportowe „Łabędź”	ul. Partyzantów 25 / ZSO nr 2
Hala sportowa	ul. Konarskiego / I LO
Hala sportowa	ul. Kozielska 1/ CKZiU
Hala sportowa	ul. Akademicka 26 / Ośrodek Sportu Politechniki Śląskiej
Hala sportowa	ul. Kaszubska 28 / Ośrodek Sportu Politechniki Śląskiej
Hala sportowa	ul. Orłąt Śląskich 25 / ZSO nr 4
Hala sportowa	ul. Kozielska 39 / ZSP nr 5
Hala sportowa	ul. Okrzei 20 / GCE
Hala sportowa	ul. Sikornik 34 / ZSO nr 5
Hala sportowa	ul. Chorzowska 5 / VESPER
Hala sportowa	ul. Górnych Wałów 29 / VESPER
Hala sportowa, kryta pływalnia, korty do squasha, halowe korty tenisowe	ul. Jasna 31 / KARTEL
Hala szermiercza GKS „Piast” Gliwice	ul. Warszawska 35 / GKS „Piast” Gliwice
Hala tenisowa	ul. Kozielska 33B/ TENIS ARENA
Hala tenisowa	ul. Akademicka 31 / Ośrodek Sportu Politechniki Śląskiej

Obiekt	Adres / Zarządzający
Hala widowiskowo-sportowa „Sośnica” im. Jerzego Wojewódzkiego	ul. Sikorskiego 130 / MZUK
Hala widowiskowo-sportowa PreZero Arena Gliwice	ul. Akademicka 50 / Arena Operator sp. z o.o.
Korty squashowe	ul. Toruńska 1 / Stary Hangar
Korty squashowe	ul. Kozielska 33a / Squashmania
Korty tenisowe	ul. Kosynierów 6 / MZUK
Korty tenisowe	ul. Akademicka 26 / Ośrodek Sportu Politechniki Śląskiej
Korty tenisowe	ul. Sikorskiego 132 / Tennis Klub Kami w Gliwicach
Korty tenisowe	ul. Knuruwska 2a / Klub TIME4TENNIS
Korty tenisowe	ul. Daszyńskiego 226f / Adamex s.c.
Kąpielisko Leśne	ul. Toszecka 137 / MZUK
Kryta pływalnia	ul. M. Strzody 4 / SP nr 28
Kryta pływalnia	ul. Wrzosowa 14 / SP nr 32
Kryta pływalnia „Mewa” i sala sportowa	ul. Mewy 36 / MZUK
Kryta pływalnia „Olimpijczyk”	ul. Oriona 120 / MZUK
Kryta pływalnia „Delfin” i hala widowiskowo-sportowa	ul. Warszawska 35 / MZUK
Kryta pływalnia „NEPTUN” i sala ju-jitsu	ul. Dzionkarzy / MZUK
Kryta pływalnia	ul. Strzody 4/ ZSP nr 14
Kryta pływalnia	ul. Wrzosowa 14 / ZSP nr 9

Obiekt	Adres / Zarządzający
Stadion GKS „Piast” SA	ul. Okrzei 20 / GKS „Piast” SA
Stadion GKS „Piast” Gliwice	ul. Robotnicza / GKS „Piast” Gliwice
Stadion KS „Sośnica”	ul. Dzionkarzy 54 / Avandis sp. z o.o.
Stadion piłkarski Gliwice-Ostropa	ul. Lekarska 5 / MZUK
Stadion piłkarski Gliwice-Łabędy	ul. Fiołkowa 26 / MZUK
Lodowisko „Tafla”	ul. Akademicka 26 / Ośrodek Sportu Politechniki Śląskiej
Lotnisko Aeroklubu Gliwickiego	Lotnisko Gliwice / Aeroklub Gliwicki
Marco Football Center	ul. Ceglarska 40A / Fundacja MarcoPomaga
Ośrodek Wypoczynkowy Czechowice	ul. Ziemięcicka 62 / MZUK
Palmiarnia Miejska	ul. Fredry 6 / MZUK
Sala do sportów walki	ul. Szobiszowicka 27 / KS Kodokan
Sala judo	ul. Czwartaków 12 / KATA GURUMA
Tor modelarski	ul. Toruńska / MZUK

Źródło: Wydział Kultury i Sportu UM w Gliwicach

8

Bezpieczeństwo i porządek

<https://open-data-gliwice.hub.arcgis.com/pages/bezpieczenstwo-i-porzadek>

Bezpieczeństwo mieszkańców jest jednym z priorytetów aktywności władz Gliwic.

8.1. Przestępczość

Tab. 49.

Liczba wszczętych postępowań przygotowawczych oraz wykrywalność przestępstw [w %] dla terenu Gliwic i powiatu gliwickiego* w 2023 roku

	Wszczęte postępowania	Wykrywalność [w %]
Przestępczość ogółem	6 919	70,6
Przestępczość kryminalna ogółem, w tym:	4 661	65,9
rozbój lub wymuszenie rozbójnicze	31	96,6
kradzież z włamaniem	348	56,2
kradzież	46	50
kradzież samochodu	26	73
bójka lub pobicie	70	90,6
zabójstwa	4	100
uszczerbek na zdrowiu	145	91,5
zgwałcenia	24	100
uszkodzenie rzeczy	429	31,9
Przestępczość gospodarcza	1 358	70,7
Przestępczość narkotykowa	207	91

* System zbierania danych statystycznych KMP nie pozwala na wyszczególnienie danych tylko dla Gliwic.

Źródło: Komenda Miejska Policji w Gliwicach

8.2. System monitoringu wizyjnego

System monitoringu miejskiego w Gliwicach jest jednym z najnowocześniejszych w Polsce. Zainstalowany w ramach Miejskiej Sieci Szerokopasmowej i działający na tej podstawie od 2010 roku, wykorzystuje sieć stacji bazowych połączonych światłowodami. Właścicielem infrastruktury i jednocześnie jej operatorem jest Śląska Sieć Metropolitalna sp. z o. o.

Od 2016 roku system monitoringu miejskiego jest rozbudowywany również w ramach Gliwickiego Budżetu Obywatelskiego. Kamery za pośrednictwem centralnego systemu monitoringu przekazują obraz do stacji operatorskich zlokalizowanych w Centrum Ratownictwa Gliwice, Straży Miejskiej w Gliwicach, Komendzie Miejskiej Policji, wszystkich komisariatach policji w Gliwicach. Operatorzy CRG, strażnicy miejscy czy funkcjonariusze policji mogą na bieżąco monitorować sytuację w mieście, wykrywać zagrożenia i reagować na nie. Materiał przekazywany z kamer monitoringu miejskiego do centrum systemu

jest przechowywany przez 30 dni na dyskach znajdujących się w serwerowni Śląskiej Sieci Metropolitalnej sp. z o.o. Pozwala to na przeglądanie materiału archiwalnego przy wykorzystaniu stacji operatorskich lub stanowisk dowodowych.

W 2020 roku zarządzeniem Prezydenta Miasta powołany został zespół zadaniowy do spraw miejskiego monitoringu wizyjnego. W skład zespołu wchodzi przedstawiciele Straży Miejskiej, Zarządu Dróg Miejskich, Śląskiej Sieci Metropolitalnej sp. z o.o. oraz Centrum Ratownictwa Gliwice. Prace zespołu koordynuje Centrum Ratownictwa Gliwice. Wypracowane na spotkaniach zespołu rozwiązania i wnioski w sposób kompleksowy i celowy zostają przedstawiane Prezydentowi Miasta do dalszych decyzji związanych z kierunkami rozwoju monitoringu w Gliwicach.

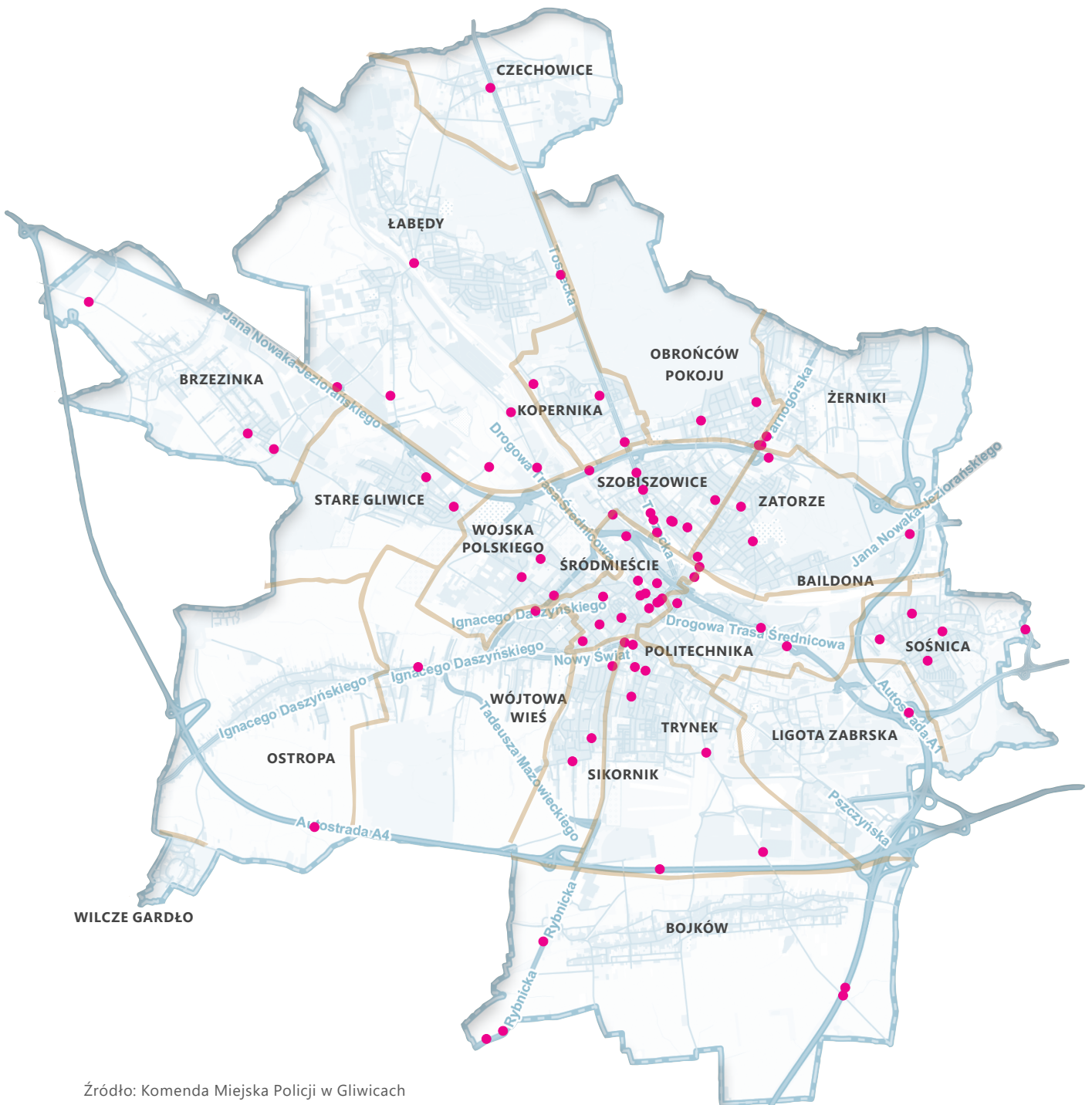
Na koniec 2023 roku w systemie monitoringu miejskiego zarejestrowanych było 313 kamer zgrupowanych w 95 stałych punktach kamerowych. Dodatkowo funkcjonowały 24 kamery w 8 przenośnych punktach kamerowych oraz 1 kamera mobilna, co sumarycznie dało liczbę 338 kamer.

Tab. 50. Liczba kamer miejskiego monitoringu wizyjnego w latach 2018–2023

	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Ogólna liczba kamer w mieście	399	285	274	326	326	337

Źródło: Śląska Sieć Metropolitalna sp. z o.o.

Infografika 15. Lokalizacja wypadków komunikacyjnych w Gliwicach w 2023 roku

Źródło: Komenda Miejska Policji w Gliwicach

Centrum Ratownictwa Gliwice

Centrum Ratownictwa Gliwice jest jednostką organizacyjną Miasta Gliwice, nad którą nadzór sprawuje Prezydent Miasta Gliwice. Przedmiotem działalności CRG jest m.in. realizacja zadań z zakresu zarządzania kryzysowego,

ochrony przeciwpowodziowej i przeciwpożarowej, porządku publicznego i bezpieczeństwa obywateli, obrony cywilnej i ochrony ludności oraz obronności.

Infografika 16.

Liczba interwencji Powiatowego Centrum Zarządzania Kryzysowego spowodowanych zjawiskami pogodowymi, z podziałem na dzielnice w 2023 roku

Tab. 51.

Liczba interwencji Państwowej Straży Pożarnej spowodowanych zjawiskami pogodowymi w latach 2018–2023

	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Silne wiatry	159	418	190	151	278	148
Przybory wód	1	1	39	104	94	23
Opady śniegu	2	2	0	28	57	41
Opady deszczu	52	5	147	191	129	26

Źródło: Komenda Miejska Państwowej Straży Pożarnej w Gliwicach

8.2.1. Program Bezpieczne Gliwice

Program zapobiegania przestępczości oraz ochrony bezpieczeństwa obywateli i porządku publicznego pod nazwą „Bezpieczne Gliwice” jest realizowany na podstawie art. 12 pkt. 9b ustawy z 5 czerwca 1998 roku o samorządzie powiatowym.

Załącznik 16

Sprawozdanie za 2023 rok z realizacji Programu „Bezpieczne Gliwice”

8.2.2. Ochrona przeciwpowodziowa

Na podstawie art. 12 pkt. 9d ustawy o samorządzie powiatowym Centrum Ratownictwa Gliwice corocznie przygotowuje dokument, na podstawie którego Rada Miasta Gliwice dokonuje oceny zabezpieczenia przeciwpowodziowego.

Załącznik 17

Informacja za 2023 rok o stanie zabezpieczenia przeciwpowodziowego Miasta Gliwice za 2023 rok

8.2.3. Zagrożenia miejscowe**Liczba pożarów i miejscowych zagrożeń w 2023 roku**

- Pożary ogółem: 370
- Miejscowe zagrożenia ogółem: 1 743
- Alarmy fałszywe: 347
- Łączna liczba interwencji Straży Pożarnej: 2 460

8.2.4. Działalność porządkowa Straży Miejskiej

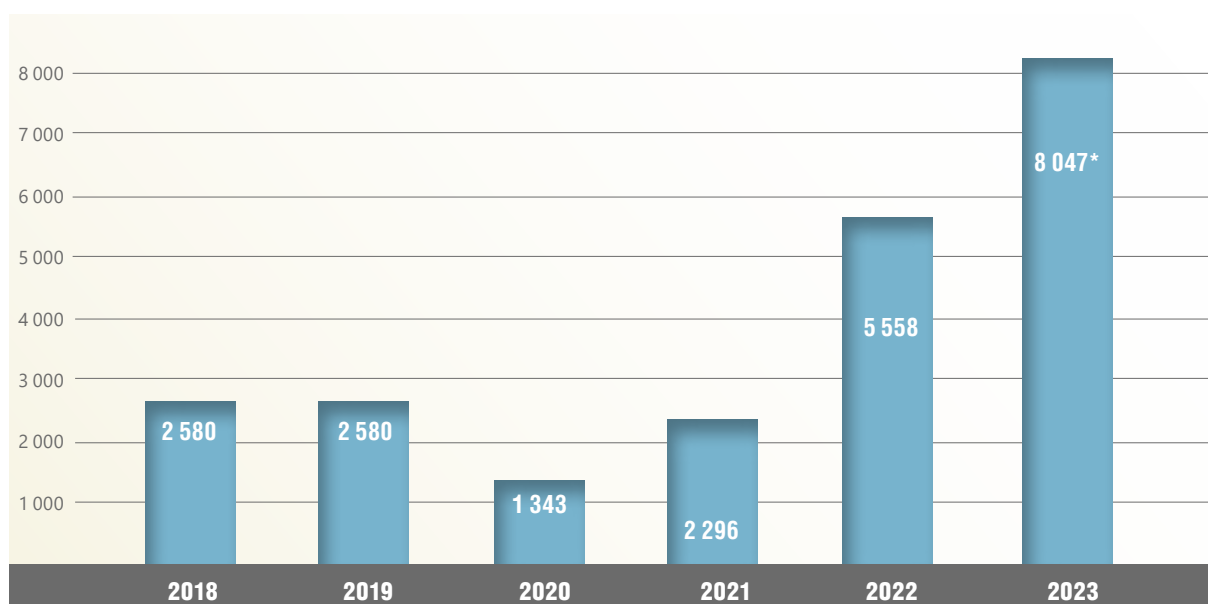
Straż Miejska to jednostka organizacyjna miasta, która wykonuje zadania w zakresie ochrony porządku publicznego na terenie Gliwic. Straż w szczególności zaangażowana jest w ochronę środowiska, ochronę spokoju

i porządku w miejscach publicznych, zabezpieczenie imprez kulturalnych i sportowych na terenie miasta, czuwanie nad porządkiem i kontrolą ruchu drogowego.

Wykres 15.

Liczba mandatów karnych nałożonych przez Straż Miejską (na 100 tys. mieszkańców) w latach 2018–2023

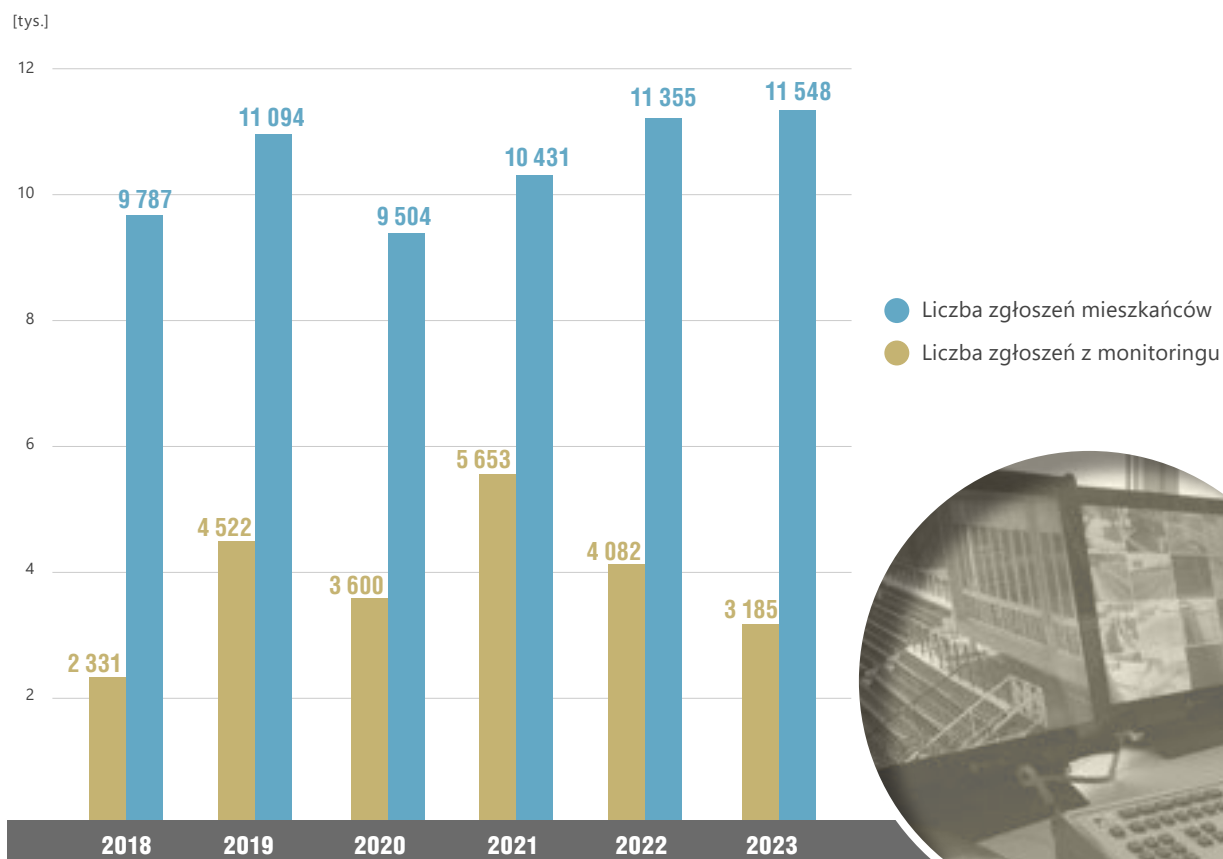

* Wzrost liczby nałożonych mandatów w stosunku do 2022 roku wynika z efektywnego wykorzystania mapy zagrożeń (tworzonego na bazie zgłoszeń mieszkańców i własnych obserwacji zestawienia miejsc newralgicznych na terenie miasta, w których najczęściej dochodzi do popełniania wykroczeń uciążliwych społecznie). Ponadto w związku oddaniem do użytku nowych inwestycji miejskich wymagana była ich ochrona przez funkcjonariuszy (Centrum Przesiadkowe, plac Piastów, plac Dworcowy), co miało kluczowy wpływ dla ujawniania wykroczeń. Identyfikacja powyższych miejsc koncentracji wykroczeń przyczyniła się zintensyfikowanych działań SM.

Źródło: Straż Miejska w Gliwicach

Wykres 16.

Liczba zgłoszeń z monitoringu miejskiego oraz zgłoszeń mieszkańców przyjętych przez Straż Miejską w Gliwicach w latach 2018–2023

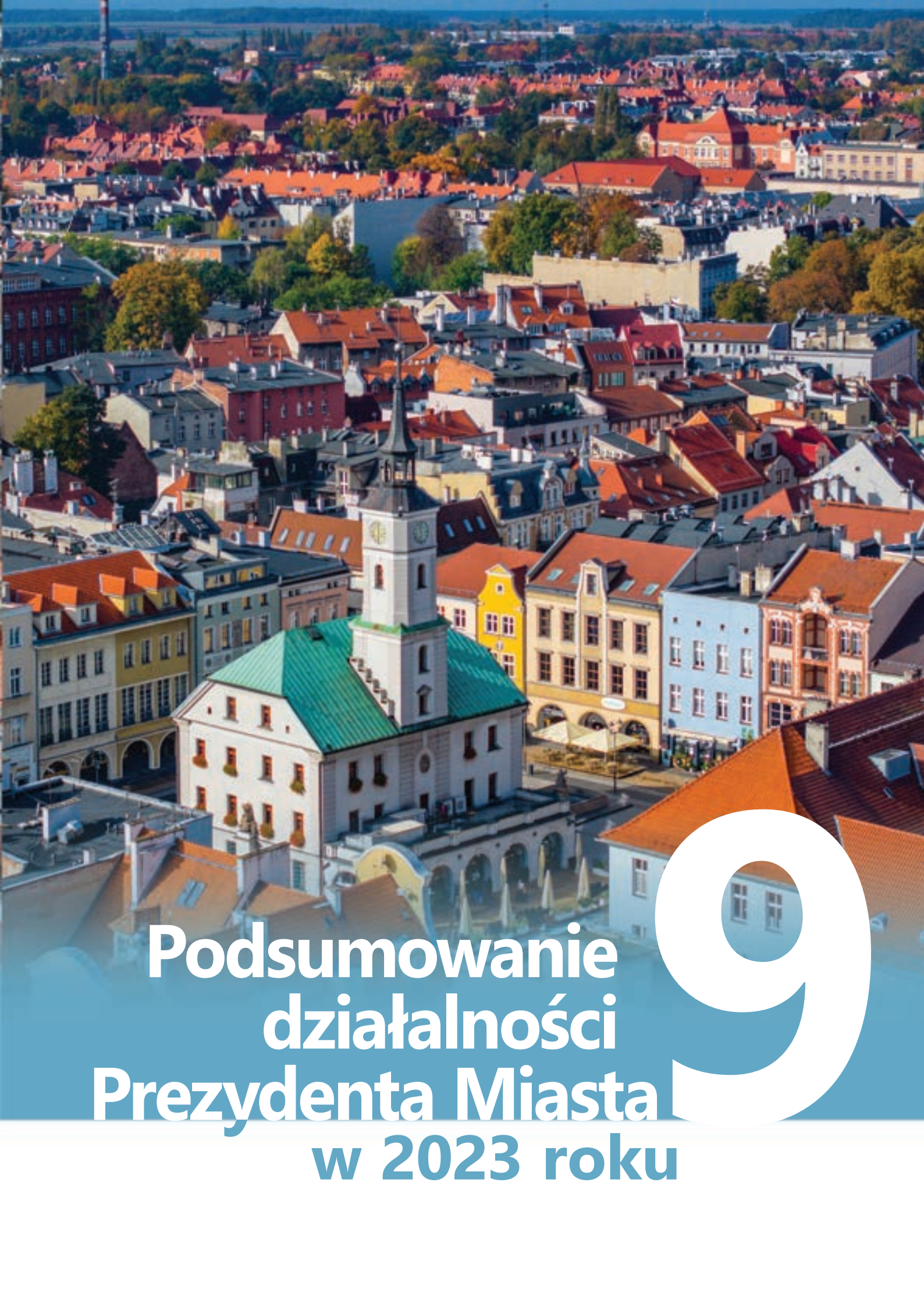
Źródło: Straż Miejska w Gliwicach

Stałym zadaniem Straży Miejskiej, szczególnie w okresie zimowym, jest również kontrola miejsc przebywania osób bezdomnych,

a także niesienie im pomocy w sytuacjach tego wymagających.

**Podsumowanie
działalności
Prezydenta Miasta
w 2023 roku**

Podsumowanie działalności zawiera informacje na temat wybranych przedsięwzięć z udziałem prezydenta Gliwic oraz wydarzeń istotnych dla miasta. W 2023 roku Prezydent Miasta wziął udział w wielu spotkaniach z przedstawicielami różnych środowisk, otrzymał 405 zaproszeń, z czego w części wydarzeń uczestniczył osobiście.

STYCZEŃ

- 5 stycznia w PreZero Arenie Gliwice, podczas Spotkania Noworocznego, Brunon Gabryś, założyciel i wieloletni prezes zarządu Aiut sp. z o. o. w Gliwicach, został nagrodzony przez prezydenta Gliwic Adama Neumanna statuetką Gliwickiego Lwa 2022. Został doceniony za stworzenie globalnego przedsiębiorstwa, doskonałe zarządzanie, zaangażowanie w życie społeczno-polityczne Gliwic i działania na rzecz lokalnej społeczności.
- 29 stycznia na gliwickim Rynku odbył się 31. finał Wielkiej Orkiestry Świątecznej Pomocy. Gliwicki sztab na walkę z sepsą zebrał 404 628,29 zł.
- Na wniosek Prezydenta Miasta gliwicy radni jednogłośnie zdecydowali o udzieleniu pomocy rzeczowej największej w zachodniej Ukrainie szkole wyższej

– Politechnice Lwowskiej. Reakcją miasta to odpowiedź na apel o przekazanie generatorów prądu, które zasilą kotłownię uczelni. Do Lwowa przekazano trzy agregaty prądotwórcze, śpiwory, ubrania i żywność.

LUTY

- 4–5 lutego odbył się turniej charytatywny „Gramy dla Hospicjum”. Imprezę zorganizował Marco Football Center wraz z Fundacją MarcoPomaga. Turniej połączył sportową rywalizację ze zbiórką środków dla Hospicjum Miłosierdzia Bożego w Gliwicach. Organizatorzy zebrali 91 tys. zł. W wydarzeniu uczestniczył prezydent Gliwic Adam Neumann.
- 15 lutego zarząd Województwa Śląskiego podjął uchwałę o powołaniu Komitetu Monitorującego program Fundusze Europejskie dla Śląska na lata 2021–2027. Działa on jako niezależne ciało doradczo-opiniotwórcze dla Urzędu Marszałkowskiego Województwa Śląskiego. W składzie komitetu, w grupie przedstawicieli strony samorządowej, znalazł się pierwszy zastępca prezydenta Gliwic Mariusz Śpiewok, pełniący jednocześnie funkcję przewodniczącego Związku Gmin i Powiatów Subregionu Centralnego Województwa Śląskiego.
- 16 lutego w siedzibie Domu św. Jacka w Sośnicy odbyła się premiera książki „Gliwice-Sośnica, ludzie i miejsca”. Książka została wydana w ramach Gliwickiej Inicjatywy Lokalnej 2022, dzięki współpracy z Miejską Biblioteką Publiczną w Gliwicach i zaangażowaniu radnego Rady Miasta Gliwice Marcina Kiełpińskiego. Książka pod redakcją Iwony Pochopień, dyrektor Zespołu Szkół Ogólnokształcących nr 14 w Gliwicach, jest pracą zbiorową wielu osób, m.in. mieszkańców dzielnicy, miłośników historii, kolekcjonerów pamiątek, przedstawicieli lokalnych szkół, parafii, instytucji kultury oraz firm.
- Gliwicka Platforma Partycypacyjna DecydujMY razem! została wyróżniona w konkursie Samorządowy Lider Zarządzania. To narzędzie umożliwia udział w procesie

zarządzania miastem jego mieszkańcom. Narzędzie stworzone przez Centrum 3.0 – Gliwicki Ośrodek Działań Społecznych zostało uznane za jedną z najlepszych praktyk zarządczych samorządów lokalnych w Polsce. Tematem przewodnim konkursu organizowanego przez Związek Miast Polskich była „Komunikacja – partycypacja – współzarządzanie”. Wyniki konkursu zostały ogłoszone 23 lutego podczas uroczystej gali w Tarnowie. Wyróżnienie odebrała Marta Kryś, dyrektor Centrum 3.0.

MARZEC

- Przedsiębiorstwo Komunikacji Miejskiej w Gliwicach podarowało mieszkańcom ukraińskiej wsi Mychajło-Kociubynske w obwodzie czernihowskim autobus marki MAN A23. To drugi przegubowiec, który pojechał z Gliwic na Ukrainę. Pierwszy został przekazany do Lwowa w czerwcu 2022 roku.
- Od 1 marca w Szpitalu Miejskim nr 4 w Gliwicach ruszyła ortopedia dziecięca z 12 łózkami dla młodych pacjentów ze schorzeniami narządu ruchu. Nowy oddział szpitalny powstał na bazie istniejącego przez kilkadziesiąt lat oddziału chirurgii dziecięcej. Specjaliści z nowego oddziału zajmują się zróżnicowanymi schorzeniami narządu ruchu u dzieci i młodzieży. Natomiast 6 marca otwarto odnowiony oddział rehabilitacji kardiologicznej.
- 11 marca odbyły się święcenia biskupie ks. prałata Sławomira Odera oraz jego ingres do gliwickiej katedry pw. Świętych Apostołów Piotra i Pawła. Biskup Sławomir Oder został nowym biskupem gliwickim.
- 13 marca prezydent Gliwic Adam Neumann wraz z zastępcami wziął udział w spotkaniu z władzami Politechniki Śląskiej w Gliwicach. Tematami spotkania były współpraca miasta z uczelnią, rozwój gospodarczy miasta, rozwój kapitału ludzkiego (oferta kształcenia), oferta kulturalna i atrakcyjność miasta dla mieszkańców – studentów.
- 17 marca w siedzibie Urzędu Miejskiego w Gliwicach odbyło się inauguracyjne posiedzenie nowej kadencji Rady Sportu Miasta Gliwice. Podczas spotkania Adam Neumann, prezydent Gliwic, wręczył członkom organu oficjalne powołania. Wybrano także przewodniczącego rady oraz jego zastępcę. Przewodniczącym Rady został Piotr Badocha, a jego zastępcą Marcin Kiełpiński.
- 20 marca zaprezentowano Gliwicką Aplikację Miejskich Aktywności, którą każdy może za darmo ściągnąć i zainstalować w swoim telefonie. GAMA to kompleksowy, aktualny informator o ofercie wydarzeń organizowanych w naszym mieście. Operatorem aplikacji jest Centrum Kultury Victoria w Gliwicach. Realizacja zadania została sfinansowana ze środków Miasta Gliwice.
- 22 marca w Centrum 3.0 – Gliwickim Ośrodku Działań Społecznych przy ul. Studziennej 6 odbyło się III Forum Lokalnych Liderów Społecznych z udziałem prezydenta Gliwic. Forum Lokalnych Liderów Społecznych to cykliczna inicjatywa Centrum 3.0. Podsumowuje całoroczne działania miasta w szeroko rozumianej sferze społecznej i służy omówieniu pomysłów na tworzenie skrojonej na potrzeby dzielnic oferty kulturalnej.
- 31 marca w Gliwickim Centrum Edukacji Lotniczej odbyło się posiedzenie zarządu Śląskiego Związku Gmin i Powiatów, którego gospodarzem był prezydent Gliwic Adam Neumann.

KWIECIEŃ

- 3 kwietnia pracę na stanowisku dyrektora Miejskiego Zarządu Usług Komunalnych rozpoczęła Justyna Małek, która zastąpiła na stanowisku Tadeusza Mazura, wieloletniego dyrektora tej miejskiej jednostki, który przeszedł na emeryturę.
- 17 kwietnia w wyremontowanym budynku dawnego Domu Dziecka przy ul. Zygmunta Starego 19 Szpital Miejski nr 4 w Gliwicach uruchomił poradnię chorób zakaźnych.

- Przedstawiciele Zarządu Województwa Śląskiego oraz Związku Gmin i Powiatów Subregionu Centralnego sygnowali 18 kwietnia w Urzędzie Marszałkowskim porozumienie w sprawie przygotowania i realizacji instrumentu Zintegrowane Inwestycje Terytorialne (ZIT) w ramach Programu Fundusze Europejskie dla Śląskiego 2021–2027. Porozumienie pomiędzy władzami lokalnymi a zarządem województwa pozwoli na kontynuację współpracy przy wyborze projektów do dofinansowania w nowej unijnej perspektywie finansowej. Pula środków z regionalnego programu na projekty inwestycyjne miast, gmin i powiatów to 547 mln euro, z czego do Gliwic ma szansę trafić co najmniej 34,3 mln euro.
  - 18 i 19 kwietnia odbyła się konferencja promująca studia dualne „eDUAL”, której uczestnicy omawiali wyzwania kształcenia akademickiego połączonego ze zdobywaniem praktycznego doświadczenia w przemyśle. Partnerem wydarzenia organizowanego w Centrum Edukacyjno-Kongresowym Politechniki Śląskiej było Miasto Gliwice. W uroczystym otwarciu wziął udział prezydent Gliwic Adam Neumann.
  - 22 kwietnia w PreZero Arenie Gliwice odbyła się gala polskich nagród muzycznych – Fryderyki 2023.
  - 25 kwietnia w Bibliotece Centralnej przy ul. Kościuszki 17 odbyła się otwarta debata w sprawie ewentualnych zmian na starówce – poszerzenia Strefy Ograniczonej Dostępności dla pojazdów (SOD). W wyniku debaty, ankiety i przeprowadzonych konsultacji podjęto decyzje o:
    - niewprowadzaniu zmian dla ruchu pojazdów na ulicach w obrębie starówki,
    - skorygowaniu zasad w istniejącym obszarze SOD (zgodnie z wnioskami),
    - objęciu obszarem SOD ul. Siemińskiego,
    - prowadzeniu dalszych analiz dotyczących ulic w obrębie starówki,
    - uzupełnieniu wymaganego prawem oznakowania poziomego miejsc postojowych.
  - 26 kwietnia prezydent Gliwic Adam Neumann był panelistą sesji pt. „Gospodarka odpadami. Spalarnie odpadów – tak czy nie?” podczas XV Europejskiego Kongresu Gospodarczego (EEC) zorganizowanego w Międzynarodowym Centrum Kongresowym w Katowicach.
  - 28 kwietnia odbyła się uroczystość 150-lecia Szkoły Podstawowej nr 11 im. Hugona Kołłątaja. Szkoła jest jedną z najstarszych w Gliwicach.
- ## MAJ
- 3 maja obchodziliśmy 232. rocznicę uchwalenia Konstytucji 3 Maja. W katedrze pw. Świętych Apostołów Piotra i Pawła odbyła się msza św. w intencji Ojczyzny. Uroczystości z udziałem władz samorządowych odbyły się na pl. Adama Mickiewicza.
  - 12 maja minęło pięć lat od dnia, kiedy pierwsi goście pojawili się, podczas dnia otwartego, w PreZero Arenie Gliwice. Gliwicki obiekt jest centrum wielu wydarzeń, z ponadmilionową widownią i prawie tysiącem zorganizowanych imprez na koncie.
  - Od 15 do 20 maja trwały IGRY Juwenalia Gliwickie 2023.
  - 18 maja prezydent Gliwic Adam Neumann wziął udział w Drugim Samorządowym Kongresie Klimatycznym organizowanym przez Miasto Łódź i współorganizowanym przez Unię Metropolii Polskich.
  - 26 i 27 maja prezydent Gliwic Adam Neumann wziął udział we wspólnym posiedzeniu Senackiego Zespołu Samorządowego i przedstawicieli organizacji samorządowych, pozarządowych oraz instytucji wspierających z okazji Dnia Samorządu Terytorialnego w Senacie RP.
  - 29 maja w PreZero Arenie Gliwice odbyła się zorganizowana przez Miasto Gliwice przy wsparciu Związku Miast Polskich i Górnośląsko-Zagłębiowskiej Metropolii konferencja „Nie ma przyszłości bez samorządności”. Przywrócenie samorządom stabilności finansowej i podmiotowego

traktowania społeczności lokalnych, potrzeba gruntownej naprawy systemu edukacji to główne kwestie, które zdominowały jej przebieg. Konferencja odbyła się w ramach obchodów święta samorządu przypadającego na 27 maja.

- 30 maja kolejne gliwickie rodziny odebrały klucze do miejskich mieszkań udostępnianych w ramach programu „Mieszkanie+ po gliwicku” przy ul. Opolskiej 12.

CZERWIEC

- 5 czerwca prezydent Gliwic Adam Neumann wziął udział w Międzynarodowej Konferencji Samorząd 6.0 w Wieliczce.
- 6 czerwca w Teatrze Miejskim odbyła się XVII Gliwicka Gala Młodych Talentów „Zwiastuny”. 93 statuetki „Zwiastuna” otrzymali uzdolnieni uczniowie z 22 gliwickich placówek edukacyjnych.
- Zakończyła się druga edycja cyklu „Kierunek Dzielnice”. Od 13 kwietnia do 19 czerwca prezydent Gliwic Adam Neumann spotykał się z mieszkańcami wszystkich 21 gliwickich dzielnic – odbył 9 spotkań, w których wzięło udział kilkaset osób. Były one doskonałą okazją, by porozmawiać o działaniach pozwalających podnieść jakość życia w naszym mieście.
- 22 czerwca ogłoszono przetarg na budowę nowego szpitala przy ul. Kujawskiej. Szacowany koszt budowy szpitala to 1 mld 84 mln zł. Podstawowy zakres zadania obejmuje postawienie obiektu w stanie surowym zamkniętym, zagospodarowanie terenu oraz przebudowę zewnętrznego układu drogowego w rejonie ulic Pocztowej, Kujawskiej i Ceglarskiej.
- Gliwickie Centrum Przesiadkowe otrzymało ogólnopolską nagrodę Lider Dostępności 2023 za jakość zastosowanych rozwiązań oraz dostosowanie do potrzeb wszystkich użytkowników. W swojej kategorii („Duży obiekt użyteczności publicznej”) pokonało dwóch innych nominowanych – kieleckie Centrum Geoedukacji oraz terminal pasażerski lotniska Warszawa

– Radom. Nagroda została odebrana 28 czerwca w Pałacu Prezydenckim w Warszawie podczas uroczystej gali konkursu Lider Dostępności, zorganizowanej z okazji Europejskiego Dnia Walki z Dyskryminacją Osób Niepełnosprawnych.

- 30 czerwca prezydent Gliwic Adam Neumann wziął udział w kolejnym spotkaniu z wóldarzami gmin powiatu gliwickiego: Pyskowic, Gierałtowic, Rudzińca, Pilchowic, Sośnicowic, Toszka i Wielowśi. Rozmawiano o bieżącej sytuacji gmin i wymieniano się doświadczeniami z realizacji zadań.

LIPIEC

- 3 lipca prezydent Gliwic Adam Neumann spotkał się z przedstawicielami spółdzielni mieszkaniowych w Gliwicach. Rozmawiano o sytuacji mieszkaniowej oraz działalności spółdzielni. Spotkanie było elementem cyklicznych rozmów prezydenta z różnymi aktywnymi grupami w mieście.
- 3 lipca prezydent Gliwic Adam Neumann wraz ze swoim zastępcą Mariuszem Śpiwokiem wzięli udział w spotkaniu z wiceministrem aktywów państwowych Markiem Wesołym, prezesem Spółki Restrukturyzacji Kopalń Januszem Smoliłą oraz posłem Jarosławem Gonciarzem. Tematem rozmów było uzgodnienie działań dotyczących zagospodarowania niezainwestowanej jeszcze części hałdy pokopalnianej przy ul. Pszczyńskiej oraz uporządkowania pogórniczego budynku, tzw. „szkieletora” przy ul. Żeromskiego.
- 7 lipca gmina Kalinówka na Ukrainie otrzymała od Miasta Gliwice dwa dostawcze volkwageny, które wcześniej przez długi czas służyły gliwickiej Straży Miejskiej. Oprócz pojazdów, delegacji ukraińskiej miejscowości przekazano także ponad sto sztuk umundurowania.
- 19 lipca wiceprezydent Aleksandra Wysocka oraz prof. Adam Zieliński, dyrektor Łukasiewicz – Górnośląskiego Instytutu Technologicznego w Gliwicach podpisali list intencyjny dotyczący powstania nowej

siedziby Instytutu przy ul. Błonie w Gliwicach. Łukasiewicz – GIT prowadzi badania nad zaawansowanymi technologiami niezbędnymi w procesach transformacji energetycznej, rozwoju elektromobilności i lotnictwa oraz przemysłu kosmicznego.

- 24 lipca obchodzono Święto Policji. Z tej okazji, podczas uroczystości z udziałem prezydenta Gliwic, która odbyła się 12 lipca w Centrum Kultury Victoria w Bojkowie, akty nominacyjne na wyższe stopnie policyjne otrzymało 174 funkcjonariuszy. Dodatkowo zarząd główny Niezależnego Samorządnego Związku Zawodowego Policjantów nadał czterem funkcjonariuszom Krzyże Niepodległości klasy II. Nagrody pieniężne ufundowane przez Miasto Gliwice i samorządy miast i gmin powiatu otrzymało 30 mundurowych, którzy wykazali się ponadprzeciętnym zaangażowaniem i poświęceniem na służbie.

SIERPIEŃ

- Tegoroczne obchody Święta Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej odbyły się w Gliwicach 14 sierpnia. Jak co roku, Gliwice podziękowały żołnierzom za ich ofiarną służbę podczas miejskich obchodów Święta Wojska Polskiego. Odbyła się uroczysta msza święta, wojskowa defilada i tradycyjny Apel Pamięci Oręża Polskiego zwieńczony salwą honorową.
- 28 i 29 sierpnia 108 gliwickich nauczycieli szkół publicznych złożyło uroczyste ślubowanie i odebrało akty nadania stopnia awansu zawodowego nauczyciela mianowanego.
- 29 sierpnia strażnicy miejscy obchodzili swoje święto. Podczas uroczystości w Bojkowie prezydent Gliwic podziękował im za zaangażowanie w codzienne obowiązki. Podczas uroczystego apelu, który odbył się na Scenie Bojków Centrum Kultury Victoria, 24 wyróżniających się funkcjonariuszy odebrało z rąk komendanta gliwickiej Straży Miejskiej odznaczenia i awanse.

WRZESIEŃ

- Każdego roku w Bojkowie organizowane są uroczystości upamiętniające wybuch II wojny światowej oraz bohaterów związanych z Ziemią Gliwicką. Bojkowski Wrzesień rozpoczął się 1 września uroczystym alertem na cześć żołnierzy walczących na Westerplatte – chor. Edwarda Szewczuka i kpr. Michała Plewaka, spoczywających na bojkowskim cmentarzu parafialnym. Obchody trwały do 17 września. To organizowany nieprzerwanie od września 2013 roku, a od 2017 roku pod patronatem Prezydenta Miasta Gliwice, cykl historyczno-kulturalny nawiązujący do wydarzeń z września 1939 roku, w szczególności do bohaterskiej obrony Westerplatte oraz czasów II wojny światowej.
- Od 1 września, dzięki współpracy Miasta Gliwice z Narodowym Funduszem Zdrowia, do Gliwic powrócił Punkt Obsługi Klientów Śląskiego NFZ. Punkt mieści się w wyremontowanej przez miasto i w pełni dostępnej dla osób z niepełnosprawnościami nowoczesnej siedzibie, na parterze budynku przy ul. Jana Pawła II 10a.
- 3 września odbył się X Rodzinny Piknik Seniora.

- Ponad 26 tysięcy gliwickich uczniów rozpoczęło 4 września nowy rok szkolny 2023/2024. Miejska inauguracja uroczystości, z udziałem prezydenta Gliwic Adama Neumanna, odbyła się w Zespole Szkolno-Przedszkolnym nr 8 przy ul. Okrzei. Impreza była okazją do oficjalnego otwarcia kolejnej inwestycji oświatowej – nowego budynku Przedszkola Miejskiego nr 8.
- 10 września uroczystie otwarto Nowe Centrum Gliwic. Koszt rozbudowy układu drogowego po południowej stronie dworca PKP, sfinansowanej z budżetu Miasta Gliwice przy wsparciu Górnośląsko-Zagłębiowskiej Metropolii w ramach Funduszu Odporności (blisko 5,4 mln zł) i zrealizowanej w latach 2021-2023 przez Eurovię Polska SA, sięgnął niemal 50 mln zł brutto.
- 13 września w wieku 88 lat zmarł bp Jan Wieczorek – pierwszy biskup gliwicki, mianowany do tej posługi w 1992 roku przez Jana Pawła II. W 2011 roku, w 30-lecie sakry biskupiej, został czwartym w powojennej historii miasta Honorowym Obywatelom Gliwic. Uroczystości pogrzebowe odbyły się 22-23 września.
- Związek Sybiraków obchodził 95 rocznicę powstania. Z tej okazji, 14 września, przed sesją Rady Miasta, przedstawiciele gliwickiego oddziału Związku wręczyli honorowe odznaki i pamiątkowe medale prezydentowi Gliwic Adamowi Neumannowi, Radzie Miasta Gliwice i wiceprzewodniczącej Rady Miasta Gliwice Krystynie Sowie.
- 15 września prezydent Gliwic Adam Neumann wziął udział w spotkaniu Zarządów Ogólnopolskiego Porozumienia Organizacji Samorządowych (OPOS), podczas którego obchodzono jubileusz 10-lecia Porozumienia. OPOS to największa organizacja w Polsce zrzeszająca związki i stowarzyszenia jednostek samorządu terytorialnego. Podczas spotkania prezydent Gliwic Adam Neumann oraz burmistrz Chodzieży Jacek Gursz zostali wybrani na przedstawicieli OPOS do Komisji Wspólnej Rządu i Samorządu Terytorialnego. KWRiST to forum wypracowywania wspólnego stanowiska rządu i samorządu terytorialnego.

- 19 września obchodzono 75-lecie Górnośląskiego Centrum Edukacyjnego im. Marii Skłodowskiej-Curie w Gliwicach.
- 21 września wiceprezydent Gliwic Mariusz Śpiewok wziął udział w uroczystym otwarciu dwóch nowych hangarów Akademickiego Ośrodka Szkolenia Lotniczego Politechniki Śląskiej. Wartość inwestycji Politechniki Śląskiej wyniosła 55 mln zł. Dzięki modernizacji lotniska przez Miasto Gliwice, która wyniosła blisko 30 mln zł, Górnośląski Akcelerator Przedsiębiorczości Rynkowej (GAPR) wspólnie z Aeroklubem Gliwickim, Politechniką Śląską oraz firmami prywatnymi intensywnie od 3 lat rozwijają w mieście nowoczesny kompleks lotniczy.
- 25 września prezydent Gliwic Adam Neumann wręczył klucze nowym najemcom 27 mieszkań w pierwszym z trzech „TBS-ów” wznoszonych przy ul. Dworskiej 10E. Koszt budynku zleconego przez ZBM II TZS sp. z o.o. wyniósł ok. 9 mln zł.
- 26 września w Ratuszu zastępca prezydenta Gliwic Mariusz Śpiewok podpisał umowę na wykonawstwo inwestycji związanej z realizacją czterech tras rowerowych i modernizacją dwóch kładek dla jednoślądów. Całkowita wartość zadania opiewa na ponad 61 mln zł.

PAŹDZIERNIK

- Uroczysta inauguracja roku akademickiego 2023/2024 na Politechnice Śląskiej odbyła się 4 października, w Centrum Edukacyjno-Kongresowym uczelni przy ul. Konarskiego 18B. Uroczystość była okazją do podsumowania współpracy samorządu i Politechniki Śląskiej na rzecz rozwoju regionu i lokalnej społeczności. Miasto zostało uhonorowane przez gliwicką uczelnię Medalem Politechniki Śląskiej oraz odznaką „Zasłużonemu dla Politechniki Śląskiej w Gliwicach”. Nagrody odebrał prezydent Gliwic, Adam Neumann.
- 6 października obchodzono 75-lecie II Liceum Ogólnokształcącego im. Walerego Wróblewskiego w Gliwicach.
- 8 października łącznie ponad tysiąc osób pobięło na różnych dystansach podczas największej biegowej imprezy w Gliwicach – 9. PKO Półmaratonu Gliwickiego.
- 13 października kolejne gliwickie rodziny odebrały klucze do 21 miejskich mieszkań komunalnych – przy ul. Zbożowej 9-9A-9B i Zbożowej 9C-9D.

- 14 października, podczas Gali Sportu w Pre-Zero Arenie Gliwice, prezydent Gliwic Adam Neumann wręczył nagrody i honorowe wyróżnienia przyznane przez miasto za krajowe i międzynarodowe osiągnięcia sportowe uzyskane w 2022 roku. 99 zawodników oraz 24 trenerów, działaczy sportowych oraz członków sztabów trenerskich otrzymało nagrody i wyróżnienia. Wśród uhonorowanych gliwiczian, z których najmłodszy ma 9, a najstarszy 90 lat, znalazły się także osoby z niepełnosprawnościami.
- W Teatrze Miejskim w Gliwicach odbyła się Gliwicka Gala Oświatowa z okazji Dnia Edukacji Narodowej. Podczas spotkania wyróżniający się nauczyciele, szczególnie zaangażowani w swoją pracę, ambasadorowie naszego miasta w dziedzinie oświaty, zostali uhonorowani nagrodami prezydenta Gliwic.
- 15 października odbyły się wybory do Sejmu i Senatu Rzeczypospolitej Polskiej. Frekwencja wyborcza w Gliwicach w wyborach do Sejmu wyniosła 77,2 % i 77,12% w wyborach do Senatu. W okręgu nr 29 wybranych zostało 9 posłów. Reprezentantami Gliwic zostali: Marta Golbik, Marek Gzik i Jarosław Wieczorek. W okręgu nr 70 mandat senatora otrzymał ponownie Zygmunt Frankiewicz.
- Marek Turek, Zofia Dąbrowska, Wojciech Kotylak, Stowarzyszenie GTW, Krzysztof Korab – to laureaci nagród prezydenta Gliwic w dziedzinie kultury za 2022 rok. Nagrody zostały przyznane już po raz 30. Uroczysta gala odbyła się 16 października w ruinach teatru Victoria.
- 26 października oficjalnie zaprezentowano nowoczesne Centrum Edukacji Ekologicznej w Gliwicach. Utworzone przez miejską spółkę Przedsiębiorstwo Zagospodarowania Odpadów przy ul. Rybnickiej 199A – na obszarze, który przed laty był kojarzony przez gliwiczian wyłącznie ze składowiskiem odpadów komunalnych.
- 26 października w Centrum 3.0 – Gliwickim Ośrodku Działań Społecznych przy ul. Studziennej prezydent Gliwic po raz

kolejny spotkał się z przedstawicielami rad dzielnic, aby rozmawiać o aktualnych działaniach miasta i sprawach ważnych dla mieszkańców.

- 31 października dokonano uzgodnionego z miastem zakupu przez Szpital Miejski nr 4 w Gliwicach 100% udziałów w Vito-Medzie za symboliczną złotówkę. Zagwarantowało to niezakłócone działanie neuralgicznych oddziałów z Radiowej: udarowego, neurologii, wewnętrznego i rehabilitacji neurologicznej.

LISTOPAD

- 3 listopada prezydent Gliwic Adam Neumann wraz z wiceprzewodniczącą Rady Miasta Gliwice Krystyną Sową wzięli udział w uroczystościach jubileuszowych z okazji 60-lecia Szkoły Podstawowej nr 32 im. Wojska Polskiego i Przedszkola Miejskiego nr 34 im. Kubusia Puchatka, razem tworzących Zespół Szkolno-Przedszkolny nr 9.
- Łukasz Barys został laureatem II edycji Konkursu o Nagrodę Dramaturgiczną im. Tadeusza Różewicza za sztukę „Szwaczka”. Wyniki zostały ogłoszone 18 listopada podczas uroczystej gali w Teatrze Miejskim w Gliwicach.
- 24 listopada prezydent Gliwic Adam Neumann wraz z wiceprezydentem Mariuszem Śpiewokiem i wspólnie z władzami siedmiu gmin powiatu gliwickiego, zaprosił lokalnych parlamentarzystów do rozmowy na temat dalszej współpracy rządu z samorządami. Podczas spotkania w gliwickim Ratuszu przedstawiciele gmin opowiedzieli o bieżących problemach i wyzwaniach samorządów. Obecni na spotkaniu parlamentarzyści zapewnili o swojej gotowości do współpracy w bliskich im dziedzinach. Zadeklarowali także chęć kontynuacji spotkań z samorządowcami.
- 23 listopada prezydent Gliwic Adam Neumann gościł w Urzędzie Miejskim sportowców z gliwickiego Uniwersytetu Trzeciego Wieku.
- 24 listopada prezydent Gliwic Adam Neumann wziął udział w oficjalnej prezentacji pierwszego polskiego pojazdu autonomicznego stworzonego w Gliwicach – Bles BB-1. To elektryczny minibus, który został stworzony przez gliwicki start-up Bles w konsorcjum z Politechniką Śląską. Od 20 listopada do 22 grudnia trwały testy pojazdu w Dzielnicy Akademickiej.
- 25 listopada przy ul. Zamojskiej 10 uroczystie oddano do użytku nowoczesną, strażnicę, która będzie służyć strażakom ochotnikom i Radzie Dzielnicy Brzezinka. Budowa nowej strażnicy Ochotniczej Straży Pożarnej w Gliwicach-Brzezince kosztowała około 12,5 mln zł. W całości została sfinansowana z budżetu miejskiego.
- Łącznie 89 uczniów z 22 gliwickich szkół zostało wyróżnionych podczas uroczystej gali Gliwickiego Lauru Nauki 2023, która odbyła się 27 listopada w kinie Amok. Nagrody wręczył uczniom prezydent Gliwic Adam Neumann, który uhonorował także 59 pedagogów i dyrektorów gliwickich szkół, do których uczęszczają laureaci.
- 27 listopada w gliwickim Przedsiębiorstwie Komunikacji Miejskiej zaprezentowano kolejnych osiem nowoczesnych autobusów elektrycznych przekazanych przez Górnośląsko-Zagłębiowską Metropolię, które uzupełniły gliwicki tabor. Do Gliwic trafiło również osiem ładowarek: cztery podwójne ładowarki mobilne (każda o mocy min. 2 x 40 kW) i cztery pantografowe (każda o mocy min. 200 kW). Pojazdy zostały kupione przez GZM w ramach Programu GEPARD II.
- 28 listopada obchodzono jubileusz 70-lecia działalności w Polsce Szkolnego Związku Sportowego. Podczas uroczystości, która odbyła się w I Liceum Ogólnokształcącym Dwujęzycznym im. E. Dembowskiego, prezydent Gliwic Adam Neumann wręczył pamiątkowe medale i dyplomy wyróżniającym się nauczycielom oraz działaczom gliwickiego związku.

GRUDZIEŃ

- Od 2 do 22 grudnia na Rynku odbył się Gliwicki Jarmark Bożonarodzeniowy.
- 5 grudnia, na Scenie Bojków, Gliwice uczciły przypadający na 3 grudnia Międzynarodowy Dzień Osób z Niepełnosprawnościami.
- 7 grudnia działający przy Zespole Szkół Specjalnych im. J. Korczaka Gliwicki Zakład Aktywności Zawodowej podsumował ostatni rok działalności. Podczas wydarzenia, w którym uczestniczył prezydent Gliwic Adam Neumann, podpisano umowę partnerską z firmą Auchan Polska, która otworzy w Zespole Szkół im. J. Korczaka klasy patronackie.
- 9 grudnia prezydent Gliwic wziął udział w uroczystym spotkaniu barbórkowym górników KWK Sośnica.
- Z okazji Mikołajek organizowanych przez Ośrodek Pomocy Społecznej w PreZero Arenie Gliwice prezydent Gliwic Adam Neumann spotkał się z dziećmi z gliwickich rodzin zastępczych.
- 11 grudnia prezydent Gliwic Adam Neumann wraz ze swoim zastępcą Mariuszem Śpiewokiem spotkali się z przedstawicielami Rodzinnych Ogrodów Działkowych.
- 15 grudnia, w Urzędzie Miejskim w Gliwicach, odbyła się uroczystość wręczenia nagród w 18. edycji konkursu Prezydenta Miasta Gliwice na najlepszą pracę dyplomową dotyczącą Gliwic. Do konkursu zgłoszono 16 prac dyplomowych obronionych w latach 2020–2023. Każda z nich podlegała ocenie 5-osobowej komisji, w skład której weszli przedstawiciele Prezydenta Miasta, Rady Miasta Gliwice oraz Politechniki Śląskiej. Nagrodzone zostały, trzema równorzędnymi wyróżnieniami: Wiktoria Anczykowska, Adrianna Wechowska i Marta Sanigórska.
- 21 grudnia prezydent Gliwic Adam Neumann i wiceprezydent Mariusz Śpiewok spotkali się w Ratuszu z prezesami gliwickich spółdzielni mieszkaniowych, aby podsumować działania realizowane przez miasto w 2023 roku. Spotkanie było także okazją do rozmowy na temat najważniejszych miejskich inwestycji – w szczególności planowanej budowy nowego Szpitala Miejskiego w Gliwicach.
- 31 grudnia w PreZero Arenie Gliwice odbyła się zabawa sylwestrowa organizowana przez Miasto Gliwice, Centrum Kultury Victoria i PreZero Arenę.

9.1. Działania Prezydenta Miasta na rzecz obywateli Ukrainy przebywających na terenie RP

W 2023 roku w związku z unormowaniem się sytuacji masowych przyjazdów ludności z Ukrainy ustała potrzeba pracy zespołu zadaniowego ds. działań związanych z zabezpieczeniem potrzeb ludności ukraińskiej koordynowanej przez Centrum Ratownictwa Gliwice. Zespół ten został odwołany i obecnie zadania realizowane są odrębnie przez poniższe podmioty.

9.1.1. Działania Centrum Ratownictwa Gliwice

Z zadań pozostałych po pracach zespołu zadaniowego **CRG** nadal opracowuje raporty dotyczące liczby zakwaterowanych na terenie miasta obywateli Ukrainy i przekazuje go do Wojewódzkiego Centrum Zarządzania Kryzysowego

Powiatowe Centrum Zarządzania Kryzysowego w dalszym ciągu zapewnia możliwość kierowania obywateli Ukrainy do punktów zbiorowego zakwaterowania poza godzinami pracy OPS. Niemniej jednak w skali roku były to incydentalne przypadki. Pozostałe zadania mają charakter jednostkowy i dotyczą np. odpowiedzi na różnego rodzaju ankiety.

9.1.2. Działania Ośrodka Pomocy Społecznej

Ośrodek Pomocy Społecznej w 2023 roku kontynuował działania pomocowe.

- Koordynacja działań obiektów zakwaterowania obywateli Ukrainy w działających w 2023 roku na terenie Gliwic lokalizacjach:
  - Gliwicka Przystań 35, ul. Warszawska 35A, w której przebywało 116 osób;
  - Hostel Leśny, ul. Toszecka 137, w którym przebywały 82 osoby;

- Hostel Malinowski, ul. Narutowicza 25, w którym przebywały 83 osoby;
- Politechnika Śląska w Gliwicach – Dom Asystenta, ul. Kochanowskiego 35, udzielał schronienia do 31 marca 2023 roku, przebywało w nim 5 osób;
- Politechnika Śląska w Gliwicach – DS. Ondraszek, ul. Kujawska 2, udzielał schronienia do 12 kwietnia 2023 roku, przebywały w nim 2 osoby;
- Politechnika Śląska w Gliwicach – DS. Rzepicha, Łużycka 28, udzielał schronienia do 30 czerwca 2023 roku, przebywały tam 124 osoby;
- Politechnika Śląska w Gliwicach – DS. Barbara, Marii Skłodowskiej-Curie 7, w którym do dnia dzisiejszego przebywa 1 osoba.
- Spotkania realizowane w Gliwickiej Przystani 35 w 2023 roku:
  - zorganizowane przez Caritas warsztaty dla dzieci i ich opiekunów. Tematy zajęć: wsparcie językowe, warsztaty plastyczne i rękodzielnicze. Od października do grudnia zorganizowano łącznie 7 spotkań, w których uczestniczyło od 12 do 16 dzieci oraz 10 osób dorosłych;
  - półkolonie letnie z Pracownia Caffè – cykl tygodniowych spotkań w siedzibie pracowni dla 11 dzieci z GP 35a. Tematyka: „Kosmiczna przygoda”, testowano nowoczesne technologie, budowano hologramy, drukowano rakiety na drukarkach 3d i tworzone miniaturowe planety; w ramach półkolonii dzieci zapewnione miały również posiłki;
  - półkolonie zimowe Laba z CK Victorią – kilkanaścioro dzieci uczęszczało na zajęcia ruchowe, teatralne, kreatywne, rękodzielnicze i majsterkowanie;
  - Święta i Mikołajki – organizacja spotkań mikołajkowego i gwiazdkowego; przygotowano i wręczono dzieciom upominki oraz omawiano tradycje świąteczne pielęgnowane w Polsce i na Ukrainie;
  - warsztaty malowania na arkuszach wielkoformatowych oraz tworzenia makramy dla rodzin zamieszkujących w placówce; w warsztatach wzięło udział łącznie 21 rodzin;

- dzięki pozyskanej od Fundacji Wsparcia Profilaktyki Medycznej darowiźnie Gliwicka Przystań 35 mogła przekazać mieszkańcom dary w formie żywności tj. warzywa, owoce, ryż, makaron, miód, słodycze itp. oraz materiały plastyczne dla dzieci.

■ Projekty współfinansowane ze środków UE na rzecz ludności z Ukrainy

- Ośrodek Pomocy Społecznej w Gliwicach do końca czerwca kontynuował realizację 3 projektów oferujących wsparcie na rzecz obywateli z Ukrainy.
- Projekt „Usługi społeczne na rzecz ograniczenia skutków kryzysu wywołanego konfliktem zbrojnym na Terytorium Ukrainy – Gliwice – miasto na prawach powiatu – cz. 1” współfinansowany przez Unię Europejską z Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2014-2020.
- Projekt realizowany w okresie 01.08.2022 – 30.06.2023:
wartość projektu: 362 451,75 zł
kwota dofinansowania: 308 083,98 zł
- Projekt „Usługi społeczne na rzecz ograniczenia skutków kryzysu wywołanego konfliktem zbrojnym na Terytorium Ukrainy – Gliwice – miasto na prawach powiatu – cz. 2” współfinansowany przez Unię Europejską z Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2014-2020.
- Projekt realizowany w okresie 01.09.2022 – 30.06.2023:
wartość projektu: 392 247,25 zł
kwota dofinansowania: 333 410,16 zł
- Projekt „Usługi społeczne na rzecz ograniczenia skutków kryzysu wywołanego konfliktem zbrojnym na Terytorium Ukrainy – Gliwice – miasto na prawach powiatu – cz. 3” współfinansowany przez Unię Europejską z Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2014-2020.
- Projekt realizowany w okresie 01.09.2022 – 30.06.2023:

wartość projektu: 373 693,75 zł
kwota dofinansowania: 317 639,68 zł

- Projekty skierowane były łącznie do 96 osób pochodzenia ukraińskiego, które przybyły legalnie na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej od 24 lutego 2022 roku, w związku z atakiem Federacji Rosyjskiej na Ukrainę i zamieszkują na terenie Miasta Gliwice; w projektach uczestniczyć mogą osoby należące do grupy docelowych odbiorców projektu, przy czym preferowane są osoby pozostające bez pracy, osoby z niepełnosprawnościami oraz osoby doświadczające wielowymiarowego wykluczenia społecznego.
- Projekty „Usługi społeczne na rzecz ograniczenia skutków kryzysu wywołanego konfliktem zbrojnym na terytorium Ukrainy – Gliwice – miasto na prawach powiatu cz. 1, cz. 2, cz. 3” miały na celu poprawę funkcjonowania rodzin dotkniętych skutkami kryzysu migracyjnego związanego z wojną na terenie Ukrainy.
- W 2023 roku w ramach projektów udzielono wsparcia pedagoga oraz psychologa oraz językowego, zorganizowano: zajęcia z języka polskiego, korepetycje przedmiotowe dla dzieci, warsztaty psychologiczne dla dzieci, działania integracyjne i środowiskowe, arteterapię, treningi racjonalnego odżywiania oraz redukcji stresu i napięć, udzielano porad mieszkaniowych.

■ Inne działania OPS:

- zbiórka odzieży, żywności oraz środków czystości dla obywateli Ukrainy;
- pomoc w wypełnianiu wniosków o świadczenia pieniężne w asyście zatrudnionych tłumaczy;
- udzielanie informacji w obszarach: zdrowotnym, oświatowym oraz związanym z rynkiem pracy, w tym na temat nostryfikacji dyplomów szkół wyższych przez obywateli Ukrainy chcących wykonywać wyuczony zawód w Polsce;
- wsparcie dla osób zamieszkałych w wielu punktach zbiorowego zakwaterowania w obszarach: zdrowotnym, socjalno-bytowym, opiekuńczo-wychowawczym, edukacyjnym, zawodowym;

- działania interwencyjne, edukacyjne oraz wspierające w pozostałych placówkach zakwaterowania zbiorowego na terenie Gliwic;
- organizacja spotkań edukacyjnych dla Ukraińców we współpracy z policją w obszarach: prawa opiekuńczo-wychowawczego w Polsce, w tym konsekwencji nieprawidłowego sprawowania opieki nad niepełnoletnimi dziećmi oraz prawa ruchu drogowego;
- aktywizacja zawodowa.

Wykaz ilościowy udzielonego wsparcia:

1. Liczba osób, którym udzielono informacji/wsparcia/pomocy: 3 990;
2. Liczba przyjętych wniosków o świadczenie jednorazowe: 460;
3. Liczba przyjętych wniosków o świadczenia rodzinne: 342;
4. Liczba zgłoszonych dzieci do posiłku w szkole, przedszkolu: 54;
5. Liczba przyjętych wniosków o opiekuna tymczasowego: 9;
6. Liczba udzielonych bezpłatnych konsultacji prawnych: 9;
7. Liczba osób objętych poradnictwem psychologicznym: 388;
8. Liczba przyjętych wniosków o FEAD: 72;
9. Liczba udzielonych informacji dotyczących zakwaterowania: 262;
10. Liczba rodzin skierowanych do zakwaterowania: 89.

9.1.3. Działania Powiatowego Urzędu Pracy

Powiatowy Urząd Pracy nieprzerwanie od 24 lutego 2022 roku realizuje zadania w zakresie aktywizacji zawodowej migrantów z Ukrainy. Cudzoziemcy zza naszej wschodniej granicy rejestrują się jako osoby bezrobotne lub poszukujące pracy i na bieżąco korzystają ze wsparcia oferowanego przez urząd w zakresie świadczonych usług i instrumentów rynku pracy, w tym pośrednictwa pracy, poradnictwa zawodowego, szkoleń, staży itp.

Od dnia 24 lutego 2022 roku do 31 grudnia 2023 roku w PUP Gliwice rejestracji dokonało 746 Ukraińców, w tym 676 kobiet.

W efekcie dotychczasowych kompleksowych działań Urzędu, w tym profesjonalnego doradztwa i poradnictwa zawodowego, do 31 grudnia 2023 roku pracodawcy z Gliwic i powiatu gliwickiego zgłosili w PUP zatrudnienie 13 001 obywateli Ukrainy, z czego 7 742 stanowiły kobiety.

PUP Gliwice stale podejmuje działania w celu aktywizacji zawodowej obywateli Ukrainy, do których zaliczyć możemy kampanię informacyjną dla pracodawców zachęcającą do zatrudniania tych osób.

Zainteresowani mogą skorzystać z dostępnej na stronie <https://gliwice.praca.gov.pl/> lub <https://gliwice.praca.gov.pl/oferty-pracy> Centralnej Bazy Ofert Pracy, w której istnieje możliwość uzyskania informacji o ofertach w języku ukraińskim.

Ukraińcy korzystają na bieżąco ze wsparcia doradców zawodowych, które polega na pomocy w wyborze odpowiedniego zawodu, zmiany kwalifikacji, podjęcia pracy, zbadania kompetencji, zainteresowań i uzdolnień zawodowych, a także zaplanowania rozwoju kariery zawodowej oraz przygotowania dokumentów aplikacyjnych.

PUP organizował również szereg szkoleń, w tym intensywnych językowych (ogólnych i branżowych), z których skorzystało 240 chętnych oraz szkoleń zawodowych dla 77 osób.

Uczestnikom szkoleń sfinansowano koszty dojazdu na zajęcia i opieki nad małymi dziećmi oraz wypłacono stypendia szkoleniowe.

Dodatkowym wsparciem dla osiedlających się udzielanym przez PUP było finansowanie opłaty pobieranej za postępowanie nostryfikacyjne.

Wykorzystując środki Funduszu Pracy, sfinansowano różne formy zatrudnienia dla ok. 100 obywateli Ukrainy, w większości kobiet, m.in. doposażenie stanowisk pracy, roboty publiczne, staże, a także przyznano środki na uruchomienie działalności gospodarczej.

Ponadto urząd organizując wydarzenia takie jak m.in.: Gliwickie Targi Pracy dla Osób Niepełnosprawnych, Tydzień Branżowy, Jesienna promocja na pracę, Dni Otwarte Poradnictwa Zawodowego w ramach Ogólnopolskiego Tygodnia Kariery, Regionalnego Forum Doradztwa Zawodowego, Świąteczny Kiermasz Ofert Pracy, Mini Mikołajkowe Targi Pracy itp., uwzględnia potrzeby Ukraińców, zarówno tych zarejestrowanych, jak i pozostających poza ewidencją.

Poza powyższym przeprowadzono spotkania informacyjne dla gości zza wschodniej granicy w punktach zbiorowego zakwaterowania w celu umożliwienia jak najlepszej adaptacji na lokalnym rynku pracy.

PUP Gliwice uczestniczył także w wydarzeniach zewnętrznych, takich jak m.in. Jesienne Inżynierskie Targi Pracy, Przedsiębiorczości, Technologii i Dostępności Politechniki Ślą-

skiej, Europejski Kongres Małych i Średnich Przedsiębiorstw, Jarmark Bożonarodzeniowy, podczas których dostępne było stoisko mobilne urzędu z ofertą skierowaną także do obywateli Ukrainy.

Zarówno obywatele Ukrainy, jak i pracodawcy nadal mogą uzyskać w szerokim zakresie wsparcie informacyjne w Punkcie Kontaktowo-Informacyjnym działającym na terenie PUP Gliwice, w którym zapewniona została obsługa ukraińskojęzyczna.

9.1.4. Działania Straży Miejskiej

Wprowadzono zmiany organizacyjne w pracy tej jednostki, pozwalające na niezwłoczne realizowanie bieżących zadań związanych z przebywaniem migrantów z Ukrainy na terenie Gliwic. W 2023 roku przeprowadzono m.in. 4 działania związane z przeprowadzkami przybyszy oraz nadzór nad miejscami ich przebywania i patrolowaniem tych miejsc, dodatkowo nadzór nad przestrzenią publiczną w związku ze zdefiniowanymi wzrostami naruszania porządku publicznego przez obywateli Ukrainy po zapewnieniu im podstawowych potrzeb, a co za tym idzie tendencją wzrostu izolacji społecznej i niechęci wobec osób narodowości ukraińskiej ze strony mieszkańców.

9.1.5. Działania Wydziału Spraw Obywatelskich

Na przestrzeni 2023 r. przyjęto 1327 wniosków o nadanie numeru PESEL ze statusem UKR, przywrócono lub ponownie nadano 624 statusy UKR.

537 obywateli Ukrainy posiadających już numer PESEL ze statusem UKR złożyło wnioski indywidualne o utworzenie Profilu Zaufanego, natomiast 270 osób wnioskowało o utworzenie Profilu Zaufanego łącznie z podaniem o nadanie PESEL.

9.1.6. Działania Wydziału Edukacji

Działania na rzecz dzieci i uczniów z Ukrainy

Od 27 lutego 2022 roku ukraińskie dzieci i uczniowie byli przyjmowani do gliwickich przedszkoli i szkół. Od marca do czerwca roku szkolnego 2021/2022 sytuacja dotycząca liczby przyjętych dzieci i uczniów była bardzo

dynamiczna z uwagi na częste zmiany miejsc ich pobytu lub powroty na Ukrainę. W kolejnych miesiącach, po ustabilizowaniu sytuacji, do szkół i przedszkoli uczęszczało 1500 ukraińskich dzieci.

W roku szkolnym 2023/2024 w szkołach kontynuują pracę osoby z Ukrainy zatrudnione w charakterze pomocy nauczyciela. Osoby te wspierają szkoły w komunikowaniu się z uczniami i ich opiekunami oraz w integracji ze środowiskiem lokalnym.

Tab. 52.

Średniomiesięczna liczba ukraińskich dzieci i uczniów przyjętych do przedszkoli, oddziałów przedszkolnych, szkół podstawowych i szkół ponadpodstawowych

2023 rok	Liczba dzieci/uczników	Wychowanie przedszkolne		Szkoly podstawowe		Szkoly ponadpodstawowe	
		publiczne	niepubliczne	publiczne	niepubliczne	publiczne	niepubliczne
Styczeń	1266	131	7	965	26	123	14
Luty	1479	336	24	961	26	117	15
Marzec	1462	334	23	950	26	113	16
Kwiecień	1445	330	21	940	26	112	16
Maj	1438	329	20	939	24	110	16
Czerwiec	1421	324	20	934	24	103	16
Wrzesień	1418	253	27	929	14	178	17
Październik	1413	251	26	928	14	177	17
Listopad	1408	250	28	928	13	173	16
Grudzień	1387	238	27	927	14	170	11

Źródło: Wydział Edukacji UM w Gliwicach

9.1.7. Działania Zakładu Gospodarki Mieszkaniowej

Dane dotyczące wniosków o świadczenie pieniężne za zapewnienie zakwaterowania i wyżywienia obywatelom Ukrainy przybywającym na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, w związku z działaniami wojennymi prowadzonymi na terytorium Ukrainy – art. 13 ustawy z 12 marca 2022 roku o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa (stan na 31 grudnia 2023 roku):

- Liczba złożonych wniosków: 1 456
- Liczba obywateli Ukrainy objętych wnioskami: 566

- Liczba pozytywnie rozpatrzonych wniosków: 1 234
- Liczba obywateli Ukrainy objętych pozytywnie rozpatrzonymi wnioskami (każda osoba jest liczona tylko raz, bez względu na liczbę wniosków złożonych za daną osobę): 540
- Łączna kwota wypłacona wnioskodawcom: 2 273 280 zł
- Łączna kwota otrzymana przez ZGM (suma kwoty na świadczenia + kwoty na koszty obsługi): 2 299 536 zł, w tym kwota otrzymana na świadczenia: 2 273 280 zł i kwota otrzymana na koszty obsługi: 26 256 zł

Spis tabel

Tab. 1.	Napływ i odpływ ludności w Gliwicach w latach 2018–2023	7
Tab. 2.	Uchwały podjęte w 2023 roku – podział ze względu na wnioskodawcę	11
Tab. 3.	Uchwały podjęte w 2023 roku – podział ze względu na kategorie	11
Tab. 4.	Liczba wniosków składanych i zadań wybranych do realizacji w latach 2018–2023	13
Tab. 5.	Typy projektów, jakie były wybierane przez gliwiczian w budżecie partycypacyjnym (GBO) w latach 2018–2023	13
Tab. 6.	Długość sieci infrastrukturalnej na terenie Gliwic w latach 2018–2023 [km]	22
Tab. 7.	Liczba kilometrów wyremontowanych dróg i chodników w latach 2018–2023	22
Tab. 8.	Struktura komunalnych lokali mieszkalnych w budynkach w latach 2018–2023	23
Tab. 9.	Pozwolenia na budowę na przedsięwzięcia mieszkaniowe w latach 2018–2023	24
Tab. 10.	Działki przygotowane na cele mieszkaniowe w latach 2018–2023	25
Tab. 11.	Stan taboru PKM sp. z o.o. w Gliwicach i zestawienie środków z budżetu miasta na zakup autobusów w latach 2018–2023	25
Tab. 12.	Stężenie pyłu zawieszonego PM10 w Gliwicach, Katowicach Sosnowcu i Tychach w latach 2018–2023	30
Tab. 13.	Powierzchnia zieleni w Gliwicach w latach 2018–2023 [w ha]	31
Tab. 14.	Nasadzanie i wycinka drzew na terenach miejskich (bez uwzględnienia terenów prywatnych) w Gliwicach w latach 2018–2023 [w szt.]	32
Tab. 15.	Struktura odbiorców wody w Gliwicach ze względu na cel wykorzystania wody w latach 2018–2023 [w tys. m ³]	36
Tab. 16.	Ilość odprowadzanych ścieków z podziałem na gospodarstwa domowe, przemysł i inne w latach 2018–2023 [m ³]	37
Tab. 17.	Odpady przyjmowane do instalacji przetwarzania odpadów oraz sprzedaż energii z elektrowni biogazowej w latach 2018–2023 [w Mg]	37
Tab. 18.	Odpady przyjmowane do PSZOK w latach 2018–2023 [w Mg]	38
Tab. 19.	Nowo zarejestrowane podmioty gospodarcze w miastach Subregionu Centralnego Województwa Śląskiego w latach 2018–2023	42
Tab. 20.	Wielkość terenów przygotowanych pod inwestycje oraz liczba rozstrzygniętych przetargów w mieście w latach 2018–2023	43

Tab. 21.	Liczba osób pracujących, w podmiotach gospodarki narodowej o liczbie pracujących powyżej 10 osób, w Gliwicach i wybranych miastach Subregionu Centralnego Województwa Śląskiego w latach 2018–2023	47
Tab. 22.	Stopa bezrobocia i liczba bezrobotnych w Gliwicach, w wybranych miastach Subregionu Centralnego Województwa Śląskiego, w województwie śląskim i kraju w latach 2018–2023	48
Tab. 23.	Udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym w miastach Subregionu Centralnego Województwa Śląskiego w latach 2018–2022 [w %]	48
Tab. 24.	Dochody własne jako odsetek wszystkich dochodów w latach 2018–2023	52
Tab. 25.	Struktura wydatków Miasta Gliwice w latach 2018–2023 [w tys. zł]	53
Tab. 26.	Oceny ratingowe w wybranych miastach – stan na 31 grudnia 2023 roku	56
Tab. 27.	Wartość mienia Miasta Gliwice	57
Tab. 28.	Nieruchomości niezabudowane i zabudowane, włączone do majątku miasta w latach 2018–2023	58
Tab. 29.	Wykaz spółek komunalnych i innych spółek prawa handlowego, w których miasto posiada udziały i akcje – stan na 31 grudnia 2023 roku	59
Tab. 30.	Liczba placówek ochrony zdrowia, stan na 31 grudnia 2023 roku	62
Tab. 31.	Dane dotyczące opieki nad dziećmi do lat 3 w Gliwicach w latach 2018–2023	65
Tab. 32.	Placówki wsparcia dziennego – dane za 2023 rok	66
Tab. 33.	Świadczenia z Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych (PFRON) w latach 2018–2023	69
Tab. 34.	Liczba miejsc i podopiecznych w gliwickich Domach Pomocy Społecznej w 2023 roku	70
Tab. 35.	Liczba rodzin zastępczych i dzieci w rodzinach zastępczych w latach 2018–2023	71
Tab. 36.	Liczba miejsc w placówkach opiekuńczo-wychowawczych, stan na 31.12.2023 r.	71
Tab. 37.	Struktura imprez organizowanych przez Teatr Miejski w latach 2018–2023	74
Tab. 38.	Działalność Muzeum w Gliwicach w latach 2018–2023	74
Tab. 39.	Książki, zbiory, zarejestrowani czytelnicy i wypożyczenia z Miejskiej Biblioteki Publicznej w latach 2018–2023	75
Tab. 40.	Struktura wydarzeń organizowanych przez Centrum Kultury Victoria w Gliwicach w latach 2022–2023	75
Tab. 41.	Imprezy organizowane z udziałem środków z budżetu miasta w latach 2018–2023	76
Tab. 42.	Liczba uczniów szkół prowadzonych przez Miasto Gliwice w danym roku szkolnym w latach 2018–2023	77

Tab. 43.	Liczba uczniów szkół nieprowadzonych przez Miasto Gliwice w danym roku szkolnym w latach 2018–2023	78
Tab. 44.	Kształcenie dwujęzyczne w szkołach prowadzonych przez Miasto Gliwice w roku szkolnym 2023/2024	78
Tab. 45.	Odsetek absolwentów szkół, którzy zdali egzamin maturalny w latach 2017–2023 [w %]	79
Tab. 46.	Stypendia Prezydenta Miasta dla uzdolnionych uczniów w latach 2018–2023	79
Tab. 47.	Uczniowie i nauczyciele w szkołach prowadzonych przez Miasto Gliwice w latach 2018–2023	80
Tab. 48.	Obiekty sportowe i rekreacyjne aktywne w 2023 roku	85
Tab. 49.	Liczba wszczętych postępowań przygotowawczych oraz wykrywalność przestępstw [w %] dla terenu Gliwic i powiatu gliwickiego w 2023 roku	90
Tab. 50.	Liczba kamer miejskiego monitoringu wizyjnego w podziale na dzielnice w latach 2018–2023 (bez kamer będących własnością Zarządu Dróg Miejskich z monitoringu drogowego oraz bez kamer z terenu Centrum Przesiadkowego)	92
Tab. 51.	Liczba interwencji Państwowej Straży Pożarnej spowodowanych zjawiskami pogodowymi w latach 2018–2023	94
Tab. 52.	Średniomiesięczna liczba ukraińskich dzieci i uczniów przyjętych do przedszkoli, oddziałów przedszkolnych, szkół podstawowych i szkół ponadpodstawowych	111

Spis wykresów

Wykres 1	Liczba realizowanych projektów w poszczególnych obszarach w ramach perspektywy finansowej (suma projektów narastająco od początku perspektywy 2014–2020 oraz 2021–2027 realizowanych i zakończonych) – stan na 31 marca 2024 roku	20
Wykres 2	Wartość dofinansowania realizowanych projektów w poszczególnych obszarach w ramach perspektywy finansowej (suma projektów narastająco od początku perspektywy 2014–2020 oraz 2021–2027 realizowanych i zakończonych) – stan na 31 marca 2024 roku [w mln PLN].....	20
Wykres 3	Struktura wydanych pozwoleń na budowę (w tym zgłoszeń budowy) w latach 2018–2023	24
Wykres 4	Stężenie pyłu zawieszonego PM10 oraz średnie roczne stężenie pyłu zawieszonego PM2,5 w Gliwicach w latach 2018–2023	30
Wykres 5	Udział powierzchni terenów zielonych w powierzchni ogółem wybranych miast Subregionu Centralnego Województwa Śląskiego w 2022 roku [w %]	31
Wykres 6	Liczba i wartość dotacji na wdrożenie systemów grzewczych mających na celu zmniejszenie zanieczyszczenia środowiska w latach 2018–2023	34
Wykres 7	Liczba i wartość dotacji na instalacje Odnawialnych Źródeł Energii w latach 2018–2023	35
Wykres 8	Wartość szacunkowa PKB przypadająca na jednego mieszkańca Polski, województwa śląskiego oraz podregionu gliwickiego w latach 2019–2021 [w zł]	42
Wykres 9	Działalność gospodarcza osób fizycznych w Gliwicach w latach 2018–2023	43
Wykres 10	Wysokość zrealizowanych dochodów i wydatków w 2023 roku [w tys. zł]	49
Wykres 11	Dochody i wydatki budżetu Miasta Gliwice w latach 2018–2023 [w tys. zł]	50
Wykres 12	Liczba opinii o wczesnym wspomaganie rozwoju dziecka oraz liczba dzieci objętych wspomaganie w latach 2018–2023	81
Wykres 13	Liczba studiujących w Gliwicach w latach 2018–2023	82
Wykres 14	Sport w mieście w latach 2018–2023	85
Wykres 15	Liczba mandatów karnych nałożonych przez Straż Miejską (na 100 tys. mieszkańców) w latach 2018–2023	95
Wykres 16	Liczba zgłoszeń z monitoringu miejskiego oraz zgłoszeń mieszkańców przyjętych przez Straż Miejską w Gliwicach w latach 2018–2023	96

Spis infografik

Infografika 1	Liczba osób zameldowanych na pobyt stały w dzielnicach Gliwic w 2023 roku	6
Infografika 2	Liczba mieszkańców Gliwic według rodzaju pobytu w latach 2018–2023	7
Infografika 3	Liczba mieszkańców Gliwic wg roczników urodzenia (stan na 31.12.2023) zameldowanych na pobyt stały z podziałem na płeć	8
Infografika 4	Środki przeznaczone na realizację zadań w ramach Gliwickiego Budżetu Obywatelskiego w latach 2018–2023 [w tys. zł]	13
Infografika 5	Nakłady finansowe na utrzymanie i remonty dróg, ciągów pieszych i pieszo-rowerowych, infrastruktury rowerowej oraz remonty obiektów inżynierskich w latach 2018–2023 [w mln zł]	26
Infografika 6	Mapa tras rowerowych w Gliwicach	27
Infografika 7	Dobowe zużycie wody w litrach w przeliczeniu na jednego mieszkańca Gliwic w latach 2018–2023	36
Infografika 8	Dochody miasta w podziale na źródła w 2023 roku	51
Infografika 9	Realizacja wydatków bieżących w poszczególnych działach klasyfikacji budżetowej w 2023 roku	53
Infografika 10	Realizacja wydatków majątkowych w poszczególnych działach klasyfikacji budżetowej w 2023 roku	55
Infografika 11	Wysokość kontraktów gliwickich podmiotów leczniczych (m.in. szpitali, przychodni, zakładów leczenia ambulatoryjnego i innych placówek) z NFZ w przeliczeniu na jednego mieszkańca w latach 2018–2023 [w zł]	63
Infografika 12	Liczba wynalazków zgłoszonych przez Politechnikę Śląską do Urzędu Patentowego Rzeczypospolitej Polskiej w latach 2018–2023	83
Infografika 13	Liczba zgłoszonych przez Politechnikę Śląską dóbr intelektualnych do Urzędu Patentowego Rzeczypospolitej Polskiej w latach 2018–2023	83
Infografika 15	Lokalizacja wypadków komunikacyjnych w Gliwicach w 2023 roku	92
Infografika 16	Liczba interwencji Powiatowego Centrum Zarządzania Kryzysowego spowodowanych zjawiskami pogodowymi, z podziałem na dzielnice w 2023 roku	93

Spis załączników

Załącznik 1	Wykaz uchwał podjętych przez Radę Miasta Gliwice w 2023 roku wraz z informacją na temat ich realizacji	11
Załącznik 2	Sprawozdanie za 2023 rok z realizacji I etapu prac związanych z opracowaniem „Gminnego Programu Rewitalizacji”	12
Załącznik 3	Sprawozdanie za 2023 rok z realizacji „Programu współpracy Miasta Gliwice z organizacjami pozarządowymi”	19
Załącznik 4	Sprawozdanie za 2023 rok z realizacji „Wieloletniego programu gospodarowania mieszkaniowym zasobem Miasta Gliwice na lata 2021–2025”	23
Załącznik 5	Sprawozdanie za 2023 rok z realizacji „Programu Opieki nad Zabytkami na lata 2020–2023”	25
Załącznik 6	Sprawozdanie za 2023 rok z realizacji „Programu usuwania wyrobów zawierających azbest”	33
Załącznik 7	Sprawozdanie za 2023 rok z realizacji „Programu opieki nad zwierzętami bezdomnymi”	40
Załącznik 8	Sprawozdanie za 2023 rok z realizacji „Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Gliwice na lata 2016–2025”	63
Załącznik 9	Sprawozdanie za 2023 rok z realizacji „Programu Zdrowia Psychicznego dla Miasta Gliwice na lata 2021–2024”	64
Załącznik 10	Sprawozdanie za 2023 rok z realizacji „Miejskiego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii dla Miasta Gliwice na lata 2022–2025”	64
Załącznik 11	Sprawozdanie za 2023 rok z realizacji „Miejskiego programu wspierania rodziny dla Miasta Gliwice na lata 2022–2024”	65
Załącznik 12	Sprawozdanie za 2023 rok z realizacji „Miejskiego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie dla Miasta Gliwice na lata 2023–2024”	67
Załącznik 13	Sprawozdanie za 2023 rok z realizacji „Programu polityki senioralnej Miasta Gliwice na lata 2021–2025”	67
Załącznik 14	Sprawozdanie za 2023 rok z realizacji „Miejskiego Programu Działań na Rzecz Osób Niepełnosprawnych dla Miasta Gliwice na lata 2020–2025”	68
Załącznik 15	Sprawozdanie za 2023 rok z realizacji „Miejskiego programu rozwoju pieczy zastępczej dla Miasta Gliwice na lata 2022–2024”	71
Załącznik 16	Sprawozdanie za 2023 rok z realizacji Programu „Bezpieczne Gliwice”	94
Załącznik 17	Informacja za 2023 rok o stanie zabezpieczenia przeciwpowodziowego Miasta Gliwice	94

Autorzy zdjęć

str. 1 – M. Kołton / UM w Gliwicach
str. 5 – R. Neumann From the Sky / UM w Gliwicach
str. 9 – M. Kołton / UM w Gliwicach
str. 10 – D. Nita-Garbiec / UM w Gliwicach
str. 19 – J. Szymik / UM w Gliwicach
str. 21 – R. Neumann From the Sky / UM w Gliwicach
str. 26 – G. Ożga / UM w Gliwicach
str. 28 – R. Neumann From the Sky / UM w Gliwicach; M. Buksa / UM w Gliwicach; M. Buksa / UM w Gliwicach
str. 29 – J. Szymik / UM w Gliwicach
str. 31 – D. Nita-Garbiec / UM w Gliwicach
str. 32 – G. Ożga / UM w Gliwicach
str. 39 – K. Krzemiński
str. 40 – A. Ziaja / UM w Gliwicach
str. 41 – R. Neumann From the Sky / UM w Gliwicach
str. 42 – T. Bulenda / UM w Gliwicach
str. 44 – F. Sleziona – Śląskie Centrum Logistyki Archiv / Technopark Gliwice; D. Nita-Garbiec / UM w Gliwicach
str. 45 – D. Nita-Garbiec / UM w Gliwicach
str. 46 – T. Bulenda / UM w Gliwicach
str. 47 – T. Bulenda / UM w Gliwicach
str. 49 – M. Buksa / UM w Gliwicach
str. 61 – D. Nita-Garbiec / UM w Gliwicach
str. 62 – Mosquidron / UM w Gliwicach – Szpital Miejski nr 4 sp. z o. o.;
M. Baranowski / UM w Gliwicach – Szpital Vito Med sp. z o. o.;
W. Baran / UM w Gliwicach – Szpital Wielospecjalistyczny sp. z o. o.;
Z. Daniec / UM w Gliwicach – Narodowy Instytut Onkologii im. Marii Skłodowskiej-Curie
str. 67 – M. Buksa / UM w Gliwicach
str. 70 – W. Baran / UM w Gliwicach
str. 72 – D. Nita-Garbiec / UM w Gliwicach
str. 73 – M. Buksa / UM w Gliwicach
str. 76 – D. Nita-Garbiec / UM w Gliwicach
str. 77 – T. Bulenda / UM w Gliwicach
str. 80 – J. Grycz
str. 82 – J. Grycz
str. 84 – A. Ziaja / UM w Gliwicach; M. Buksa / UM w Gliwicach
str. 87 – R. Neumann From the Sky / UM w Gliwicach
str. 88 – Mosquidron / UM w Gliwicach
str. 89 – D. Nita-Garbiec / UM w Gliwicach
str. 90 – W. Baran / UM w Gliwicach
str. 91 – A. Witwicki / UM w Gliwicach
str. 94 – G. Ożga / UM w Gliwicach
str. 95 – Mosquidron
str. 96 – S. Zaremba / UM w Gliwicach
str. 97 – R. Neumann From the Sky / UM w Gliwicach
str. 98 – Mosquidron / UM w Gliwicach
str. 102 – K. Krzemiński
str. 103 – R. Neumann From the Sky / UM w Gliwicach
str. 104 – M. Buksa / UM w Gliwicach
str. 106 – M. Buksa / CKV
str. 112 – D. Nita-Garbiec / UM w Gliwicach
str. 120 – R. Neumann From the Sky / UM w Gliwicach

GLIWICE

**Urząd Miejski w Gliwicach
Biuro Rozwoju Miasta**

ul. Jasna 31A
tel. 32 338 65 50
brm@um.gliwice.pl

www.gliwice.eu